

2019 COMPTES ANUALS CONSOLIDATS

**VidaCaixa, S.A.U. d'Assegurances
i Reassegurances
i Societats Dependents**

SUMARI

Informe d'Auditoria	3
Comptes anuals	8
Memòria corresponent a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2019	32
Annex I	168
Annex II	171
Annex III	172
Informe de Gestió	173

INFORME D'AUDITORIA

Traducció d'un informe originàriament formulat en castellà basat en el nostre treball realitzat d'acord amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. En cas de discrepància, prevaldrà la versió en llengua castellana.

Informe d'auditoria de comptes anuals consolidats emès per un auditor independent

A l'Accionista Únic de Vida-Caixa, S.A.U. de Seguros y Reaseguros:

Informe sobre els comptes anuals consolidats

Opinió

Hem auditat els comptes anuals consolidats de Vida-Caixa, S.A.U. de Seguros y Reaseguros (la Societat dominant) i les seves societats dependents (des d'ara, el Grup), que comprenen el balanç a 31 de desembre de 2019, el compte de resultats, l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria, tots ells consolidats, corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data.

Segons la nostra opinió, els comptes anuals consolidats adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Grup a 31 de desembre de 2019, així com dels seus resultats i fluxos d'efectiu, tots ells consolidats, corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data, de conformitat amb les Normes Internacionals d'Informació Financera, adoptades per la Unió Europea (NIIF-EU), i la resta de disposicions del marc normatiu d'informació financera que resulten en Espanya.

Fonament de la opinió

Hem dut a terme la nostra auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. Les nostres responsabilitats d'acord amb aquestes normes es descriuen més endavant en la secció *Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats* del nostre informe.

Som independents del Grup de conformitat amb els requeriments d'ètica, inclosos els d'independència, els quals són aplicables a la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats a Espanya, segons allò que exigeix la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes. En aquest sentit, no hem prestat serveis diferents als de l'auditoria de comptes ni hi han concorregut situacions o circumstàncies que, d'acord amb allò que estableix l'esmentada normativa reguladora, hagin afectat la necessària independència de manera que s'hagi vist compromesa.

Considerem que l'evidència d'auditoria que hem obtingut proporciona una base suficient i adequada per a la nostra opinió.

Qüestions clau de l'auditoria

Les qüestions clau de l'auditoria són aquelles qüestions que, segons el nostre judici professional, han estat de la major significativitat en la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats del període actual. Aquestes qüestions han estat tractades en el context de la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats en el seu conjunt, i en la formació de la nostra opinió sobre aquests, i no expressem una opinió per separat sobre aquestes qüestions.

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L., Avinguda Diagonal, 640, 08017 Barcelona, España
Tel.: +34 932 532 700 / +34 902 021 111, Fax: +34 934 059 032, www.pwc.es

1

R. M. Madrid, hoja 87.250-1, folio 75, tomo 9.267, libro 8.054, sección 3ª
Inscrita en el R.O.A.C. con el número S0242 - CIF: B-79 031290

Vida-Caixa, S.A.U. de Seguros y Reaseguros y sociedades dependientes

Qüestions clau de l'auditoria

Valoració dels passius per contractes d'assegurances de vida

El Grup desenvolupa l'activitat d'assegurances de vida comercialitzant assegurances de vida risc, vida estalvi i unit link.

El Grup procedeix al registre de les provisions tècniques associades amb els mencionats contractes d'acord amb la normativa regulatòria aplicable a Espanya on, en certs casos, s'incorporen components de cert judici i estimacions per part de la direcció de la Societat dominant, per tal de reflectir els imports no meritats de les primes emeses, la provisió matemàtica i les provisions per prestacions.

En relació amb les assegurances de vida risc s'inclou, entre altres, el cost estimat dels sinistres pendents de liquidació, pagament i declaració a data de presentació dels comptes anuals consolidats a 31 de desembre de 2019. Addicionalment, el Grup reconeix un passiu en concepte de les despeses internes necessàries per a liquidar els sinistres pendents, així com una provisió per a primes no consumides i, en el cas d'insuficiència de prima, una provisió per a riscos en curs.

En el cas de les assegurances d'estalvi, el Grup procedeix al càlcul de la provisió matemàtica mitjançant tècniques actuàries complexes basades en hipòtesis crítiques de càlcul com són el tipus d'interès tècnic, les hipòtesis de costos o les taules de mortalitat d'acord amb normativa aplicable. Concretament, el Grup calcula la provisió d'una part significativa de la seva cartera d'assegurances d'estalvi d'acord amb els preceptes de l'article 33.2 apartats a i b, no derogat, del Reglament d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades.

Per a més informació sobre els passius per contractes d'assegurança - vida, veure la Nota 15 dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2019.

Procediments aplicats en l'auditoria

Hem realitzat un enteniment del procés d'estimació i registre dels passius per contractes d'assegurança de vida, que ha inclòs una avaluació del disseny i efectivitat del control intern relacionat amb aquesta àrea incloent els controls dels sistemes d'informació més rellevants. Els nostres procediments s'han centrat en aspectes tals que:

- Enteniment de la metodologia del càlcul de les provisions per a assegurances de vida d'acord amb la naturalesa dels productes i de la provisió per prestacions, així com la seva aplicació de forma consistent respecte a l'exercici anterior.
- Comprovació de l'adequat registre comptable de les provisions per contractes d'assegurances, així com de les seves variacions durant el període.
- Realització de proves en detall sobre la consistència de la informació relativa a les reserves constituïdes al tancament del període i dels pagaments realitzats durant el mateix.

Pel que fa específicament a la provisió matemàtica, hem desenvolupat procediments complementaris addicionals, amb la participació dels especialistes actuàries, en relació a:

- Anàlisis de la integritat i reconciliació de les dades base als càlculs tècnic-actuàries.
- Comprovació de l'aplicació d'hipòtesis biomètriques adequades a la normativa aplicable (article 34, no derogat, del Reglament d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades) i, en particular, les hipòtesis de longevitat referents al model intern d'experiència pròpia aprovat pel regulador i d'acord amb els seus últims pronunciaments respecte a hipòtesis biomètriques, per a una mostra de productes. En relació al Model Intern Parcial de Longevitat i Mortalitat, s'ha procedit a realitzar un estudi dels paràmetres de validació d'aquest per part de l'equip de models de Caixabank.
- Revisió de la suficiència de despeses reals d'acord a l'article 35, no derogat, del Reglament d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades.

2

INFORME D'AUDITORIA

Vida-Caixa, S.A.U. de Seguros y Reaseguros i societats dependents

Qüestions clau de l'auditoria

Procediments aplicats en l'auditoria

- Revisió del compliment dels preceptes de la regulació específica respecte a tipus d'interès a aplicar en el càlcul de la provisió matemàtica, incloent un anàlisi dels fluxos de passiu considerats en la immunització de cartera per casament de fluxos i durades per a una mostra seleccionada.
- Recàlcul actuarial de la provisió matemàtica per a una selecció de pólisses d'acord a procediments de mostreig.
- Revisió del test de suficiència de passius.

D'altra banda, pel que fa específicament a la provisió per a prestacions, hem desenvolupat procediments complementaris addicionals en relació amb:

- Revisió de la suficiència de la provisió per a sinistres pendents de liquidació o pagament constituïda, mitjançant la revisió d'una mostra d'expedients i l'anàlisi de la suficiència de la provisió constituïda en l'exercici anterior.
- Revisió de la suficiència de la provisió per a prestacions pendents de declaració constituïda al tancament del període sobre la base de projeccions actuàries independents.

Pel que fa específicament als productes de risc, hem desenvolupat els següents procediments d'auditoria:

- Revisió de la base de càlcul i del càlcul de la provisió de primes no consumides per a una mostra seleccionada de productes de vida risc.
- Revisió, si escau, de la necessitat de dotar la provisió de riscos en curs sobre la base de l'estipulat en l'article 31, no derogat, del Reglament d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades i disposicions addicionals.

Revisió de la informació referent a la valoració dels passius per contractes d'assegurança - vida inclosa en els comptes anuals consolidats.

Com a resultat dels procediments a dalt descrits, no s'ha posat de manifest cap aspecte rellevant a destacar.

Vida-Caixa, S.A.U. de Seguros y Reaseguros i societats dependents

Qüestions clau de l'auditoria

Procediments aplicats en l'auditoria

Valoració d'Inversions Financeres sense mercat actiu registrades a valor raonable

Si bé, la majoria d'actius financers de la cartera d'inversions colitzen en mercats actius on s'obtenen preus cotitzats en les fonts del mercat, la cartera d'inversions financeres del Grup inclou certs actius financers estructurats que no disposen de mercat actiu, utilitzats, fonamentalment, per a la immunització dels passius d'assegurança de vida a llarg termini.

Atès que aquests actius financers no disposen d'un mercat actiu, la seva valoració és realitzada bé per la Societat dominant mitjançant metodologies de valoració que incorporen cert judici i estimacions de la direcció o per la contrapart relacionada.

Els instruments que són valorats sobre la base de models i supòsits que no són observables per tercers, s'inclouen en la Nota 6 dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2019 adjuntes.

En el cas de la valoració d'inversions illíquides on no es disposa de preus en un mercat actiu, hem obtingut un enteniment del procés de valoració d'aquest tipus d'actius. Addicionalment, s'ha procedit a l'avaluació de l'entorn de control en quant al seu disseny i la seva efectivitat.

Les proves d'auditoria van incloure la realització dels següents procediments efectuats amb la participació d'especialistes en valoració d'actius financers:

- Conciliació dels registres comptables amb la informació subjacent d'aquests actius.
- Avaluació de la metodologia i dels supòsits utilitzats en els models de valoració, en particular, les corbes de tipus d'interès i els fluxos d'efectiu descomptats, així com obtenció del valor de mercat calculat, si escau, per les contraparts relacionades.
- Revisió del valor de mercat d'una mostra d'actius registrats a valor raonable.

Revisió de la informació referent a la valoració de les inversions financeres sense mercat actiu registrades a valor raonable, inclosa en els comptes anuals consolidats.

Com a resultat dels procediments a dalt descrits, no s'ha posat de manifest cap aspecte rellevant a destacar.

INFORME D'AUDITORIA

Vida-Caixa, S.A.U. de Seguros y Reaseguros i societats dependents

Qüestions claus de l'auditoria	Procediments aplicats en l'auditoria
--------------------------------	--------------------------------------

Valoració de la participació en la companyia SegurCaixa Adeslas, S.A. de Seguros y Reaseguros, S.A.

La Societat dominant manté una participació del 49,92% en el capital social SegurCaixa Adeslas, S.A. de Seguros y Reaseguros, S.A., entitat no cotitzada en mercats regulats l'activitat de la qual és la comercialització d'assegurances de no vida.

La Societat dominant realitza anualment el corresponent test de deteriorament aplicant hipòtesi de mercat amb l'objectiu de verificar que el valor recuperable de l'actiu no es situa en un import inferior al seu valor en llibres. Aquest anàlisi requereix de judicis i estimacions per part de la Direcció tals com el creixement del negoci, els marges o la taxa de descompte a emprar.

Els aspectes esmentats, així com la rellevància de la inversió mantinguda, que ascendeix a 996 milions d'euros a 31 de desembre de 2019, suposa que considerem la situació descrita com una qüestió clau de la nostra auditoria.

Veure Nota 8 dels comptes anuals consolidats adjunts.

Hem obtingut un enteniment del procés d'avaluació de la recuperabilitat de la participació, així com de l'entorn de control intern del procés de testeig del deteriorament d'entitats participades.

Les proves d'auditoria van incloure la realització dels següents procediments amb la participació d'especialistes en valoració d'actius intangibles i d'actuaris:

- Avalució de la metodologia dels administradors i de la direcció per a l'avaluació dels indicis de deteriorament de la participació, incloent l'avaluació dels controls de supervisió del procés i de les aprovacions implícites d'aquest.
- Anàlisi de l'adequació de la metodologia de valoració utilitzada i revisió de la correcció aritmètica dels càlculs efectuats.
- Avalució de la coherència dels fluxos d'efectiu futurs amb els plans de negoci aprovats.
- Revisió de la raonabilitat de les principals hipòtesis del model de valoració com les taxes de creixement i les taxes de descompte utilitzades.
- Obtenció dels comptes anuals auditats de SegurCaixa Adeslas, així com del reporting específic de l'auditor de SegurCaixa Adeslas a efectes del grup consolidat.

Revisió de la informació referent a la inversió de la participació en SegurCaixa Adeslas inclosa en els comptes anuals consolidats.

Com a resultat dels procediments a dalt descrits, no s'ha posat de manifest cap aspecte rellevant a destacar.

Vida-Caixa, S.A.U. de Seguros y Reaseguros i societats dependents

Qüestions claus de l'auditoria	Procediments aplicats en l'auditoria
--------------------------------	--------------------------------------

Valoració dels Fons de Comerç i d'Altres actius intangibles

Com a resultat de determinades combinacions de negocis, el Grup té registrats actius intangibles en concepte de Fons de Comerç i d'Altres actius intangibles aforats en diferents adquisicions per un valor conjunt de 637 milions d'euros. Destaquen, fonamentalment, la fusió per absorció de VidaCaixa Grup i l'adquisició i posterior fusió de les societats Banca Cívica Vida y Pensiones, S.A., CajaSol Vida y Pensiones, S.A. i CajaCanarias Vida y Pensiones, S.A.

El Grup procedeix a la identificació de la unitat generadora d'efectiu amb l'objectiu de realitzar anualment un test de deteriorament de la mateixa que integra la totalitat dels fons de comerç i d'altres intangibles del Grup. L'avaluació per part dels administradors de la Societat dominant implica un procés complex que requereix la utilització d'un elevat nivell d'hipòtesi, estimacions i judicis, principalment relacionades amb els fluxos de dividends futurs, les taxes de descompte aplicades i les taxes de creixement a perpetuïtat.

Per a més informació sobre els actius intangibles, veure la Nota 10 dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2019.

Hem obtingut un enteniment del procés d'avaluació de la recuperabilitat dels actius intangibles (fons de comerç i altres actius intangibles), així com de l'entorn de control intern del procés de testeig del deteriorament dels actius intangibles.

Les proves d'auditoria van incloure la realització dels següents procediments amb la participació d'especialistes en valoració d'actius intangibles i d'actuaris:

- Avalució de la metodologia dels administradors i de la direcció per a l'avaluació d'indicis de deteriorament dels actius intangibles, incloent l'avaluació dels controls de supervisió del procés i de les aprovacions implícites d'aquest.
- Anàlisi de l'adequació de la metodologia de valoració utilitzada i revisió de la correcció aritmètica dels càlculs efectuats.
- Avalució de la coherència dels fluxos d'efectiu futurs amb els plans de negoci aprovats.
- Revisió de la raonabilitat de les principals hipòtesis del model de valoració com les taxes de creixement i les taxes de descompte utilitzades.

Revisió de la informació referent a la valoració dels actius intangibles inclosa en els comptes anuals consolidats.

Com a resultat dels procediments a dalt descrits, no s'ha posat de manifest cap aspecte rellevant a destacar.

INFORME D'AUDITORIA

Vida-Caixa, S.A.U. de Seguros y Reaseguros i societats dependents

Altra informació: Informe de Gestió consolidat

L'altra informació comprèn exclusivament l'informe de gestió consolidat de l'exercici 2019, la formulació de la qual és responsabilitat dels administradors de la Societat dominant i no forma part integrant dels comptes anuals consolidats.

La nostra opinió d'auditoria sobre els comptes anuals consolidats no cobreix l'informe de gestió consolidat. La nostra responsabilitat sobre la informació continguda en l'informe de gestió es troba definida a la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes, que estableix dos nivells diferenciats sobre la mateixa:

- a) Un nivell específic que resulta d'aplicació a l'estat de la informació no financera consolidada, que consisteix a comprovar únicament que la citada informació s'ha facilitat en l'informe de gestió consolidat, o si escau, que s'hagi incorporat en aquest la referència corresponent a l'informe consolidat separat sobre la informació no financera en la forma prevista en la normativa, i en cas contrari, a informar sobre això.
- a) Un nivell general aplicable a la resta de la informació inclosa en l'informe de gestió consolidat, que consisteix a avaluar i informar sobre la concordança de la citada informació amb els comptes anuals consolidats, a partir del coneixement del Grup obtingut en la realització de l'auditoria dels citats comptes consolidats i sense incloure informació diferent de l'obtinguda com a evidència durant aquesta, així com avaluar i informar de si el contingut i presentació d'aquesta part de l'informe de gestió consolidat són conformes a la normativa que resulta d'aplicació. Si, basant-nos en el treball que hem realitzat, concloem que existeixen incorreccions materials, estem obligats a informar d'això.

Sobre la base del treball realitzat, segons el descrit anteriorment, hem comprovat que l'informe de gestió consolidat inclou una referència relativa al fet que la informació esmentada en l'apartat a) anterior es presenta en l'informe de gestió consolidat del Grup CaixaBank en el qual el Grup s'integra i que la resta de la informació que conté l'informe de gestió consolidat concorda amb la dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2019 i el seu contingut i presentació són conformes a la normativa que resulta d'aplicació.

Responsabilitat dels administradors i del comitè d'auditoria i control en relació amb els comptes anuals consolidats

Els administradors de la Societat dominant són responsables de formular els comptes anuals consolidats adjunts, de forma que expressin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats del Grup, de conformitat amb les NIIF-UE i resta de disposicions del marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup a Espanya, i del control intern que considerin necessari per permetre la preparació de comptes anuals lliures d'incorrecció material, a causa de frau o error.

En la preparació dels comptes anuals consolidats, els administradors de la Societat dominant són responsables de la valoració de la capacitat del Grup per a continuar com a empresa en funcionament, revelant, segons correspongui, les qüestions relacionades amb empresa en funcionament i utilitzant el principi comptable d'empresa en funcionament excepte si els administradors tenen la intenció de liquidar el Grup o de cessar les seves operacions, o si no existeix cap altra alternativa realista.

El comitè d'auditoria i control de la Societat dominant és responsable de la supervisió del procés d'elaboració i presentació dels comptes anuals consolidats.

Vida-Caixa, S.A.U. de Seguros y Reaseguros i societats dependents

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats

Els nostres objectius són obtenir una seguretat raonable que els comptes anuals consolidats en el seu conjunt estan lliures d'incorrecció material, a causa de frau o error, i emetre un informe d'auditoria que conté la nostra opinió.

Seguretat raonable és un alt grau de seguretat però no garanteix que una auditoria realitzada de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya sempre detecti una incorrecció material quan existeixi. Les incorreccions poden tenir lloc per frau o error i es consideren materials si, individualment o de forma agregada, es pot preveure raonablement que influeixen en les decisions econòmiques que els usuaris prenen basant-se en els comptes anuals consolidats.

Com a part d'una auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes a Espanya, apliquem el nostre judici professional i mantenim una actitud d'escepticisme professional durant tota l'auditoria. També:

- Identifiquem i valorem els riscos d'incorrecció material en els comptes anuals consolidats, a causa de frau o error, dissenyem i apliquem procediments d'auditoria per respondre a aquests riscos i obtenim evidència d'auditoria suficient i adequada per proporcionar una base per a la nostra opinió. El risc de no detectar una incorrecció material a causa de frau és més elevat que en el cas d'una incorrecció material a causa d'error, ja que el frau pot implicar col·lúsió, falsificació, omissions deliberades, manifestacions intencionadament errònies, o l'elusió del control intern.
- Obtenim coneixement del control intern rellevant per a l'auditoria amb la finalitat de dissenyar procediments d'auditoria que siguin adequats en funció de les circumstàncies, i no amb la finalitat d'expressar una opinió sobre l'eficàcia del control intern del Grup.
- Avaluem si les polítiques comptables que s'apliquen són adequades i la raonabilitat de les estimacions comptables i la corresponent informació revelada pels administradors de la Societat dominant.
- Concloem sobre si és adequada la utilització, per part dels administradors de la Societat dominant, del principi comptable d'empresa en funcionament i, basant-nos en l'evidència d'auditoria obtinguda, concloem sobre si existeix o no una incertesa material relacionada amb fets o amb condicions que poden generar dubtes significatius sobre la capacitat del Grup per continuar com a empresa en funcionament. Si concloem que existeix una incertesa material, es requereix que cridem l'atenció en el nostre informe d'auditoria sobre la corresponent informació revelada en els comptes anuals consolidats o, si aquestes revelacions no són adequades, que expressem una opinió modificada. Les nostres conclusions es basen en l'evidència d'auditoria obtinguda fins a la data del nostre informe d'auditoria. No obstant això, fets o condicions futurs poden ser la causa que el Grup deixi de ser una empresa en funcionament.
- Avaluem la presentació global, l'estructura i el contingut dels comptes anuals consolidats, inclosa la informació revelada, i si els comptes anuals consolidats representen les transaccions i els fets subjacents de manera que aconseguen expressar la imatge fidel.
- Obtenim evidència suficient i adequada en relació amb la informació financera de les entitats o activitats empresarials dins del Grup per a expressar una opinió sobre els comptes anuals consolidats. Som responsables de la direcció, supervisió i realització de l'auditoria del Grup. Som els únics responsables de la nostra opinió d'auditoria

INFORME D'AUDITORIA

Vida-Caixa, S.A.U. de Seguros y Reaseguros i societats dependents

Ens comuniquem amb el comitè d'auditoria i control de la Societat dominant en relació amb, entre altres qüestions, l'abast i el moment de realització de l'auditoria planificats i les troballes significatives de l'auditoria, així com qualsevol deficiència significativa del control intern que identifiquem en el transcurs de l'auditoria.

També proporcionem al comitè d'auditoria i control de la Societat dominant una declaració sobre la qual hem complert els requeriments d'ètica aplicables, inclosos els d'independència, i ens hi hem comunicat per informar sobre aquelles qüestions que raonablement puguin comportar una amenaça per a la nostra independència i, si escau, de les corresponents salvaguardes.

Entre les qüestions que han estat objecte de comunicació al comitè d'auditoria i control de la Societat dominant, determinem les que han estat de la major significativitat en l'auditoria dels comptes anuals consolidats del període actual i que són, en conseqüència, les qüestions clau de l'auditoria.

Descrivim aquestes qüestions en el nostre informe d'auditoria llevat que les disposicions legals o reglamentàries prohibeixin revelar públicament la qüestió.

Informe sobre altres requeriments legals i reglamentaris

Informe addicional per al comitè d'auditoria i control

L'opinió que s'expressa en aquest informe és coherent amb allò que es manifesta en el nostre informe addicional per al comitè d'auditoria i control de la Societat dominant de data 25 de març de 2020.

Període de contractació

La Junta General Ordinària d'Accionistes de la Societat dominant celebrada el 25 de maig de 2017 ens va nomenar auditors del Grup per un període de tres anys, comptats a partir de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2018.

Serveis prestats

Els serveis, diferents de l'auditoria de comptes, que s'han prestat al Grup es desglossen a la Nota 21.d de la memòria dels comptes anuals consolidats.

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L. (S0242)

Pedro Díaz-Leante Sanz (20488)

2 d'abril de 2020

COMPTES ANUALS

BALANÇOS CONSOLIDATS (Milers d'euros)

ACTIU	Nota de la memòria	31.12.2019		31.12.2018 (*)	
1. Efectiu i altres actius líquids equivalents	Nota 6		987.643		1.732.464
2. Actius financers mantinguts per negociar	Nota 6		139		129
3. Altres actius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	Nota 6		12.469.882		8.858.004
a) Instruments de patrimoni		3.804.494		2.569.235	
b) Valors representatius de deute		1.199.570		944.588	
c) Instruments híbrids		-		-	
d) Inversions per compte de prenedors que el riesgo de la inversión		7.465.818		5.328.593	
e) Altres		-		15.588	
4. Actius financers disponibles per a la venda	Nota 6		58.684.308		50.746.891
a) Instruments de patrimoni		1.762		985	
b) Valors representatius de deute		58.682.546		50.745.903	
c) Préstecs		-		-	
d) Dipòsits en entitats de crèdit		-		-	
e) Altres		-		3	
5. Préstecs i partides per cobrar	Nota 6		861.710		1.943.541
a) Valors representatius de deute		345.082		630.713	
b) Préstecs i dipòsits		253.076		1.028.711	
c) Partides per cobrar		263.552		284.117	
6. Inversions mantingudes fins a venciment			-		8.400

COMPTES ANUALS

cont.

ACTIU	Nota de la memòria	31.12.2019		31.12.2018 (*)	
7. Derivats de cobertura			-		-
8. Participació de la reassegurança en les provisions tècniques	Nota 15		174.316		224.803
9. Immobilitzat material i inversions immobiliàries	Nota 9		21.521		21.682
a) Immobilitzat material		20.778		20.936	
b) Inversions immobiliàries		743		746	
10. Immobilitzat intangible	Nota 10		757.977		740.883
a) Fons de comerç		583.577		583.577	
b) Despeses d'adquisició de carteres de pòlisses		-	-		
c) Altre immobilitzat intangible		174.400		157.306	
11. Participacions en entitats valorades pel mètode de la participació	Nota 8		996.481		947.390
12. Actius fiscals	Nota 12		215.375		239.641
a) Actius per impost corrent		541		1.151	
b) Actius per impost diferit		214.834		238.490	
13. Altres actius			946.393		781.425
14. Actius mantinguts per a la venda			-		-
TOTAL ACTIU			76.115.745		66.245.253

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius (vegeu la nota 2.e).

Les notes 1 a 22 descrites en la memòria adjunta i els annexos I a III formen part integrant del balanç consolidat a 31 de desembre de 2019.

COMPTES ANUALS

PASIU I PATRIMONI NET	Nota de la memòria	31.12.2019		31.12.2018 (*)	
TOTAL PASSIU			72.806.172		62.928.825
1. Passius financers mantinguts per negociar			-		-
2. Altres passius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys			3.004		9.067
3. Dèbits i partides per pagar	Nota 13		568.166		664.244
a) Passius subordinats		-		-	
b) Altres deutes		568.166		664.244	
4. Derivats de cobertura			11.134		227
5. Provisions tècniques	Nota 15		71.951.229		61.991.734
a) Per a primes no consumides		3.434		3.561	
b) Per a riscos en curs		-		-	
c) Per a assegurances de vida		71.187.882		61.294.515	
- Provisió per a primes no consumides i riscos en curs		60.309		51.650	
- Provisió matemàtica		63.268.178		54.905.046	
- Provisió d'assegurances de vida quan el risc de la inversió l'assumeix el prenedor		7.859.395		6.337.819	
d) Per a prestacions		720.767		671.417	
e) Per a participació en beneficis i per a extorns		39.086		22.132	
f) Altres provisions tècniques		60		109	
6. Provisions no tècniques	Nota 16		182		178
7. Passius fiscals	Nota 12		263.286		256.879
a) Passius per impost corrent		-		(63)	
b) Passius per impost diferit		263.286		256.942	
8. Resta de passius			9.171		6.496
9. Passius vinculats amb actius mantinguts per a la venda			-		-

COMPTES ANUALS

TOTAL PATRIMONI NET		3.309.573		3.316.428	
Fons propis		3.283.671		3.322.122	
1. Capital	Nota 17	1.347.462		1.347.462	
a) Capital escriturat		1.347.462		1.347.462	
b) <i>Menys</i> : Capital no exigit		-		-	
2. Prima d'emissió		-		-	
3. Reserves	Nota 17	1.807.433		1.741.971	
4. <i>Menys</i> : Accions i participacions en patrimoni pròpies		-		-	
5. Resultats d'exercicis anteriors		-		-	
6. Altres aportacions de socis		-		-	
7. Resultat de l'exercici atribuïble a la societat dominant		794.776		662.689	
a) Pèrdues i guanys consolidats		794.776		662.689	
b) Pèrdues i guanys atribuïbles a socis externs		-		-	
8. <i>Menys</i> : Dividend a compte	Nota 17	(666.000)		(430.000)	
9. Altres instruments de patrimoni net			-		-
Ajustaments per canvis de valor		25.902		(5.694)	
1. Actius financers disponibles per a la venda	Nota 6	25.902		(5.694)	
2. Operacions de cobertura		-		-	
3. Diferències de canvi		-		-	
4. Correcció d'asimetries comptables		-		-	
5. Entitats valorades pel mètode de la participació		-		-	
6. Altres ajustaments			-		-
Subvencions, donacions i llegats rebuts		-		-	

COMPTES ANUALS

cont.

TOTAL PATRIMONI NET		3.309.573		3.316.428
PATRIMONI NET ATRIBUÏT A L'ENTITAT DOMINANT		3.309.573		3.316.428
INTERESSOS MINORITARIS	Nota 18	-		-
1. Ajustaments per canvis de valor		-		-
2. Resta		-		-
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU		76.115.745		66.245.253

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius (vegeu la nota 2.e).

Les notes 1 a 22 descrites en la memòria adjunta i els annexos I a III formen part integrant del balanç consolidat a 31 de desembre de 2019.

COMPTES ANUALS

COMPTES DE PÈRDUES I GUANYS CONSOLIDATS (Milers d'euros)

	Nota de la memòria	Exercici 2019	Exercici 2018 (*)
1. Primes imputades a l'exercici, netes de reassegurança		2.222	7.347
2. Ingressos de l'immobilitzat material i de les inversions		191.995	171.177
3. Altres ingressos tècnics		-	-
4. Sinistralitat de l'exercici, neta de reassegurança		(128)	(5.138)
5. Variació d'altres provisions tècniques, netes de reassegurança		-	-
6. Participació en beneficis i extorns		(886)	(367)
7. Despeses d'explotació netes		1.060	(3.483)
8. Altres despeses tècniques		(202)	(1.081)
9. Despeses de l'immobilitzat material i de les inversions		-	(175)
A) RESULTAT ASSEGURANCES NO VIDA	Nota 19	194.061	168.280
10. Primes imputades a l'exercici, netes de reassegurança		8.474.569	8.181.187
11. Ingressos de l'immobilitzat material i de les inversions		2.892.535	2.072.882
12. Ingressos d'inversions afectes a assegurances en què el prenedor assumeix el risc de la inversió		929.753	553.098
13. Altres ingressos tècnics		-	-
14. Sinistralitat de l'exercici, neta de reassegurança		(6.497.502)	(6.455.472)
15. Variació d'altres provisions tècniques, netes de reassegurança		(4.209.964)	(2.024.309)
16. Participació en beneficis i extorns		(66.324)	(25.871)
17. Despeses d'explotació netes		(277.873)	(281.080)
18. Altres despeses tècniques		(21.748)	(17.364)

COMPTES ANUALS

cont.

	Nota de la memòria	Exercici 2019	Exercici 2018 (*)
19. Despeses de l'immobilitzat material i de les inversions		(258.958)	(679.826)
20. Despeses d'inversions afectes a assegurances en què el prenedor assumeix el risc de la inversió		(310.369)	(770.663)
B) RESULTAT ASSEGURANCES VIDA	Nota 19	654.119	552.582
21. Ingressos de l'immobilitzat material i de les inversions		88.285	55.555
22. Diferència negativa de consolidació		-	-
23. Despeses de l'immobilitzat material i de les inversions		(722)	(663)
24. Altres ingressos		251.401	236.852
25. Altres despeses		(176.136)	(162.856)
C) RESULTAT ALTRES ACTIVITATS		162.828	128.888
E) RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS		1.011.008	849.750
26. Impost sobre beneficis	Nota 12	(216.232)	(187.061)
F) RESULTAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES		794.776	662.689
27. Resultat de l'exercici procedent d'operacions interrompudes net d'impostos		-	-
G) RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI		794.776	662.689
a) Resultat atribuït a l'entitat dominant		794.776	662.689
b) Resultat atribuït a interessos minoritaris	Nota 18	-	-
BENEFICIO POR ACCIÓN			
Benefici bàsic i diluït per acció (en euros)		4	3

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius (vegeu la nota 2.e).

Les notes 1 a 22 descrites i els annexos I a III formen part integrant del compte de pèrdues i guanys consolidat corresponent a l'exercici 2019.

COMPTES ANUALS

BALANÇOS CONSOLIDATS PER SEGMENTS A 31 DE DESEMBRE DE 2019 (Milers d'euros)

ACTIU	SEGMENT NO VIDA	SEGMENT VIDA	SEGMENT ALTRES	TOTAL
1. Efectiu i altres actius líquids equivalents	149.137	833.138	5.368	987.643
2. Actius financers mantinguts per negociar	-	139	-	139
3. Altres actius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	-	12.469.882	-	12.469.882
4. Actius financers disponibles per a la venda	-	58.684.308	-	58.684.308
5. Préstecs i partides per cobrar	63.773	797.909	28	861.710
a) Valors representatius de deute		345.082	-	345.082
b) Préstecs i dipòsits	-	253.076	-	253.076
c) Partides per cobrar	63.773	199.751	28	263.552
6. Inversions mantingudes fins a venciment	-	-	-	-
7. Derivats de cobertura	-	-	-	-
8. Participació de la reassegurança en les provisions tècniques	15.238	159.078	-	174.316
9. Immobilitzat material i inversions immobiliàries	-	21.521	-	21.521
a) Immobilitzat material	-	20.778	-	20.778
b) Inversions immobiliàries	-	743	-	743
10. Immobilitzat intangible	-	757.977	-	757.977
a) Fons de comerç	-	583.577	-	583.577
b) Despeses d'adquisició de carteres de pòlisses	-	-	-	-
c) Altre immobilitzat intangible	-	174.400	-	174.400
11. Participacions en entitats valorades pel mètode de la participació	996.481	-	-	996.481

COMPTES ANUALS

cont.

ACTIU	SEGMENT NO VIDA	SEGMENT VIDA	SEGMENT ALTRES	TOTAL
12. Actius fiscals	-	215.375	-	215.375
a) Actius per impost corrent	-	541	-	541
b) Actius per impost diferit	-	214.834	-	214.834
13. Altres actius	-	946.374	19	946.393
14. Actius mantinguts per a la venda	-	-	-	-
TOTAL ACTIU	1.224.628	74.885.702	5.415	76.115.745
PASIU I PATRIMONI NET				
	SEGMENT NO VIDA	SEGMENT VIDA	SEGMENT ALTRES	TOTAL
TOTAL PASSIU	18.849	72.787.188	135	72.806.172
1. Passius financers mantinguts per negociar	-	-	-	-
2. Altres passius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	-	3.004	-	3.004
3. Dèbits i partides per pagar	-	568.037	129	568.166
4. Derivats de cobertura	-	11.134	-	11.134
5. Provisions tècniques	18.849	71.932.380	-	71.951.229
6. Provisions no tècniques	-	182	-	182
7. Passius fiscals	-	263.286	-	263.286
8. Resta de passius	-	9.165	6	9.171
9. Passius vinculats amb actius mantinguts per a la venda	-	-	-	-
TOTAL PATRIMONI NET	1.190.542	2.118.732	299	3.309.573

COMPTES ANUALS

cont.

PASIU I PATRIMONI NET	SEGMENT NO VIDA	SEGMENT VIDA	SEGMENT ALTRES	TOTAL
Fons propis	1.190.542	2.092.830	299	3.283.671
1. Capital	-	1.347.462	-	1.347.462
a) Capital escriturat	-	1.347.462	-	1.347.462
b) <i>Menys</i> : Capital no exigit	-	-	-	-
2. Prima d'emissió	-	-	-	-
3. Reserves	996.481	810.952	-	1.807.433
4. <i>Menys</i> : Accions i participacions en patrimoni pròpies	-	-	-	-
5. Resultats d'exercicis anteriors	-	-	-	-
6. Altres aportacions de socis	-	-	-	-
7. Resultat de l'exercici atribuïble a la societat dominant	194.061	600.416	299	794.776
a) Pèrdues i guanys consolidats	194.061	600.416	299	794.776
b) Pèrdues i guanys atribuïbles a socis externs	-	-	-	-
8. <i>Menys</i> : Dividend a compte	-	(666.000)	-	(666.000)
9. Altres instruments de patrimoni net	-	-	-	-
Ajustaments per canvis de valor	-	25.902	-	25.902
1. Actius financers disponibles per a la venda	-	25.902	-	25.902
2. Operacions de cobertura	-	-	-	-
3. Diferències de canvi	-	-	-	-
4. Correcció d'asimetries comptables	-	-	-	-
5. Entitats valorades pel mètode de la participació	-	-	-	-
6. Altres ajustaments	-	-	-	-

COMPTES ANUALS

cont.

PASIU I PATRIMONI NET	SEGMENT NO VIDA	SEGMENT VIDA	SEGMENT ALTRES	TOTAL
Subvencions, donacions i llegats rebuts	-	-	-	-
PATRIMONI NET ATRIBUÏT A L'ENTITAT DOMINANT	1.190.542	2.118.732	299	3.309.573
INTERESSOS MINORITARIS	-	-	-	-
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	1.209.391	74.905.920	434	76.115.745

COMPTES ANUALS

BALANÇOS CONSOLIDATS PER SEGMENTS A 31 DE DESEMBRE DE 2018 (Milers d'euros)

ACTIU	SEGMENT NO VIDA	SEGMENT VIDA	SEGMENT ALTRES	TOTAL
1. Efectiu i altres actius líquids equivalents	65.128	1.662.227	5.109	1.732.464
2. Actius financers mantinguts per negociar	-	129	-	129
3. Altres actius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	-	8.858.004	-	8.858.004
4. Actius financers disponibles per a la venda	-	50.746.891	-	50.746.891
5. Préstecs i partides per cobrar	124.970	1.818.571	-	1.943.541
a) Valors representatius de deute		630.713	-	630.713
b) Préstecs i dipòsits	-	1.028.711	-	1.028.711
c) Partides per cobrar	124.970	159.147	-	284.117
6. Inversions mantingudes fins a venciment	-	8.400	-	8.400
7. Derivats de cobertura	-	-	-	-
8. Participació de la reassegurança en les provisions tècniques	2.726	222.077	-	224.803
9. Immobilitzat material i inversions immobiliàries	-	21.682	-	21.682
a) Immobilitzat material	-	20.936	-	20.936
b) Inversions immobiliàries	-	746	-	746
10. Immobilitzat intangible	-	740.883	-	740.883
a) Fons de comerç	-	583.577	-	583.577
b) Despeses d'adquisició de carteres de pòlisses	-	-	-	-
c) Altre immobilitzat intangible	-	157.306	-	157.306
11. Participacions en entitats valorades pel mètode de la participació	947.390	-	-	947.390

COMPTES ANUALS

cont.

ACTIU	SEGMENT NO VIDA	SEGMENT VIDA	SEGMENT ALTRES	TOTAL
12. Actius fiscals	-	239.641	-	239.641
a) Actius per impost corrent	-	1.151	-	1.151
b) Actius per impost diferit	-	238.490	-	238.490
13. Altres actius	-	781.401	24	781.425
14. Actius mantinguts per a la venda	-	-	-	-
TOTAL ACTIU	1.140.214	65.099.906	5.133	66.245.253
PASSIU I PATRIMONI NET	SEGMENT NO VIDA	SEGMENT VIDA	SEGMENT ALTRES	TOTAL
TOTAL PASSIU	21.818	62.906.866	141	62.928.825
1. Passius financers mantinguts per negociar	-	-	-	-
2. Altres passius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	-	9.067	-	9.067
3. Dèbits i partides per pagar	-	664.109	135	664.244
4. Derivats de cobertura	-	227	-	227
5. Provisions tècniques	21.818	61.969.916	-	61.991.734
6. Provisions no tècniques	-	178	-	178
7. Passius fiscals	-	256.879	-	256.879
8. Resta de passius	-	6.490	6	6.496
9. Passius vinculats amb actius mantinguts per a la venda	-	-	-	-
TOTAL PATRIMONI NET	1.115.670	2.200.448	310	3.316.428

COMPTES ANUALS

cont.

PASSIU I PATRIMONI NET	SEGMENT NO VIDA	SEGMENT VIDA	SEGMENT ALTRES	TOTAL
Fons propis	1.115.670	2.206.142	310	3.322.122
1. Capital	-	1.347.462	-	1.347.462
a) Capital escriturat	-	1.347.462	-	1.347.462
b) <i>Menys</i> : Capital no exigit	-	-	-	-
2. Prima d'emissió	-	-	-	-
3. Reserves	947.390	794.581	-	1.741.971
4. <i>Menys</i> : Accions i participacions en patrimoni pròpies	-	-	-	-
5. Resultats d'exercicis anteriors	-	-	-	-
6. Altres aportacions de socis	-	-	-	-
7. Resultat de l'exercici atribuïble a la societat dominant	168.280	494.099	310	662.689
a) Pèrdues i guanys consolidats	168.280	494.099	310	662.689
b) Pèrdues i guanys atribuïbles a socis externs	-	-	-	-
8. <i>Menys</i> : Dividend a compte	-	(430.000)	-	(430.000)
9. Altres instruments de patrimoni net	-	-	-	-
Ajustaments per canvis de valor	-	(5.694)	-	(5.694)
1. Actius financers disponibles per a la venda	-	(5.694)	-	(5.694)
2. Operacions de cobertura	-	-	-	-
3. Diferències de canvi	-	-	-	-
4. Correcció d'asimetries comptables	-	-	-	-
5. Entitats valorades pel mètode de la participació	-	-	-	-
6. Altres ajustaments	-	-	-	-

COMPTES ANUALS

cont.

PASSIU I PATRIMONI NET	SEGMENT NO VIDA	SEGMENT VIDA	SEGMENT ALTRES	TOTAL
Subvencions, donacions i llegats rebuts	-	-	-	-
PATRIMONI NET ATRIBUÏT A L'ENTITAT DOMINANT	1.115.670	2.200.448	310	3.316.428
INTERESSOS MINORITARIS	-	-	-	-
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	1.137.488	65.107.314	451	66.245.253

COMPTES ANUALS

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI PROPI CONSOLIDATS

A) Estats d'ingressos i despeses reconeguts consolidats (Milers d'euros)

	Exercici 2019	Exercici 2018 (*)
A) RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI	794.776	662.689
B) ALTRE RESULTAT GLOBAL	31.596	(2.480)
Elements que es poden reclassificar en resultats:	31.596	(2.480)
1. Actius financers disponibles per a la venda:	45.137	(3.543)
a) Guanys/(Pèrdues) per valoració	45.137	(3.543)
b) Imports transferits al compte de pèrdues i guanys		
c) Altres reclassificacions	-	-
2. Cobertures dels fluxos d'efectiu:	-	-
a) Guanys/(Pèrdues) per valoració	-	-
b) Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
c) Imports transferits al valor inicial de les partides cobertes	-	-
d) Altres reclassificacions	-	-
3. Cobertura d'inversions netes en negocis a l'estranger:	-	-
a) Guanys/(Pèrdues) per valoració	-	-
b) Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
c) Altres reclassificacions	-	-
4. Diferències de canvi:	-	-
a) Guanys/(Pèrdues) per valoració	-	-
b) Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
c) Altres reclassificacions	-	-

COMPTES ANUALS

cont.

A) Estats d'ingressos i despeses reconeguts consolidats (Milers d'euros)

	Exercici 2019	Exercici 2018 (*)
5. Correcció d'asimetries comptables:	-	-
a) Guanys/(Pèrdues) per valoració	-	-
b) Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
c) Altres reclassificacions	-	-
6. Actius mantinguts per a la venda:	-	-
a) Guanys/(Pèrdues) per valoració	-	-
b) Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
c) Altres reclassificacions	-	-
7. Guanys/(Pèrdues) actuaries per retribucions a llarg termini al personal	-	-
8. Entitats valorades pel mètode de la participació:	-	-
a) Guanys/(Pèrdues) per valoració	-	-
b) Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	-
c) Altres reclassificacions	-	-
9. Altres ingressos i despeses reconeguts	-	-
10. Impost sobre beneficis relatiu als elements que es poden reclassificar en resultats	(13.541)	1.063
Elements que no es reclassificaran en resultats:	-	-
11. Guanys/(Pèrdues) actuaries en plans de pensions	-	-
a) Guanys/(Pèrdues) per valoració	-	-
b) Imports transferits a reserves	-	-

COMPTES ANUALS

cont.

A) Estats d'ingressos i despeses reconeguts consolidats (Milers d'euros)

	Exercici 2019	Exercici 2018 (*)
RESULTAT GLOBAL TOTAL DE L'EXERCICI (A + B)	826.372	660.209
a) Atribuïts a l'entitat dominant	826.372	660.209
b) Atribuïts a interessos minoritaris	-	-

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius (vegeu la nota 2.e).

Les notes 1 a 22 descrites en la memòria adjunta i els annexos I a III formen part integrant de l'estat d'ingressos i despeses reconeguts consolidat corresponent a l'exercici 2019.

COMPTES ANUALS

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI PROPI CONSOLIDATS

B) Estats de canvis en el patrimoni net consolidats (Milers d'euros)

	Patrimoni net atribuït a la societat dominant									
	Fons propis						Ajustaments per canvis de valor	Subvencions, donacions i llegats rebuts	Interessos minoritaris	Total patrimoni net
	Capital o fons mutual	Prima d'emissió i reserves	Accions i particip. en patrimoni pròpies	Resultat de l'exercici atribuït a l'entitat dominant	(Dividends a compte)	Altres instruments de patrimoni net				
Saldo final al 31 de desembre de 2017 (*)	1.347.462	1.635.692	-	633.972	(420.000)	-	(3.214)	-	-	3.193.912
Ajustament per canvis de criteri comptable	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ajustament per errors	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ajustat a 1 de gener de 2018	1.347.462	1.635.692	-	633.972	(420.000)	-	(3.214)	-	-	3.193.912
I. Resultat global total de l'exercici 2018	-	-	-	662.689	-	-	(2.480)	-	-	660.209
II. Operacions amb socis o propietaris	-	-	-	-	(537.693)	-	-	-	-	(537.693)
1. Augments/(Reduccions) de capital	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Conversió de passius financers en patrimoni net	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Distribució de dividendes	-	-	-	-	(537.693)	-	-	-	-	(537.693)
4. Operacions amb accions o participacions en patrimoni pròpies (netes)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Increments/(Reduccions) per combinacions de negocis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Altres operacions amb socis o propietaris	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III. Altres variacions de patrimoni net	-	106.279	-	(633.972)	527.693	-	-	-	-	-
1. Pagaments basats en instruments de patrimoni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

COMPTES ANUALS

cont.

B) Estats de canvis en el patrimoni net consolidats (Milers d'euros)

	Patrimoni net atribuït a la societat dominant									
	Fons propis						Ajustaments per canvis de valor	Subvencions, donacions i llegats rebuts	Interessos minoritaris	Total patrimoni net
	Capital o fons mutual	Prima d'emissió i reserves	Accions i particip. en patrimoni pròpies	Resultat de l'exercici atribuït a l'entitat dominant	(Dividends a compte)	Altres instruments de patrimoni net				
2. Traspassos entre partides de patrimoni net	-	106.279	-	(633.972)	527.693	-	-	-	-	-
3. Altres variacions	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo final al 31 de desembre de 2018	1.347.462	1.741.971	-	662.689	(430.000)	-	(5.694)	-	-	3.316.428
Ajustament per canvis de criteri comptable	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ajustament per errors	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ajustat a 1 de gener de 2019	1.347.462	1.741.971	-	662.689	(430.000)	-	(5.694)	-	-	3.316.428
I. Resultat global total de l'exercici 2019	-	-	-	794.776	-	-	31.596	-	-	826.372
II. Operacions amb socis o propietaris	-	-	-	-	(833.227)	-	-	-	-	(833.227)
1. Augments/(Reduccions) de capital	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Conversió de passius financers en patrimoni net	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Distribució de dividendes	-	-	-	-	(833.227)	-	-	-	-	(833.227)
4. Operacions amb accions o participacions en patrimoni pròpies (netes)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Increments/(Reduccions) per combinacions de negocis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Altres operacions amb socis o propietaris	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

COMPTES ANUALS

cont.

B) Estats de canvis en el patrimoni net consolidats (Milers d'euros)

	Patrimoni net atribuït a la societat dominant									
	Fons propis								Interessos minoritaris	Total patrimoni net
	Capital o fons mutual	Prima d'emissió i reserves	Accions i particip. en patrimoni pròpies	Resultat de l'exercici atribuït a l'entitat dominant	(Dividends a compte)	Altres instruments de patrimoni net	Ajustaments per canvis de valor	Subvencions, donacions i llegats rebuts		
III. Altres variacions de patrimoni net	-	65.462	-	(662.689)	597.227	-	-	-	-	-
1. Pagaments basats en instruments de patrimoni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Traspassos entre partides de patrimoni net	-	65.462	-	(662.689)	597.227	-	-	-	-	-
3. Altres variacions	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo final al 31 de desembre de 2019	1.347.462	1.807.433	-	794.776	(666.000)	-	25.902	-	-	3.309.573

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius (vegeu la nota 2.e).

Les notes 1 a 22 descrites en la memòria adjunta i els annexos I a III formen part integrant de l'estat de canvis en el patrimoni net a 31 de desembre de 2019.

COMPTES ANUALS

ESTATS DE FLUXOS D'EFECTIU CONSOLIDATS (MÈTODE DIRECTE) (Milers d'euros)

	Exercici 2019	Exercici 2018
A) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ (1+2+3)	1.753.835	1.548.382
1. Activitat assegurada:	2.174.308	1.616.853
(+) Cobraments en efectiu de l'activitat asseguradora	9.736.384	8.864.187
(-) Pagaments en efectiu de l'activitat asseguradora	(7.562.076)	(7.247.334)
2. Altres activitats d'explotació:	(259.751)	92.316
(+) Cobraments en efectiu d'altres activitats d'explotació	250.752	237.137
(-) Pagaments en efectiu d'altres activitats d'explotació	(510.503)	(144.821)
3. Cobraments/(pagaments) per impost sobre beneficis	(160.722)	(160.787)
B) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ (1 + 2)	(1.204.775)	(2.052.709)
1. Cobraments d'activitats d'inversió:	33.781.833	34.059.688
(+) Immobilitzat material	-	-
(+) Inversions immobiliàries	-	-
(+) Immobilitzat intangible	-	-
(+) Instruments financers	31.108.981	31.223.693
(+) Participacions	117	113.365
(+) Entitats dependents i altres unitats de negoci	2.331.927	2.527.584
(+) Interessos cobrats	290.090	161.561
(+) Dividends cobrats	-	-
(+) Altres cobraments relacionats amb activitats d'inversió	50.718	33.484

COMPTES ANUALS

cont.

ESTATS DE FLUXOS D'EFECTIU CONSOLIDATS (MÈTODE DIRECTE) (Milers d'euros)

	Exercici 2019	Exercici 2018
2. Pagaments d'activitats d'inversió:	(34.986.608)	(36.112.397)
(-) Immobilitzat material	(143)	-
(-) Inversions immobiliàries	-	-
(-) Immobilitzat intangible	(1.898)	-
(-) Instruments financers	(34.981.027)	(36.112.458)
(-) Participacions	(295)	61
(-) Entitats dependents i altres unitats de negoci	-	-
(-) Altres pagaments relacionats amb activitats d'inversió	(3.245)	-
C) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT (1 + 2)	(1.293.881)	(543.431)
1. Cobraments d'activitats de finançament:	122.069	834.882
(+) Passius subordinats	-	-
(+) Cobraments per emissió d'instruments de patrimoni i ampliació de capital	-	-
(+) Derrames actives i aportacions dels socis o mutualistes	-	-
(+) Alienació de valors propis	-	-
(+) Altres cobraments relacionats amb activitats de finançament	122.069	834.882
2. Pagaments d'activitats de finançament:	(1.415.950)	(1.378.313)
(-) Dividends als accionistes	(833.227)	(537.692)
(-) Interessos pagats	-	(199)
(-) Passius subordinats	-	(60.000)
(-) Pagaments per devolució d'aportacions als accionistes	-	-

COMPTES ANUALS

cont.

ESTATS DE FLUXOS D'EFECTIU CONSOLIDATS (MÈTODE DIRECTE) (Milers d'euros)

	Exercici 2019	Exercici 2018
(-) Derrames passives i devolució d'aportacions als socis o mutualistes	-	-
(-) Adquisició de valors propis	-	-
(-) Altres pagaments relacionats amb activitats de finançament	(582.723)	(780.422)
D) EFECTE DE LES VARIACIONS DELS TIPUS DE CANVI	-	-
E) AUGMENT/(DISMINUCIÓ) NET D'EFECTIU I EQUIVALENTS (A + B + C+ D)	(744.821)	(1.047.758)
F) EFECTIU I EQUIVALENTS A L'INICI DEL PERÍODE	1.732.464	2.780.222
G) EFECTIU I EQUIVALENTS AL FINAL DEL PERÍODE (E + F)	987.643	1.732.464
COMPONENTS DE L'EFECTIU I EQUIVALENTS AL FINAL DEL PERÍODE	Exercici 2019	Exercici 2018 (*)
(+) Caixa i bancs	987.643	1.215.234
(+) Altres actius financers	-	517.230
(-) <i>Menys: Descoberts bancaris reintegrables a la vista</i>	-	-
TOTAL EFECTIU I EQUIVALENTS AL FINAL DEL PERÍODE	987.643	1.732.464

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius en tots aquells epígrafs que sigui aplicable (vegeu la nota 2.e).

Les notes 1 a 22 descrites en la memòria adjunta i els annexos I a III formen part integrant de l'estat de fluxos d'efectiu consolidat corresponents a l'exercici 2019.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

D'acord amb la normativa vigent sobre el contingut dels comptes anuals consolidats, aquesta Memòria completa, amplia i comenta el balanç, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net i l'estat de fluxos d'efectiu, consolidats, (d'ara endavant, "els estats financers consolidats"), i forma amb ells una unitat, amb l'objectiu de mostrar la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del grup consolidat de VidaCaixa (d'ara endavant, Grup VidaCaixa) a 31 de desembre de 2019, així com dels resultats de les seves operacions, dels canvis en el patrimoni net i dels fluxos d'efectiu consolidats que s'han produït en l'exercici anual acabat en aquesta data.

1. INFORMACIÓ GENERAL SOBRE LA SOCIETAT DOMINANT I LA SEVA ACTIVITAT

a) Constitució i accionistes, objecte social, marc legal i rams en què opera

VidaCaixa, S.A.U. d'Assegurances i Reassegurances (d'ara endavant, VidaCaixa o la societat dominant) es va constituir per escriptura pública de data 5 de març de 1987 a Espanya de conformitat amb la Llei de societats de capital. Fins al dia 6 d'octubre de 2017 el domicili social de la societat dominant estava situat al carrer Juan Gris 2-8 de Barcelona. Des d'aquesta data i fins a 16 de juliol de 2019, va passar a situar-se al passeig de Recoletos 37, 3r de Madrid. A partir d'aquesta data, per acord adoptat en la reunió de decisions de l'accionista únic de VidaCaixa, el domicili social va passar a ser el passeig de la Castellana 51, de Madrid. La societat dominant es troba inscrita al Registre Mercantil de Madrid.

El seu objecte social és la pràctica d'operacions d'assegurances i reassegurances de vida, així com de les altres operacions sotmeses a l'ordenació de l'assegurança privada, en particular les d'assegurança o capitalització, gestió de fons col·lectius de jubilació, pensions i de qualsevol altra de les quals

autoritza la Llei d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats asseguradores i reasseguradores, el seu reglament i disposicions complementàries a les quals el Grup es troba sotmès, amb el compliment previ dels requisits exigits. Opera, amb autorització de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions (d'ara endavant DGSFP), en els rams de vida, accidents i malaltia. Així mateix, gestiona fons de pensions individuals i col·lectius quan estiguin destinats a atorgar als seus partícips prestacions referents a riscos relacionats amb la vida humana.

Durant l'exercici 2013 es va procedir a la reorganització del Grup Assegurador, amb l'objectiu de simplificar-ne l'estructura organitzativa. En aquest sentit, amb data 5 de març de 2013 els consells d'administració de VidaCaixa Grup, S.A.U. i de VidaCaixa, van aprovar el projecte de fusió per absorció pel qual aquesta última va absorbir VidaCaixa Grup, S.A.U.

Prèviament a la fusió, VidaCaixa Grup va aportar, mitjançant aportació no dinerària, la seva participació del 49,9% en SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances (d'ara endavant, SegurCaixa Adeslas) a VidaCaixa. Dins d'aquest procés de reordenació del Grup assegurador, VidaCaixa va adquirir a CaixaBank, S.A. i a Grupo Corporativo Empresarial de la Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Navarra, S.A. (societat unipersonal), amb data 26 de març de 2013 les companyies de vida procedents de Banca Cívica (vegeu la nota 10).

Com a resultat de tot el procés, VidaCaixa, S.A.U. es va convertir en la capçalera del Grup i qui ostenta les participacions.

Amb data 11 de desembre de 2018 es va formalitzar el contracte de compravenda pel qual VidaCaixa va vendre el total de la seva participació en la societat CaixaBank Titulització S.G.F.T., S.A. (antiga Gesticaixa) a la societat

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

CaixaBank, S.A. per un import de 1.700 milers d'euros, de manera que es va generar un benefici per a la societat dominant de 1.353 milers d'euros que es troba comptabilitzat a l'epígraf "Ingressos de l'immobilitzat material i de les inversions" del compte de pèrdues i guanys consolidat de vida corresponent a l'exercici 2018.

Amb data 23 de novembre de 2017 es va formalitzar el contracte de compravenda pel qual VidaCaixa va adquirir la totalitat de les accions de l'entitat BPI Vida e Pensões – Companhia de Seguros, S.A. (d'ara endavant "BPI Vida"), per import de 135 milions d'euros. La data efecte de l'adquisició va ser el 29 de desembre de 2017, moment en què es van complir totes les clàusules suspensives estipulades en l'esmentat contracte.

L'objecte social de BPI Vida és la pràctica d'operacions d'assegurances i reassegurances de vida, així com la gestió de fons de pensions. Així mateix, l'activitat de BPI Vida durant els exercicis de 2019 i 2018 s'ha centrat principalment en la comercialització de productes de capitalització comercialitzats per Banco BPI, S.A. i assegurances en què el risc d'inversió l'assumeix el prenedor de l'assegurança.

A 31 de desembre de 2019 i 2018 el 100% de les accions de VidaCaixa, S.A.U. són propietat de CaixaBank, S.A., fet que li confereix el seu caràcter unipersonal.

Amb data 26 de setembre de 2017, i entrant en vigor des d'aquest mateix dia, el Consell de Govern del Banc Central Europeu va considerar, sobre la base del compliment de les condicions establertes en l'article 26, apartat 8, del Reglament (UE) núm. 1024/2013 de Consell, que Criteria Caixa, S.A.U., societat del Grup Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa" i societat dominant directa fins a aquesta data de CaixaBank, S.A., ja no exercia control

o una influència significativa dominant sobre CaixaBank, S.A. És per això que CaixaBank, S.A. ha passat a ser la societat dominant del Grup CaixaBank. El domicili social de CaixaBank, S.A. es troba al carrer Pintor Sorolla núm. 2-4, de València.

El Grup exerceix directament l'activitat asseguradora o activitats vinculades sobre les quals disposen de l'autorització administrativa corresponent. En aquest cas, a Espanya, és la DGSFP qui exerceix les funcions que les disposicions vigents atribueixen al Ministeri d'Economia i Competitivitat en matèria d'assegurances i reassegurances privades, mediació en assegurances, capitalització i fons de pensions. En el cas de Portugal, és l'Autoridade de Supervisão de Seguros e Fundos de Pensões (d'ara endavant "ASF") qui exerceix les funcions de supervisió en matèria d'assegurances, reassegurances, mediació d'assegurances i fons de pensions.

Fins al 31 de desembre de 2012 el Grup VidaCaixa havia estat formulant comptes anuals consolidats de manera voluntària, en estar-ne exempt d'acord amb la normativa aplicable. A partir de la reorganització del grup assegurador indicat anteriorment, Vida-Caixa, S.A.U. formula comptes anuals consolidats, en virtut de l'article 43.bis del Codi de Comerç, ja que ostenta control sobre societats dependents participades.

El Grup, a través de la seva societat dominant i de les societats asseguradores en les quals participa, opera en els rams següents: Automòbil, accidents, malaltia (inclosa la modalitat d'assistència sanitària), vida, decessos, defensa jurídica, llar, incendi i elements de la naturalesa, mercaderies transportades, altres danys als béns, pèrdues pecuniàries diverses, responsabilitat civil general, responsabilitat civil terrestre automòbils i vehicles terrestres no ferroviaris.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Atesa l'activitat a la qual es dedica el Grup, aquest no té responsabilitats, despeses, actius, ni provisions ni contingències de naturalesa mediambiental que poguessin ser significatius en relació amb el patrimoni, la situació financera i els resultats d'aquest. Per aquest motiu, no s'inclouen desglossaments específics en aquesta memòria dels comptes anuals respecte a informació de qüestions mediambientals.

A 31 de desembre de 2019, el Grup gestiona 199 fons de pensions i 4 EPSV amb un volum de drets consolidats de 33.703.317 milers d'euros (29.395.609 milers d'euros a 31 de desembre de 2018). Els ingressos bruts meritats per comissions de gestió dels diferents fons han ascendit en l'exercici 2019 a 248.579 milers d'euros (232.105 milers d'euros en l'exercici 2018) i es troben comptabilitzats dins de l'epígraf "Resultat d'altres activitats - Altres ingressos". Així mateix, les despeses associades a aquesta gestió han estat de 170.352 milers d'euros (157.386 milers d'euros en l'exercici 2018), que es presenten en l'epígraf de "Resultat d'altres activitats - Altres despeses".

b) Estructura interna i sistemes de distribució

VidaCaixa dirigeix i gestiona la seva participació en el capital social d'altres societats mitjançant la corresponent organització de mitjans personals i materials. Quan la participació en el capital d'aquestes societats ho permet, la societat dominant exerceix la direcció i el control d'aquestes, mitjançant la pertinença als seus òrgans d'administració social, o a través de la prestació de serveis de gestió i administració a aquestes societats.

El Grup comercialitza diferents productes d'assegurança de vida i no vida i plans de pensions.

En relació amb els canals de mediació, el Grup efectua la comercialització dels seus productes principalment a través de la xarxa de distribució de l'entitat de crèdit CaixaBank, S.A., la qual s'ha configurat com a operador de banca-assegurances exclusiu de la societat dominant VidaCaixa, S.A.U. d'Assegurances i Reassegurances i amb autorització per comercialitzar els contractes d'assegurança de SegurCaixa Adeslas, S.A. Addicionalment, la societat dominant també manté contractes d'agència d'assegurances vinculada amb l'entitat financera de crèdit del Grup CaixaBank denominada CaixaBank Payments & Consumer, E.F.C., EP, S.A. (abans CaixaBank Consumer Finance, E.F.C., S.A.U.) i contracte d'agència en lliure prestació de serveis amb BMW Bank GmbH Sucursal a Espanya. Finalment, la societat dominant també ha celebrat contractes consistents en la prestació de serveis per a la distribució dels productes d'assegurances d'altres entitats asseguradores, sota la responsabilitat d'aquestes, a través de la seva xarxa de distribució CaixaBank S.A. La comercialització de productes també es realitza a través de l'activitat de mediació d'assegurances realitzada per corredors d'assegurances i altres agents d'assegurances vinculades.

Els canals de mediació dels productes que comercialitza BPI Vida es realitzen a través de la xarxa de distribució de l'entitat de crèdit Banco BPI, S.A.

Així mateix, el Grup, bàsicament a través de VidaCaixa Mediació, S.A.U., també manté contractes consistents en la prestació de serveis per a la distribució dels productes d'assegurances d'altres entitats asseguradores, sota la responsabilitat d'aquestes, a través de la seva xarxa de distribució.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**c) Resum estadístic de les queixes i reclamacions ateses**

Tal com es regula en el Reglament per a la Defensa del Client del Grup CaixaBank, S.A., les vies de reclamació establertes en el grup al tancament de l'exercici 2019 són el Defensor del Partícip i Associats i el Servei d'Atenció al client (d'ara endavant, SAC).

Seguint els criteris definits pel Grup CaixaBank per a l'exercici 2019, en aquesta nota es detallen les reclamacions en les quals la societat dominant és "productora". Bàsicament són reclamacions per clàusules abusives, rendibilitats i pèrdues econòmiques, discrepàncies en condicions contractuals, incidències en sinistres (retards, rebutjos o falta de pagament d'indemnitzacions) i rescats.

La tipologia de les reclamacions presentades a la societat dominant ha estat la següent:

Matèries de les reclamacions	Defensor del Partícip i Associats	SAC	Total
Operacions passives	-	-	-
Operacions actives	-	-	-
Serveis de cobraments i pagaments	-	-	-
Assegurances i fons de pensions	47	401	448
Pendents de tramitar	3	15	18
Total de les admeses	36	319	355
Inadmeses	8	67	75
Total any 2019	47	401	448

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

De l'anàlisi realitzada en les contestacions donades als clients resulta la següent classificació:

Tipus de resolució	Defensor del Partíip i Associats	SAC	Total
Inadmissions	8	61	69
Estimatòries	-	88	88
Desestimatores	-	205	205
Favorable al client parcialment	21	26	47
Acord / Negociació	-	-	-
Aplanament per part de l'entitat	15	-	15
Retirada per part del client	-	6	6
Pendents de resolució	3	15	18
Total any 2019	47	401	448

Els criteris de decisió utilitzats pel Servei s'extreuen, fonamentalment, del sentit de les resolucions dictades per la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions en supòsits similars, i en els supòsits en què no existeix aquesta referència, la resposta s'emet amb l'assessorament dels serveis jurídics de la societat dominant en funció de les circumstàncies concretes que motivin la reclamació.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**2. BASES DE PRESENTACIÓ I PRINCIPIS DE CONSOLIDACIÓ****a) Marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup**

Aquests comptes anuals consolidats han estat formulats pels administradors de la societat dominant d'acord amb el marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup, que és l'establert a:

- a) El Codi de Comerç i la restant legislació mercantil.
- b) Les Normes Internacionals d'Informació Financera adoptades per la Unió Europea mitjançant reglaments comunitaris, d'acord amb el Reglament 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de juliol de 2002, i les seves modificacions posteriors.
- c) Les normes de compliment obligat aprovades per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes en desenvolupament del Pla General de Comptabilitat i les seves normes complementàries.
- d) Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores ("LOSSEAR").
- e) Reial decret 1060/2015, de 20 de novembre, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores ("ROSSEAR"), així com els articles vigents del Reial decret 2486/1998 de 20 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'ordenació i supervisió d'assegurances (d'ara endavant, "ROSSP").

b) Imatge fidel

Els comptes anuals consolidats de l'exercici 2019 del Grup han estat elaborats d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que li resulta d'aplicació i

en particular, els principis i criteris comptables que aquest conté.

Els comptes anuals consolidats s'han preparat a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per VidaCaixa i per la resta d'entitats integrades en el Grup, i inclouen certs ajustaments i reclassificacions que tenen per objecte homogeneïtzar els principis i criteris seguits per les societats integrades amb els de VidaCaixa.

Tal com recomana la NIC 1, els actius i passius són generalment classificats en el balanç en funció de la seva liquiditat, però sense classificar els actius i passius entre corrents i no corrents, la qual cosa resulta més rellevant a l'efecte dels grups asseguradors. De manera similar a la resta de grups asseguradors, en el compte de pèrdues i guanys les despeses es classifiquen i presenten en funció de la seva destinació.

A 31 de desembre de 2019, la moneda de presentació del Grup és l'euro.

Les xifres es presenten en milers d'euros tret que s'indiqui explícitament la utilització d'una altra unitat monetària. Determinada informació financera d'aquests comptes anuals ha estat arrodonida i, consegüentment, les xifres mostrades com a totals en aquest document podrien variar lleugerament de l'operació aritmètica exacta de les xifres que la precedeixen. Així mateix, a l'hora de determinar la informació que s'ha de revelar en aquesta memòria, se n'ha tingut en compte la importància relativa en relació amb el període comptable anual.

En la nota 3 es resumeixen els principis comptables i les normes de valoració més significatius aplicats en la preparació dels comptes anuals consolidats del Grup corresponents a l'exercici 2019.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

c) Responsabilitat de la informació

La informació continguda en aquests comptes anuals consolidats és responsabilitat dels administradors de la societat dominant, els quals han verificat, amb la diligència deguda, que els diferents controls establerts per tal d'assegurar la qualitat de la informació financerocomptable, tant per la societat dominant com per les entitats que la integren, han operat de manera eficaç.

La preparació dels comptes anuals de conformitat amb les NIF exigeix que els administradors facin judicis, estimacions i assumpcions que afecten l'aplicació de polítiques comptables i els saldos d'actius, passius, ingressos i despeses. Les estimacions i les assumpcions relacionades estan basades en l'experiència històrica i en altres factors diversos que són entesos com a raonables d'acord amb les circumstàncies i els resultats dels quals constitueixen la base per establir els judicis sobre el valor comptable dels actius i passius que no són fàcilment disponibles mitjançant altres fonts.

Les estimacions i assumpcions respectives són revisades de forma continuada; els efectes de les revisions de les estimacions comptables són reconeguts en el període en el qual es realitzen, si aquestes afecten només aquest període, o en el període de la revisió i futurs, si la revisió els afecta. En qualsevol cas, els resultats finals derivats d'una situació que hagi requerit estimacions poden diferir del que es preveu i reflectir-se, de manera prospectiva, en els efectes finals.

Al marge del procés d'estimacions sistemàtiques i de la seva revisió periòdica, els administradors de la societat dominant porten a terme determinats judicis de valor sobre temes amb especial incidència sobre els comptes anuals consolidats. Entre els més significatius, es destaquen aquells judicis relatius al

valor raonable de determinats actius i passius, les pèrdues per deteriorament, la vida útil dels actius materials i intangibles, la valoració dels fons de comerç de consolidació, el registre de passius per impostos diferits, les hipòtesis emprades en el càlcul del test d'idoneïtat de passius, les hipòtesis emprades per assignar part de les plusvàlues no realitzades de les carteres d'inversions financeres assignades com a "actius financers disponibles per a la venda" i com a "valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys" com a major import de les provisions d'assegurances de vida.

d) Nous principis i polítiques comptables aplicats en els comptes anuals consolidats del Grup

Normes i interpretacions emeses per l'International Accounting Standards Board (IASB) que han entrat en vigor en l'exercici

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Amb data 1 de gener de 2019 el Grup ha adoptat la normativa comptable següent:

NORMES I INTERPRETACIONS QUE HAN ENTRAT EN VIGOR EL 2019

NORMES I INTERPRETACIONS	TÍTOL
NIIF 16	Arrendaments
Modificació de la NIIF 9	Característiques de cancel·lació anticipada amb compensació negativa
Interpretació CINIIF23 *	Incertesa respecte a tractaments fiscals
Modificació de la NIC 28 *	Participacions de llarg termini en associades i negocis conjunts
Modificació de la NIC 19 *	Modificació, reducció o liquidació del pla
Cicle anual de millores	Projecte anual de millores de les NIIF 2015-2017

(*) No han tingut impacte significatiu en el Grup.

• NIIF 16 “Arrendaments”

Aquesta norma estableix els principis aplicables al reconeixement, la valoració i la presentació dels arrendaments, així com a la informació per revelar sobre aquest tema. La seva data de primera aplicació és l'1 de gener de 2019, moment en què ha reemplaçat la NIC 17 “Arrendaments” i la CINIIF 4 “Determinació de si un acord conté un arrendament”, que van ser aplicables fins al 31 de desembre de 2018. Existeixen diferències rellevants respecte a aquestes normes, fonamentalment en el tractament comptable per a l'arrendatari, ja que la comptabilització d'aquests contractes per l'arrendador es manté sense canvis rellevants.

En aquest sentit, s'ha optat per no avaluar novament si un contracte és un arrendament o conté un component d'arrendament d'acord amb els criteris de la norma, aplicant-la exclusivament als contractes que havien estat identificats com a arrendaments d'acord amb la normativa anterior.

Per a aquells arrendaments en els quals el Grup intervé com a arrendatari, prèviament classificats com a arrendaments operatius, el Grup ha decidit aplicar els nous criteris d'arrendaments de manera retroactiva, utilitzant l'enfocament retrospectiu modificat, que permet estimar el valor del dret d'ús per referència al passiu financer en les operacions, sense generar-se cap ajustament a les reserves a 1 de gener de 2019. Addicionalment, s'ha decidit excloure de l'abast,

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

d'acord amb les simplificacions previstes en el nou marc normatiu d'informació financera, els contractes d'arrendament l'actiu subjacent dels quals no és immobiliari i el termini dels quals expira dins dels dotze mesos següents a la data d'aplicació inicial.

La principal tipologia de contractes identificada que ha requerit estimar un actiu per dret d'ús i un passiu per arrendament a 1 de gener de 2019 són els arrendaments de béns immobles (destinats a oficines) que estan afectes a la seva activitat d'explotació.

Els desglossaments a 31 de desembre de 2018 de les partides de balanç referides a contractes d'arrendament en aquesta memòria no s'han reexpressat, motiu pel qual no és comparable amb la informació referida a 31 de desembre de 2019.

La conciliació entre els compromisos d'arrendament operatiu a 31 de desembre de 2018 i els passius per arrendament reconeguts l'1 de gener de 2019 en aplicació de la NIIF 16 és la següent:

COMPROMISOS PER ARRENDAMENT OPERATIU (Milers d'euros)

NORMES I INTERPRETACIONS	TÍTULO
COMPROMISOS PER ARRENDAMENT OPERATIU A 31 DE DESEMBRE 2018	1.548
Altres ajustaments (inclou el descompte financer pels pagaments futurs)	-
PASSIU PER ARRENDAMENT A 1 DE GENER DE 2019	1.548

Tipus de descompte aplicat (segons el termini) Espanya [0,36%] Portugal [0,90%]

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019• **Modificació de la NIIF 9 “Característiques de cancel·lació anticipada amb compensació negativa”:**

L'IASB va modificar la NIIF 9 de tal manera que els actius financers que incorporen clàusules d'amortització o cancel·lació anticipades que puguin donar lloc a una compensació negativa raonable per la finalització anticipada del contracte són elegibles per ser mesurats a cost amortitzat o a valor raonable amb canvis en un altre resultat integral.

D'acord amb el que s'estableix en el Reglament UE 2017/1988 es permet el diferiment de l'aplicació de la NIIF 9 per a les asseguradores que formin part d'un conglomerat financer segons es defineixen en l'article 2, apartat 14, de la

Directiva 2002/87/CE, diferiment també establert en la NIIF 4 “Aplicació de la NIIF 9 Instruments financers amb la NIIF 4 Contractes d'assegurances”.

El Grup VidaCaixa ha decidit aplicar aquesta exempció temporal de la NIIF 9 per a les companyies asseguradores del Grup VidaCaixa, S.A.U. d'Assegurances i Reassegurances i BPI Vida fins a l'entrada en vigor de la NIIF 17 “Contractes d'assegurances”.

En la taula següent es mostra el valor raonable al tancament de l'exercici, diferenciant aquells actius els fluxos de caixa dels quals representarien només pagaments de principal i interessos (SPPI), d'acord amb la NIIF 9, dels quals es gestionen en funció del seu valor raonable (no SPPI):

Compliment Test SPPI (milers d'euros)	SPPI (*)	NO SPPI	TOTAL
Actius financers no mantinguts per negociar ni gestionats en funció del seu valor raonable	59.027.628	-	59.027.628

Import del canvi del valor raonable durant l'exercici 2019 (milers d'euros)	SPPI (*)	NO SPPI	TOTAL
Actius financers no mantinguts per negociar ni gestionats en funció del seu valor raonable	7.651.466	(453)	7.651.013

(*) El Grup utilitza una combinació d'instruments financers en les estratègies d'immunització financera per cobrir els riscos als quals es troben exposades les seves activitats. Amb aquest efecte, en l'operativa inversora del negoci assegurador del Grup, diferents títols de renda fixa incorporen permutes financeres que, d'acord amb la pràctica sectorial i els criteris de supervisió aplicables, es comptabilitzen de manera conjunta en “Actius financers disponibles per a la venda”; el valor raonable es mostra en el quadre superior.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Aquestes permutes financeres avaluades de manera individual atenent únicament la seva forma legal no compliran el test SPPI previst en la NIIF 9. En aquest sentit, en el marc del projecte d'implementació de la NIIF 9 que continua desenvolupant-se en el Grup, s'ha analitzat les diferents alternatives comptables previstes en el marc normatiu (incloent-hi la comptabilitat de cobertures) de manera conjunta amb els principals canvis que introduirà la NIIF 17 "Contractes d'assegurances" en la valoració de les provisions tècniques; tot això, amb l'objectiu final d'evitar asimetries en el compte de resultats i patrimoni del Grup.

Respecte als instruments de renda fixa, el Grup no ha estimat significativa la pèrdua esperada que en la primera aplicació d'IFRS 9 es registraria contra reserves. En concret, al tancament de l'exercici 2019 la pèrdua esperada estimada pel Grup ascendeix a 1.899 milers d'euros.

Projecte anual de millores de les NIIF 2015-2017

Com a part d'aquest projecte, l'IASB ha introduït una modificació en la NIC 12 que afecta els impactes fiscals de la distribució dels beneficis generats. En aquest sentit, des de l'1 de gener de 2019, els impactes fiscals de la distribució de beneficis generats es registren en la línia «Despeses o ingressos per impostos sobre els guanys de les activitats continuades» del compte de pèrdues i guanys de l'exercici, quan abans es registraven en «Patrimoni net». Això afecta bàsicament la distribució de cupons discrecionals de les emissions realitzades. Aquest canvi no ha tingut impacte patrimonial ni impacte significatiu en la presentació dels estats financers comparatius, per la qual cosa no ha estat necessària la reexpressió d'aquests.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**Normes i interpretacions emeses per l'IASB no vigents**

A la data de formulació d'aquests comptes anuals consolidats, les normes més significatives que havien estat publicades per l'IASB però que encara no han entrat en vigor, bé perquè la seva data d'efectivitat és posterior a la data dels comptes anuals consolidats o bé perquè encara no han estat aprovades per la Unió Europea, són les següents:

NORMES I INTERPRETACIONS EMESES PER L'IASB NO VIGENTS

NORMES I INTERPRETACIONS	TÍTOL	APLICACIÓ OBLIGATÒRIA PER A EXERCICIS INICIATS A PARTIR DE:
APROVATS PER A LA SEVA APLICACIÓ A LA UE (*)		
Modificació de la NIIF 3 (**)	Definició d'un negoci	1 de gener de 2020
Modificació de la NIC 39, NIIF 9 i NIIF 7	Reforma dels índexs de tipus d'interès	1 de gener de 2020
Modificació de la NIC 1 i NIC 8 (**)	Definició de material	1 de gener de 2020
NO APROVATS PER A LA SEVA APLICACIÓ		
NIIF 17	Contractes d'assegurança	1 de gener de 2021

(*) El Grup ha decidit no exercir l'opció d'aplicació anticipada d'aquestes normes, en el cas que fos possible.

(**) No s'esperen impactes rellevants per al Grup derivats d'aquestes.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

• **Modificació de la NIC 39, NIIF 9 i NIIF 7**

En el context de la reforma global de les taxes d'interès de referència (IBOR), l'IASB va iniciar un projecte de revisió de les principals normes IFRS afectades dividit en dues fases. La primera fase va estar centrada en els impactes comptables abans de la substitució dels índexs de tipus d'interès, i va culminar amb la publicació el setembre de 2019 de les modificacions a la NIC 39, NIIF 9 i NIIF 7 que han quedat aprovades en l'àmbit europeu amb data 17 de gener de 2020. La seva data d'entrada en vigor és l'1 de gener de 2020.

Aquestes modificacions proporcionen excepcions perquè les entitats no hagin de discontinuar les seves relacions de cobertura en un entorn d'incertesa sobre la viabilitat a llarg termini d'algunes taxes d'interès de referència. Aquestes excepcions es basen, entre altres qüestions, a poder assumir que la taxa d'interès de referència sobre la qual es basen el risc cobert o els fluxos d'efectiu de la partida coberta o de l'instrument de cobertura no s'altera com a resultat de la reforma.

• **NIIF 17 "Contractes d'assegurança"**

Aquesta norma estableix els requeriments que una entitat ha d'aplicar en la comptabilització dels contractes d'assegurança que emet i contractes de reassegurança celebrats. La seva data efectiva actualment aprovada és l'1 de gener de 2021 i reemplaçarà la NIIF 4 "Contractes d'assegurança", norma de caràcter temporal que permet continuar usant les pràctiques comptables locals i que ha donat lloc al fet que els contractes d'assegurança siguin comptabilitzats de manera diferent entre jurisdiccions.

A través de la publicació de l'Exposure Draft ED/2019/4 de modificacions a la

NIIF 17 el maig de 2019, l'organisme emissor de les NIIF ha proposat, entre altres canvis en la norma, el diferiment d'un any en la seva primera aplicació, establint la data efectiva l'1 de gener de 2022 (amb informació comparativa mínima d'un any). Derivat del procés de consulta de l'ED, aquesta decisió, entre altres aspectes, se sotmetrà a revisió en el procés de deliberació de l'IASB, sobre el qual es preveu tenir visibilitat cap a finals del primer trimestre de 2020 i que es materialitzarà amb la publicació de l'ED definitiu cap a meitat de 2020.

El Grup s'ha acollit a l'exempció temporal d'aplicació de la NIIF 9, per la qual cosa aquesta norma no resulta encara vigent al negoci d'assegurances en virtut de l'aplicació del Reglament UE 2017/1988. Aquesta regulació permet el diferiment de l'aplicació de la NIIF 9 per a les asseguradores que formen part d'un conglomerat financer segons es defineixen en l'article 2, apartat 14, de la Directiva 2002/87/CE, opció a la qual es va acollir Grup VidaCaixa des de l'1 de gener de 2018 en complir les condicions establertes per l'article 2 del Reglament UE 2017/1988.

La implementació de la NIIF 17 suposarà realitzar una comptabilització consistent per a tots els contractes d'assegurança basada en un model de valoració que utilitzarà hipòtesis de càlcul actualitzades a cada data de tancament (com el tipus de descompte, taules de mortalitat i supervivència i respecte a altres variables).

Els efectes dels canvis en les anteriors hipòtesis podran quedar reconeguts tant en el compte de resultats com en el patrimoni, en funció de la seva naturalesa i si aquests canvis estan associats a la prestació d'un servei que ja ha ocorregut o no, o suposar una reclassificació entre els components del passiu d'assegurances registrades. Pel que fa en particular als ingressos o despeses

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

financeres de l'activitat asseguradora conseqüència de canvis en el tipus de descompte, les entitats podran optar per registrar-los íntegrament en el compte de resultats o bé en patrimoni.

Per a tots aquells contractes que no siguin onerosos, les entitats reconeixeran el seu marge de benefici en el compte de resultats (denominat 'marge contractual del servei') durant el període en el qual es presten els serveis sota el contracte.

El Grup va iniciar a la fi de 2017 un projecte intern per a l'adaptació al nou marc normatiu dels contractes d'assegurança NIIF 17. L'objectiu principal és la realització dels treballs d'implementació necessaris per adoptar la NIIF 17 en el negoci d'assegurances afectat, de manera que es garanteixi el seu compliment en la data de primera aplicació, i avaluar els potencials impactes quantitatius i qualitius (en negoci, infraestructura, etc.) amb l'anticipació suficient a l'efecte de la seva millor gestió.

La primera fase del projecte, realitzada durant el primer semestre de 2018, va tenir com a objectiu:

- Elaborar una definició d'enfocament que permeti identificar els aspectes clau de la nova norma comptable, un diagnòstic de diferents aspectes per analitzar i un pla d'acció a l'efecte de garantir la implantació de la NIIF 17,
- Garantir la identificació i planificació de totes les necessitats quantitatives i qualitatives i de la planificació d'aquestes per aconseguir la implementació a la data d'aplicació,
- Garantir la capacitat de dur a terme un càlcul d'impacte previ a la data de primera aplicació.

Durant el segon semestre de 2018 es va iniciar la segona fase del projecte bàsicament enfocada en l'elaboració d'un pla d'implantació detallat (en el qual s'engloben productes, sistemes, processos, organització, etc.), la definició de responsables i determinació de terminis. Durant el 2019, s'han dut a terme importants avenços en l'execució del pla d'implantació en àmbits com l'anàlisi metodològica de la norma i el modelatge dels principals productes d'assegurança, el desenvolupament dels sistemes —incloent-hi tant la integració de la solució tecnològica en la qual es realitzaran els nous càlculs requerits per NIIF 17, com les adaptacions necessàries en els sistemes actuals— i aspectes relacionats amb l'organització i govern del projecte, com és la formació interna en relació amb la norma.

El projecte l'integren diferents equips (comptabilitat, actuarial, control de riscos i solvència, sistemes, intervenció, polítiques comptables, etc.), que són els encarregats de la gestió del dia a dia d'aquest i l'execució de les tasques necessàries. Addicionalment, com a part de la definició del model de govern del projecte, s'ha creat un Comitè de Seguiment, format pels responsables de les àrees esmentades, que controla i supervisa l'evolució del projecte i té delegada capacitat de decisió.

El Comitè de Direcció del Projecte, liderat per VidaCaixa en coordinació amb la Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital de CaixaBank, és el màxim òrgan de decisió i supervisió del projecte. S'encarrega de la presa de decisions estratègiques de més alt nivell, en cas de requerir-se, i és l'enllaç amb els Comitès de Direcció de VidaCaixa i CaixaBank.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

e) Comparació de la informació i correcció d'errors

Les Normes Internacionals d'Informació Financera requereixen que la informació presentada entre els dos períodes sigui homogènia. Els comptes anuals consolidats de l'exercici 2019 presenten, a efectes comparatius, cadascuna de les partides del balanç, del compte de pèrdues i guanys, de l'estat de canvis del patrimoni net, de l'estat de fluxos d'efectiu i de la memòria consolidada de l'exercici 2018.

Durant l'exercici 2019, no s'ha produït cap variació significativa en el perímetre de consolidació.

f) Principis de consolidació

La definició del perímetre de consolidació del Grup s'ha efectuat d'acord amb el que s'estableix en les normes NIIF 10 "Estats financers consolidats" i NIC 28 "Inversions en entitats associades" (vegeu l'annex I).

Els comptes anuals consolidats comprenen, a més de les dades corresponents a la societat dominant, la informació corresponent a les societats dependents, multigrup i associades. El procediment d'integració dels elements patrimonials d'aquestes societats s'ha dut a terme en funció del tipus de control o influència que s'hi exerceix a sobre, i aquest es detalla a continuació:

Entitats dependents

Es consideren entitats dependents aquelles entitats en què, independentment a la seva forma jurídica, el Grup té el control, és a dir, el poder per a dirigir les polítiques financeres i d'explotació d'aquestes entitats, amb la finalitat d'obtenir beneficis de les seves activitats.

En l'annex I d'aquesta memòria es facilita informació rellevant sobre aquestes societats i en la nota 5 de la memòria es facilita informació sobre les variacions més significatives produïdes durant l'exercici 2019.

Els comptes anuals de les entitats dependents es consoliden amb VidaCaixa, S.A.U. per aplicació del mètode d'integració global, que consisteix en l'agregació dels actius, passius i patrimoni net, ingressos i despeses, de naturalesa similar, que figuren en els seus comptes anuals individuals degudament homogeneïtzades per adaptar-se a les normes NIIF. El valor en llibres de les participacions, directes i indirectes, en el capital de les entitats dependents s'elimina amb la fracció del patrimoni net de les entitats dependents que aquelles representin. La resta de saldos i transaccions significatives entre les societats consolidades s'elimina en el procés de consolidació. Addicionalment, la participació de tercers en el patrimoni del Grup i en els resultats de l'exercici es presenten en els epígrafs d'"Interessos minoritaris" del balanç consolidat i de "Resultat atribuït a interessos minoritaris" del compte de pèrdues i guanys consolidat, respectivament.

Els estats financers individuals de la societat dominant i de les entitats dependents, utilitzats per a l'elaboració dels estats financers consolidats, estan referits a la mateixa data de presentació que es correspon amb el tancament anual i econòmic de cada exercici.

La consolidació dels resultats generats per les societats adquirides en un exercici es duu a terme prenent en consideració, únicament, els relatius al període comprès entre la data d'adquisició i el tancament d'aquest exercici. En el cas de les societats dependents que deixen de ser dependents, els resultats s'incorporen fins a la data en què deixa de ser entitat dependent del Grup.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

En aquells casos en què es produeix un augment dels drets de vot d'una entitat dependent per part del Grup, es calcula la diferència entre el cost de la nova adquisició i la porció dels actius nets addicionals adquirits en funció del valor pel qual figuraven en els registres comptables consolidats.

Excepcionalment, les entitats següents no han estat incloses en el perímetre de la consolidació a causa del seu interès poc significatiu per a la imatge fidel dels comptes anuals consolidats i han estat classificades en la cartera d'“Actius financers disponibles per a la venda – Renda variable”:

Denominació	Domicili	Activitat	% participació Directa	Fons mutual	Resultat		Provisions tècniques	Dividends rebuts	Cost	Valor en llibres Deteriorament de l'exercici	Deteriorament acumulat
					Explotació	Net					
GeroCaixa Pyme EPSV d'Ocupació	Gran Vía López de Haro, 38. Bilbao	Entitat de Previsió Social Voluntària.	100,00%	50	2.790	2.790	37.447	-	75	-	-
GeroCaixa EPSV Individual	Gran Vía López de Haro, 38. Bilbao	Entitat de Previsió Social Voluntària.	100,00%	50	63.801	63.801	785.145	-	550	-	-
GeroCaixa Privada Pensions EPSV Associada	Gran Vía López de Haro, 38. Bilbao	Entitat de Previsió Social Voluntària.	100,00%	50	93	93	1.306	-	50	-	-

(xifres en milers d'euros)

Les esmentades societats centren la seva activitat en la gestió de fons de previsió empresarial amb domicili al País Basc. Totes són societats no cotitzades. El Grup participa únicament en el fons mutual, i la resta del patrimoni net en mans dels partíips.

Entitats associades

Es consideren entitats associades aquelles entitats no dependents en què el Grup posseeix influència significativa, és a dir, el Grup pot intervenir en les decisions de la política financera i d'explotació de la participada sense arribar a

tenir-ne el control absolut ni el control conjunt.

Amb caràcter general, es presumeix que el Grup exerceix influència significativa si posseeix, de manera directa o indirecta, el 20% o més del poder de vot en la participada, tret que pugui demostrar-se clarament que aquesta influència no existeix.

En l'annex I es proporciona informació rellevant sobre aquestes entitats.

En els comptes anuals consolidats les entitats associades es valoren pel mètode de la participació (posada en equivalència), segons el qual la inversió

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

es registra inicialment al cost, i posteriorment és ajustada en funció dels canvis que experimenta la porció dels actius nets de l'entitat que corresponen al Grup. El resultat de l'exercici del Grup recull la porció que li correspon en els resultats de les participades, deduïdes les possibles accions pròpies mantingudes en autocartera de cada societat participada, una vegada considerats els dividendes i altres eliminacions patrimonials.

La porció que correspon al Grup en les explotacions en interrupció definitiva (activitats interrompudes) es revelen de manera separada en el compte de pèrdues i guanys consolidat, i la que li correspon en els canvis que les societats associades han reconegut directament en el patrimoni net es reconeixen també directament en el patrimoni net del Grup, i es detallen, si s'escau, en l'estat d'ingressos i despeses reconegudes.

En aplicar el mètode de la participació (posada en equivalència), s'utilitzen els estats financers disponibles més recents de l'entitat associada.

Si una entitat associada aplica polítiques comptables diferents de les adoptades pel Grup, s'implementen els ajustaments oportuns en els estats financers de l'associada amb l'objectiu que les polítiques comptables guardin uniformitat.

Si existís algun indici que la inversió en l'associada pot haver vist deteriorat el seu valor, la pèrdua de valor es dedueix en primer lloc de l'eventual fons de comerç que pugui romandre en la inversió.

En la nota 5 de la memòria s'informa sobre les adquisicions més significatives dels exercicis 2019 i 2018, així com del període comprès entre el 31 de desembre de 2019 i la data de formulació dels comptes anuals de l'esmentat exercici, els augments de la participació en el capital d'entitats que ja tenien la condició

d'associades a l'inici de l'exercici, així com informació sobre les vendes de participacions.

g) Compensació de saldos

Només es compensen entre si —i, consegüentment, es presenten en els estats financers consolidats pel seu import net— els saldos deutors i creditors procedents d'actius i passius financers amb origen en transaccions que, contractualment o per imperatiu d'una norma legal, preveuen la possibilitat de compensació i es té la intenció de liquidar-los pel seu import net o de realitzar l'actiu i procedir al pagament del passiu de manera simultània.

h) Agrupació de partides comptables

Determinades partides del balanç, del compte de pèrdues i guanys, de l'estat de canvis en el patrimoni net i de l'estat de fluxos d'efectiu es presenten de forma agrupada per facilitar-ne la comprensió. En la mesura que sigui significativa, s'ha inclòs la informació desagregada en les corresponents notes de la memòria.

i) Informació financera per segments

La NIIF 8 – “Segments operatius” estableix els principis que s'han de seguir per preparar la informació financera per línies de negoci i per àrees geogràfiques.

La informació per segments s'estructura en funció del control, el seguiment i la gestió interna de l'activitat asseguradora i els resultats del Grup, i es construeix en funció dels diferents rams i subrams d'assegurança operats pel Grup, influenciats per l'estructura i organització d'aquest.

El Grup ha definit els segments de negoci d'assegurances de vida, assegurances de no vida i d'altres activitats com els segments principals. El segment definit

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

d'assegurances de vida inclou tots aquells contractes d'assegurança que garanteixen la cobertura d'un risc que pot afectar l'existència, la integritat corporal o la salut de l'assegurat. En contraposició, el segment d'assegurances de no vida agrupa els contractes d'assegurança diferents dels de vida, que es poden desglossar en els subsegments d'accidents i malaltia, multirisc llar, altres danys, automòbils, decessos i diversos.

Tots dos segments principals de vida i no vida es troben subjectes a uns riscos i rendiments de naturalesa diferent. El segment d'altres activitats s'utilitza per agrupar totes aquelles operacions d'explotació diferents o no relacionades amb l'activitat pròpiament asseguradora, en què s'inclou l'activitat de gestió de fons de pensions.

Cadascuna de les entitats asseguradores que depenen, directament o indirectament, del Grup poden operar en un o més rams, associats a un únic segment principal o a més d'un, segons la definició de rams prevista per la DGSFP. En la nota 1.a. es detallen els diferents rams específics en què el Grup té autorització administrativa per operar.

Les polítiques comptables dels segments són les mateixes que les adoptades per elaborar i presentar els estats financers del Grup consolidat incloent-hi totes les polítiques comptables que es relacionen específicament amb la informació financera dels segments.

Tant els actius i passius dels segments com els ingressos i les despeses s'han determinat abans de l'eliminació dels saldos i les transaccions intragrup practicades en el procés de consolidació, excepte en la mesura en què aquests saldos o transaccions hagin estat realitzats entre empreses d'un mateix segment. Aquesta última casuística resulta la predominant en el Grup i es duen a

terme totes les operacions intragrup amb referència als preus de mercat vigents en cada moment.

Els criteris d'imputació d'actius i passius, despeses i ingressos als diferents segments principals i secundaris del Grup són els següents:

Assignació d'actius i passius als segments principals

Els actius de cada segment són els corresponents a l'activitat asseguradora i complementària del Grup que el segment consumeix a l'efecte de poder proporcionar els seus serveis, incloent-hi els directament atribuïbles a cada segment i els que es poden distribuir a cadascun utilitzant bases raonables de repartiment.

En els actius del segment s'han inclòs les inversions que es comptabilitzen segons el mètode de la participació (posada en equivalència) en funció de l'assignació realitzada per a aquestes inversions en el "Llibre d'inversions" de cada societat dependent que disposa de la influència significativa. En aquest cas, les pèrdues i guanys derivats d'aquestes inversions s'han inclòs dins del resultat ordinari del mateix segment en qüestió.

Els passius de cada segment inclouen la proporció dels passius corresponents a l'explotació del Grup que es deriven de les activitats del segment i que li són directament atribuïbles o poden assignar-se-li utilitzant bases raonables de repartiment. Si s'han inclòs en el resultat del segment despeses per interessos, els passius del segment inclouen els deutes que van originar aquests interessos.

Assignació d'ingressos i despeses als segments i subsegments principals

Els ingressos i despeses tècniques derivades de la pràctica d'operacions d'assegurança s'assignen directament als segments de vida i no vida,

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

respectivament i, en el cas d'aquest últim, als seus diferents subsegments, segons la naturalesa de l'operació de la qual derivin.

Els ingressos i despeses financeres s'assignen als segments de vida i no vida en funció de l'assignació prèvia realitzada per als actius que els generen que es reflecteix en el "Llibre d'inversions" de cada entitat asseguradora. Un mateix instrument financer pot estar assignat a diferents segments. En cas que dins de les carteres associades als segments de vida, no vida o altres activitats quedi inclosa una participació en una altra societat dependent no asseguradora, s'ha consolidat línia per línia el seu compte de resultats individual en el segment en qüestió, tot respectant l'assignació realitzada en el "Llibre d'inversions". La participació del Grup en el resultat de les entitats associades, que es mostra de manera separada en el compte de pèrdues i guanys, s'ha imputat als diferents segments en funció del percentatge de la inversió que en cada cartera d'inversions representava aquesta, de manera respectiva. Els ingressos i despeses dels instruments financers en què es materialitzen els fons propis, així com d'altres instruments financers no relacionats directament amb la pràctica d'operacions d'assegurança, s'imputen al segment d'altres activitats.

Els anteriors ingressos i despeses financeres s'assignen als diferents subsegments de no vida, bàsicament, en funció de les provisions tècniques constituïdes per a cadascun dels rams ponderats.

El segment d'altres activitats comprèn els ingressos i despeses que, malgrat ésser derivats de les operacions realitzades en els segments de vida i no vida, no s'han d'incloure en els anteriors segments de caràcter tècnic.

Per a la resta d'ingressos i despeses no tecnicofinanceres que es troben

relacionades de manera directa o indirecta amb els diferents segments, s'han assignat a aquests directament en funció del segment que els ha originat o sobre una base raonable de repartiment amb el segment en qüestió. En aquest últim cas, s'ha utilitzat un mètode basat en la imputació de despeses per activitats funcionals, identificant amb aquest objectiu les activitats i tasques desenvolupades en cadascun dels processos de negoci i assignant a cadascuna d'aquestes activitats els recursos que aquestes consumeixen. D'aquesta manera, en el compte de pèrdues i guanys adjunt, part de les despeses generals es presenten sota els conceptes de "Sinistralitat de l'exercici neta de reassegurança", "Altres despeses tècniques", "Despeses de l'immobilitzat material i de les inversions", i la resta de despeses generals figuren sota el concepte de "Despeses d'explotació netes".

Juntament amb els estats financers consolidats del Grup, s'adjunta la informació financera consolidada per segments, en què es detallen les diferents partides que formen part dels ingressos i despeses ordinàries, així com dels actius i passius del segment i aquelles que han estat excloses o no assignades, tot això de manera independent a l'obligació que disposen les diferents entitats asseguradores espanyoles, que formen part del perímetre del Grup, de proporcionar informació estadisticocomptable, basada en els principis comptables locals espanyols, a la DGSFP.

j) Estat de fluxos d'efectiu

A l'estat de fluxos d'efectiu s'utilitzen les expressions següents:

- Fluxos d'efectiu: entrades i sortides d'efectiu i dels seus equivalents. Els equivalents d'efectiu corresponen a aquelles inversions a curt termini

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

d'elevada liquiditat que són fàcilment convertibles en imports determinats d'efectiu i estan subjectes a un risc poc significatiu de canvis en el seu valor i amb un venciment inferior a tres mesos.

- Activitats d'explotació: activitats típiques dels grups asseguradors, així com altres activitats que no es poden qualificar d'inversió o finançament.
- Activitats d'inversió: les d'adquisició, alienació o disposició per altres mitjans d'actius a llarg termini i altres inversions no incloses en l'efectiu i els seus equivalents.
- Activitats de finançament: activitats que produeixen canvis en les dimensions i composició del patrimoni net i dels passius que no formen part de les activitats d'explotació. Les operacions amb accions pròpies, en cas de produir-se, es consideren com a activitats de finançament. També es consideren sota aquesta categoria els pagaments de dividendes realitzats per la societat dominant als seus accionistes.

3. PRINCIPIS I POLÍTIQUES COMPTABLES SIGNIFICATIVES I CRITERIS DE VALORACIÓ APLICATS

Les principals normes de valoració utilitzades en l'elaboració dels comptes anuals consolidats del Grup corresponents a l'exercici 2019, d'acord amb el que s'estableix per les Normes Internacionals d'Informació Financera adoptades per la Unió Europea, han estat les següents:

a) Efectiu i altres actius líquids equivalents

Aquest epígraf del balanç està compost per l'efectiu, integrat per la caixa i els dipòsits bancaris a la vista, així com els equivalents d'efectiu.

Els equivalents d'efectiu corresponen a aquelles inversions a curt termini d'elevada liquiditat que són fàcilment convertibles en imports determinats d'efectiu i estan subjectes a un risc poc significatiu de canvis en el seu valor i amb un venciment inferior a tres mesos.

b) Instruments financers

b.1) Reconeixement

Els actius financers es reconeixen, amb caràcter general, en la data de liquidació d'aquests. D'acord amb la NIC 39 – Instruments financers: reconeixement i valoració, el Grup designa els instruments financers en el moment de la seva adquisició o generació com a actius financers al valor raonable amb canvis en resultats, com a disponibles per a la venda, com a préstecs i comptes per cobrar o bé com a inversions mantingudes fins al venciment.

b.2) Classificació dels instruments financers

En la nota 6 de la memòria es mostren els saldos dels actius financers a 31 de desembre de 2019 i de 2018, juntament amb la seva naturalesa específica, classificats d'acord amb els criteris següents:

- Actius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Dins d'aquesta categoria d'actius financers, se'n distingeixen dos tipus:

- Actius financers mantinguts per negociar:

Són actius financers que es classifiquen com a mantinguts per negociar, atès que s'adquireixen amb la intenció de dur-los a terme a curt termini, formen part d'una cartera d'instruments financers identificats i gestionats de manera conjunta amb l'objectiu d'obtenir beneficis a curt termini o són derivats financers que no siguin contractes de garanties financeres (per exemple avals) i que no han estat designats com a instruments de cobertura. Dins d'aquest capítol s'han inclòs els derivats implícits que s'han reconegut i valorat de manera separada del seu contracte principal.

- Altres actius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys de l'exercici.

En aquesta categoria s'inclouen aquells instruments financers que, sense formar part dels actius/passius financers mantinguts per negociar, es gestionen conjuntament amb passius per contractes d'assegurances valorats a valor raonable i la finalitat dels quals és eliminar o reduir de manera significativa inconsistències en el reconeixement o valoració (també denominades asimetries comptables), que en un altre cas sorgirien pel reconeixement de les pèrdues i guanys d'aquests.

Els instruments financers d'aquesta categoria estan sotmesos permanentment a un sistema de mesurament, gestió i control de riscos que permeti comprovar que el risc es redueix efectivament.

El Grup assigna com a part d'aquesta cartera tots aquells instruments financers que es troben associats al negoci del unit linked, en què els prenedors de l'assegurança assumeixen el risc de la inversió. Amb

aquesta classificació s'elimina la inconsistència en la valoració que sorgiria d'utilitzar un criteri diferent per valorar els actius i passius afectes a aquest negoci.

- Préstecs i partides per cobrar:

Són actius financers no derivats amb pagaments fixos o determinables, que no es negocien en un mercat actiu.

Aquest capítol inclou valors representatius de deute, els préstecs no hipotecaris, les bestretes sobre pòlisses, altres actius financers sense publicació de preus, així com els comptes per cobrar derivats dels dipòsits requerits en el negoci de la reassegurança acceptada.

Adicionalment, en aquesta categoria es presenten altres comptes per cobrar en funció de la seva naturalesa diferent, com és el cas dels crèdits per operacions d'assegurança directa, reassegurança i coassegurança, i altres crèdits diferents dels actius fiscals. Algunes d'aquestes partides queden excloses de l'abast de la NIC 39 i són tractades de manera específica per altres normes NIIF.

- Actius financers disponibles per a la venda:

Aquest capítol del balanç inclou els valors representatius de deute que no es consideren per negociar, ni cartera d'inversió a venciment ni tampoc préstecs i comptes per cobrar, així com els instruments de capital emesos per entitats diferents de les associades, sempre que els esmentats instruments no hagin estat considerats per negociar, ni altres actius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys.

Sobre aquests últims instruments, el Grup manté diferents contractes

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

de permuta financera de tipus d'interès pels quals rep de les diferents contraparts, amb caràcter general, imports fixos i/o determinables. La principal finalitat d'aquestes operacions és cobrir els fluxos d'efectiu necessaris per fer front al pagament de prestacions derivades dels compromisos amb els seus assegurats, inclosos els compromisos adquirits en virtut de determinades pòlisses d'exteriorització de compromisos per pensions. Per a aquests títols de renda fixa que incorporen permutes de tipus d'interès, el Grup disposa de la valoració separada del bo i de la permuta, però atès que els seus cupons són objecte d'intercanvi, procedeix a la valoració de l'operació de manera conjunta a través de l'actualització dels fluxos pactats i els associats a aquests actius financers utilitzant una corba d'interès de mercat.

Així mateix, comptablement, es procedeix a la periodificació financera conjunta del flux resultant del bo més la permuta. D'acord amb la finalitat indicada anteriorment, les diferències entre aquest valor de mercat conjunt i el cost comptable s'assignen, en cada data de tancament, a les provisions tècniques dels contractes d'assegurança. Valorar separatament els títols de renda fixa i les esmentades permutes de tipus d'interès no tindria un efecte significatiu en el total d'actius o fons propis del balanç consolidat del Grup.

- Actius financers mantinguts fins al venciment:

Aquest capítol del balanç inclou els valors representatius de deute, amb data de venciment fixa, cobraments de quantia determinada o determinable, que es negocien en un mercat actiu i sobre els quals el Grup manifesta la seva intenció i capacitat financera per conservar-los en el seu poder fins a la data del seu venciment.

Les inversions en companyies associades es presenten sota el subepígraf específic del balanç de "Participacions en entitats valorades pel mètode de la participació".

b.3) Reconeixement i valoració d'instruments financers

Els instruments financers es registren inicialment en el balanç consolidat quan el Grup es converteix en part del contracte que els origina, d'acord amb les condicions d'aquest. Els actius i els passius financers es registren des de la data en què sorgeix el dret legal a rebre o l'obligació legal de pagar efectiu.

Un actiu financer es dona totalment o parcialment de baixa en el balanç quan expiren els drets contractuals sobre els fluxos d'efectiu que genera o quan es transfereix. D'altra banda, un passiu financer es dona totalment o parcialment de baixa del balanç quan s'han extingit les obligacions, els riscos o altres beneficis que genera.

En el seu registre inicial en el balanç, tots els instruments financers es registren pel seu valor raonable que, excepte evidència en contra, és el preu de la transacció. Després, en una data determinada, el valor raonable d'un instrument financer correspon a l'import pel qual podria ser lliurat, si es tracta d'un actiu, o liquidat, si es tracta d'un passiu, en una transacció realitzada entre parts interessades, informades en la matèria, que actuessin en condicions d'independència mútua. La referència més objectiva i habitual del valor raonable d'un instrument financer és el preu que se'n pagaria en un mercat organitzat, transparent i profund ("preu de cotització" o "preu de mercat").

Quan no hi ha preu de mercat per a un determinat instrument financer,

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

es recorre, per tal d'estimar-ne el valor raonable, al que s'ha establert en transaccions recents d'instruments anàlegs i, en cas de no disposar d'aquesta informació, a models de valoració prou contrastats per la comunitat financera internacional, tenint en compte les peculiaritats específiques de l'instrument que s'ha de valorar i, molt especialment, els diferents tipus de risc que l'instrument porta associats. La majoria d'instruments financers, excepte els derivats over the counter (d'ara endavant, OTC), estan valorats d'acord amb cotitzacions de mercats actius.

El valor raonable dels derivats financers negociats en mercats organitzats, transparents i profunds inclosos en la cartera de negociació s'assimila a la seva cotització diària i si, per raons excepcionals, no es pot establir la seva cotització en una data determinada, per valorar-lo es recorre a mètodes similars als utilitzats per valorar els derivats no negociats en mercats organitzats.

El valor raonable dels derivats no negociats en mercats organitzats o negociats en mercats organitzats poc profunds o transparents es determina mitjançant la utilització de mètodes reconeguts pels mercats financers, com, per exemple, el de "valor actual net" (VAN) o els models de determinació de preus d'opcions (vegeu la nota 'Polítiques de gestió de riscos').

En les notes respectives de la memòria es classifiquen els instruments financers valorats a valor raonable d'acord amb la metodologia emprada en la seva valoració de la forma següent:

- Nivell I: a partir de preus cotitzats en mercats actius.
- Nivell II: mitjançant tècniques de valoració en les quals les hipòtesis

considerades corresponen a dades de mercat observables de manera directa o indirecta o preus cotitzats en mercats actius per a instruments similars.

- Nivell III: a través de tècniques de valoració en les quals algunes de les principals hipòtesis no tenen el suport de dades observables en els mercats.

La majoria d'instruments financers tenen com a referència objectiva per a la determinació del seu valor raonable les cotitzacions de mercats actius (nivell I) i, per tant, utilitzen per determinar el seu valor raonable el preu que se'n pagaria en un mercat organitzat, transparent i profund (el preu de cotització o el preu de mercat). S'inclouen en aquest nivell, de manera general, els valors representatius de deute cotitzat i els instruments de capital cotitzats.

Per als instruments classificats en el nivell II, per als quals no hi ha un preu de mercat, es recorre, per tal d'estimar-ne el valor raonable, al preu de transaccions recents d'instruments anàlegs i, si no n'hi ha, a models de valoració prou contrastats per la comunitat financera internacional, tenint en compte les peculiaritats específiques de l'instrument que es pretén valorar i, molt especialment, els diferents tipus de risc que l'instrument porta associats. D'aquesta manera, el valor raonable dels derivats OTC i d'instruments financers negociats en mercats organitzats poc profunds o transparents es determina per mitjà de mètodes reconeguts pels mercats financers, com, per exemple, el de valor actual net (VAN) o els models de determinació de preus d'opcions basats en paràmetres observables en el mercat. S'inclouen en aquest nivell, fonamentalment, els valors representatius de deute no cotitzat.

MEMÒRIA**MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**

Per a l'obtenció del valor raonable classificat en el nivell III, i respecte al qual no hi ha dades per a la seva valoració directament observables en el mercat, s'utilitzen tècniques alternatives, entre les quals s'inclouen la sol·licitud de preu a l'entitat comercialitzadora o la utilització de paràmetres de mercat amb un perfil de risc fàcilment assimilable a l'instrument objecte de valoració.

D'altra banda, per a determinats actius i passius financers, el criteri de reconeixement en el balanç és el de cost amortitzat. Aquest criteri s'aplica principalment als actius financers inclosos en l'epígraf de "Préstecs i comptes per cobrar" i, pel que fa als passius financers, als registrats com a "Passius financers a cost amortitzat".

b.4) Deteriorament del valor dels instruments financers

El Grup avalua en cada data del balanç si existeix evidència objectiva que un instrument financer està deteriorat, considerant aquelles situacions que de manera individual o conjunta amb altres manifesten aquesta evidència.

Un actiu financer es considera deteriorat quan hi ha una evidència objectiva d'un impacte negatiu en els fluxos d'efectiu futurs estimats en el moment de formalitzar-se la transacció o quan no se'n pugui recuperar íntegrament el valor en llibres.

Com a criteri general, la correcció del valor en llibres dels instruments financers per causa del seu deteriorament s'efectua amb càrrec en el compte de pèrdues i guanys consolidat del període en què l'esmentat deteriorament es manifesta, i les recuperacions de les pèrdues per deteriorament prèviament registrades, en cas de produir-se, es reconeixen en el compte de

pèrdues i guanys consolidat del període en què el deteriorament s'elimina o es redueix, excepte en el cas dels instruments de capital classificats com a disponibles per a la venda, atès que aquest deteriorament es considera irrecuperable.

Quan es considera remota la recuperació de qualsevol import registrat, aquest s'elimina del balanç, sense perjudici de les actuacions que puguin dur a terme les entitats que formen part del Grup per intentar aconseguir-ne el cobrament fins que s'hagin extingit definitivament els seus drets, sigui per prescripció, condonació o altres causes.

A continuació es detallen els principals criteris utilitzats a l'hora d'examinar el deteriorament dels diferents actius financers del Grup:

- Actius Financers registrats a cost amortitzat o venciment:

L'import de les pèrdues per deteriorament experimentades per aquests instruments coincideix amb la diferència positiva entre els seus respectius valors en llibres i els valors actuals dels seus fluxos d'efectiu futurs previstos. La disminució del valor raonable per sota del cost d'adquisició no constitueix per si mateixa una evidència de deteriorament.

Si, en períodes posteriors, l'import de la pèrdua per deteriorament del valor disminuís, la pèrdua per deteriorament reconeguda prèviament és objecte de reversió en el compte de pèrdues i guanys.

Dins d'aquesta mena d'actius queden inclosos els saldos per cobrar que el Grup manté amb determinats assegurats o prenedors pels rebuts

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

emesos pendents de cobrament i els rebuts pendents d'emetre. En aquest cas, la pèrdua de valor es determina en funció de l'experiència històrica d'anul·lacions dels últims tres anys, ponderant amb un pes més important els anys més recents, i prenent en consideració els mesos que han transcorregut des de la data teòrica de cobrament i la de cada tancament, així com el ram d'assegurança concret de què es tracta.

- Valors representatius de deute classificats com a disponibles per a la venda:

Per als títols de renda fixa i assimilables, el Grup considera com a índex de pèrdua una possible reducció o retard en els fluxos d'efectiu estimats futurs, que poden ser ocasionats, entre altres circumstàncies, per la possible insolvència del deutor. La pèrdua per deteriorament dels valors representatius de deute inclosos en la cartera d'actius financers disponibles per a la venda equival a la diferència positiva entre el seu cost d'adquisició (net de qualsevol amortització del principal) i el seu valor raonable, una vegada deduïda qualsevol pèrdua per deteriorament prèviament reconeguda en el compte de pèrdues i guanys consolidat. El valor de mercat dels instruments de deute cotitzats es considera una estimació raonable del valor actual dels seus fluxos d'efectiu futurs, malgrat que la disminució del valor raonable per sota del cost d'adquisició no constitueix per si mateixa una evidència de deteriorament.

Quan hi ha una evidència objectiva que les diferències sorgides en la valoració d'aquests actius tenen el origen en el seu deteriorament, deixen de presentar-se en l'epígraf del patrimoni net "Ajustaments en patrimoni per valoració – Actius financers disponibles per a la venda" i es registren, per l'import considerat com a deteriorament acumulat fins a aquell moment, en

el compte de pèrdues i guanys consolidat.

Si posteriorment es recupera la totalitat o una part de les pèrdues per deteriorament, el seu import es reconeix en el compte de pèrdues i guanys del període en què es materialitza la recuperació.

- Instruments de capital classificats com a disponibles per a la venda:

Els indicadors que s'utilitzen per a l'avaluació del deteriorament d'aquests instruments que cotitzen en mercats secundaris d'acord amb la metodologia establerta pel Grup són, entre altres, el valor de cotització al tancament de l'exercici, un descens significatiu o prolongat del valor de mercat per sota del seu cost d'adquisició, l'històric de dividendes pagats en els últims exercicis, els dividendes esperats, així com les expectatives del mercat en el qual opera la companyia participada.

Aquests indicadors serveixen per avaluar l'existència d'una evidència objectiva per deteriorament. La disminució del valor raonable per sota del cost d'adquisició no constitueix per si mateixa una evidència de deteriorament.

La pèrdua per deteriorament dels instruments de capital es realitza de manera individualitzada i, una vegada evidenciada la pèrdua objectiva com a conseqüència d'un esdeveniment o grup d'esdeveniments amb impacte en els fluxos futurs estimats, equival a la diferència entre el seu cost d'adquisició i el seu valor raonable, una vegada deduïda qualsevol pèrdua per deteriorament prèviament reconeguda en el compte de pèrdues i guanys.

Els criteris de registre de les pèrdues per deteriorament coincideixen amb els aplicats als valors representatius de deute classificats com a disponibles

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

per a la venda, excepte pel fet que qualsevol recuperació que es produeixi de les pèrdues esmentades es reconeix en l'epígraf del patrimoni net "Ajustaments en patrimoni per valoració – Actius financers disponibles per a la venda".

b.5) Registre de les variacions sorgides en les valoracions dels actius i passius financers

La pèrdua o guany sorgit de la variació del valor raonable d'un actiu financer, que no formi part d'una operació de cobertura, es reconeix de la manera següent:

- La pèrdua o guany en un actiu financer a valor raonable amb canvis en resultats es reconeix en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici sota el subepígraf de "Pèrdues procedents de les inversions financeres" o "Beneficis en realització de les inversions financeres" del segment de vida i no vida.
- La pèrdua o guany en un actiu disponible per a la venda es reconeix directament en el patrimoni net sota la línia d'"Ajustaments per valoració" fins que l'actiu financer es doni de baixa en els registres comptables, amb excepció de les pèrdues per deteriorament del valor i de les pèrdues o guanys per tipus de canvi. En el moment de la baixa, la pèrdua o guany que ha estat reconegut prèviament en el patrimoni net es registra en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici.

No obstant això, els interessos calculats segons el mètode del tipus d'interès efectiu es reconeixen en el resultat de l'exercici. Els dividends d'un instrument de patrimoni classificat com a disponible per a la venda es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici quan s'estableixi el

dret del Grup a rebre el pagament.

Quan un actiu financer registrat a cost amortitzat es dona de baixa, ha patit una pèrdua de valor o se li aplica el mètode d'interès efectiu, els diferents ingressos i despeses que se'n deriven es registren a través del compte de pèrdues i guanys.

b.6) Inversions per compte de prenedors que assumeixen el risc de la inversió

Les inversions per compte de prenedors d'assegurances que assumeixen el risc de la inversió es valoren al preu d'adquisició a la subscripció o compra. Aquest preu d'adquisició s'ajusta posteriorment en funció del seu valor de realització. Les revaloracions i deprecacions d'aquests actius es comptabilitzen amb abonament o càrrec al compte de pèrdues i guanys del segment de vida sota els epígrafs d'"Ingressos d'inversions afectes a assegurances en els quals el prenedor assumeix el risc de la inversió" i "Despeses d'inversions afectes a assegurances en els quals el prenedor assumeix el risc de la inversió".

La totalitat dels instruments de renda variable, de renda fixa i d'altres tipus que disposen de cotització oficial, o en els quals es pot estimar fiablement un valor de mercat, es designen i classifiquen en la cartera "a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys".

A l'efecte de presentació, cal considerar que part dels saldos afectes a aquest negoci es presenten en epígrafs del balanç diferents del d'"Inversions per compte de prenedors que assumeixen el risc de la inversió", i que els passius per aquests contractes d'assegurança es classifiquen sota l'epígraf de "Provisions tècniques – per a assegurances de vida".

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**c) Immobilitzat material**

El Grup registra sota aquest epígraf del balanç tots els immobles d'ús propi, posseïts tots aquests en ple domini.

Així mateix, en aquest epígraf queden inclosos els elements de transport, el mobiliari i instal·lacions i els equips de processament de dades, entre altres.

El reconeixement d'aquests actius es realitza al seu cost d'adquisició o construcció, menys l'amortització acumulada i, si s'escau, l'import acumulat de les pèrdues per deteriorament de valor, però en cap cas per sota del seu valor residual. Els costos de les ampliacions i millores realitzades en els immobles propietat del Grup, de manera posterior al reconeixement inicial d'aquests, s'activen com un altre immobilitzat material sempre que augmentin la seva capacitat o superfície o augmentin el seu rendiment o vida útil. En contraposició, les despeses de conservació i manteniment es carreguen al compte de pèrdues i guanys en l'exercici en què s'hi incorre. El Grup no capitalitza les despeses financeres associades a aquests actius, en cas d'existir.

En cas que els pagaments relatius a l'adquisició d'un immoble siguin ajornats, el seu cost és l'equivalent al preu de comptat. La diferència entre aquesta quantia i el total de pagaments es reconeix com una despesa per interessos durant el període d'ajornament.

Amb caràcter general, el Grup empra el mètode sistemàtic d'amortització lineal sobre el cost d'adquisició, exclòs el valor residual i el valor del terreny en cas d'immobles, al llarg de les vides útils estimades següents:

Elements de l'immobilitzat material	2019 Vida útil estimada	2018 Vida útil estimada
Immobles (exclòs el terreny)	50 anys	50 anys
Mobiliari i instal·lacions	Entre 3 i 13 anys	Entre 3 i 13 anys
Elements de transport	En 5 anys	En 5 anys
Equips de processament de dades	Entre 3 i 10 anys	Entre 3 i 10 anys
Altres immobilitzats material	Entre 5 i 10 anys	Entre 5 i 10 anys

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

En el cas d'immobles en procés de construcció, el Grup comença a amortitzar-los una vegada que estan en condicions d'ús.

Els valors i les vides residuals d'aquests actius es revisen en cada data de balanç i s'ajusten com sigui procedent. El valor comptable reconegut per a un actiu es redueix immediatament fins al seu import recuperable si el valor comptable de l'actiu és superior al seu import recuperable estimat. Els guanys i pèrdues per realització es calculen comparant les quantitats obtingudes amb els valors comptables reconeguts.

El valor de mercat dels immobles d'ús propi, que s'indica en la nota 9.a.) de la memòria, ha estat obtingut dels informes de taxació efectuats per experts independents, que disposen d'una antiguitat màxima de 2 anys. Per als immobles situats en territori espanyol, l'anterior valor de mercat s'ha determinat conforme al que s'estableix en l'Ordre ECC/371/2013, de 4 de març per la qual es modifica l'Ordre ECO-805-2003, de 27 de març, sobre normes de valoració de béns immobles i de determinats drets per a certes finalitats financeres.

d) Inversions immobiliàries

L'epígraf d'inversions immobiliàries del balanç consolidat recull els valors de terrenys, edificis i altres construccions que es mantenen, ja sigui per explotar-los en règim de lloguer, ja sigui per obtenir una plusvàlua en la seva venda com a conseqüència dels increments que es produeixen en el futur en els seus respectius preus de mercat.

Addicionalment, sota aquest subepígraf també es presenten els terrenys en propietat per a un ús futur no determinat i els edificis actualment desocupats.

Les inversions immobiliàries inclouen terrenys i edificis posseïts en ple

domini. Es comptabilitzen al cost d'adquisició o construcció, menys qualsevol amortització acumulada posterior i posteriors pèrdues per deteriorament acumulades, si és el cas, però en cap cas per sota del seu valor residual. El cost d'adquisició comprèn el preu de compra juntament amb qualsevol desemborsament directament atribuïble (costos de transacció associats). En el cas d'inversions immobiliàries construïdes pel mateix Grup, el cost d'adquisició és el seu cost en la data en què la construcció o desenvolupament queden completats.

El tractament dels costos d'ampliació, modernització o millores, així com els mètodes de càlcul del deteriorament, els sistemes d'amortització i les vides útils establertes per a les inversions immobiliàries, són similars als aplicats als immobles d'ús propi (vegeu la nota 3.c).

El valor de mercat de les inversions immobiliàries, que s'indica en la nota 9.b.) de la memòria, s'ha obtingut conforme amb la normativa descrita en l'apartat anterior amb relació als immobles d'ús propi.

e) Immobilitzat intangible

Tenen la consideració d'immobilitzat intangible els actius no monetaris identificables, que no tenen aparença física i que sorgeixen com a conseqüència d'una adquisició a tercers o s'han desenvolupat internament per alguna societat del Grup. Només es reconeixen comptablement aquells actius intangibles en què, essent identificables, existint beneficis econòmics futurs i un control sobre l'actiu intangible en qüestió, el Grup pot estimar-ne el cost de manera raonable i és probable que els beneficis econòmics futurs que se li atribueixen flueixin al mateix Grup.

També s'engloben en aquest capítol, pel seu valor raonable en la data

MEMÒRIA**MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**

d'adquisició, els actius intangibles adquirits en combinacions de negocis i els fons de comerç sorgits en processos de fusió. Els fons de comerç representen el pagament anticipat dels beneficis econòmics futurs derivats dels actius adquirits que no són individualment i separadament identificables i recognoscibles. De forma periòdica, s'analitza l'existència d'indicis interns o externs de deteriorament i en cap cas no s'amortitza.

Tal com s'indica en la nota 2.d) de la memòria, des de l'1 de gener de 2019 ha entrat en vigor la NIIF 16 sobre arrendaments. El Grup ha procedit a reconèixer en aquells contractes de lloguer en els quals figura com a arrendatari un actiu intangible per dret d'ús, que representa el seu dret a usar el bé arrendat subjacent, i un passiu per arrendament, que representa la seva obligació en termes de valor present per fer pagaments per arrendaments. Mentre l'actiu intangible s'amortitza al llarg de la vida del contracte, el passiu genera una despesa financera.

El Grup valora l'immobilitzat intangible inicialment pel seu cost d'adquisició o producció mantenint aquest model de cost en les valoracions posteriors, menys la corresponent amortització acumulada, si és el cas, i l'import acumulat de les pèrdues per deteriorament de valor, segons sigui procedent. Per tal de determinar si s'ha deteriorat el valor de l'immobilitzat intangible, el Grup aplica la NIC 36 – "Deteriorament del valor dels actius" i posteriors interpretacions sobre aquesta, així com la NIIF 4 – "Contractes d'assegurança", en els casos en què resulta aplicable.

El Grup valora si la vida útil de l'immobilitzat intangible és finita o indefinida i, si és finita, avalua la durada que constitueix la seva vida útil.

e.1) Fons de comerç

L'epígraf "Fons de comerç" recull les diferències positives de consolidació amb origen en l'adquisició de les participacions en el capital de les entitats dependents per la diferència entre el cost d'adquisició de la combinació de negocis i la participació adquirida en el valor raonable net dels actius, passius i passius contingents identificables i que no és assignable a elements patrimonials o actius intangibles concrets.

En relació amb la participació que es manté de SegurCaixa Adeslas, aquesta inclou actius intangibles implícits en el valor i en el percentatge de la participació que es manté sobre aquesta.

e.2) Altres immobilitzats intangibles

A continuació es descriuen les polítiques comptables específiques aplicades als principals actius de la resta d'immobilitzat intangible:

Actius intangibles identificats

Tal com es descriu en l'apartat de fons de comerç, es classifiquen en aquest subepígraf aquells actius intangibles identificats en les operacions societàries i els processos de fusió descrits.

Aplicacions informàtiques

En aquest subepígraf s'inclouen, bàsicament, despeses amortitzables relacionades amb el desenvolupament dels sistemes informàtics i dels canals electrònics.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Les llicències dels programes informàtics adquirits es valoren per l'import satisfet per la seva propietat o dret d'ús, juntament amb els costos incorreguts per posar en ús el programa concret, sempre que estigui prevista la seva utilització en diversos exercicis, i es registren com a aplicacions informàtiques adquirides íntegrament a tercers. Sota aquest mateix concepte es registren els costos de tercers que col·laboren en el desenvolupament d'aplicacions informàtiques per al Grup.

En el cas d'aquestes aplicacions generades internament, el Grup activa les despeses directament associades amb la producció de programes informàtics identificables i exclusius controlats pel Grup, és a dir, les despeses laborals dels equips de desenvolupament d'aquestes aplicacions i la part corresponent de les despeses indirectes pertinents. La resta de costos associats al desenvolupament o manteniment dels projectes interns es registren com a despesa de l'exercici en què es produeixen.

Els costos subsegüents només es capitalitzen quan incrementen els beneficis futurs d'aquest immobilitzat intangible amb el qual estan relacionats. Els costos recurrents produïts com a conseqüència de la modificació o actualització d'aplicacions o sistemes informàtics, els derivats de revisions globals de sistemes i els costos de manteniment es registren en el compte de pèrdues i guanys com a major despesa de l'exercici en què es produeixen.

Fins a l'exercici 2018, les aplicacions informàtiques s'amortitzaven aplicant el mètode lineal durant un període màxim de 5 anys. En l'exercici 2019 s'ha procedit a implementar la política d'amortització de les aplicacions informàtiques adequant les vides útils a la vida estimada de cada aplicació, i n'ha resultat una vida mitjana de 10 anys. L'aplicació d'aquesta mesura d'amortització no

ha suposat un impacte significatiu en els estats financers consolidats a 31 de desembre de 2019.

Altres despeses d'adquisició de plans de pensions i contractes d'assegurances de vida

Des de l'exercici 2004, el Grup comercialitza unes noves modalitats de plans de pensions que porten associats a la seva comercialització un premi en metàl·lic. En l'exercici 2006 es va iniciar la comercialització de productes d'assegurances que també porten associat el mateix tipus de premi. El Grup activa l'import d'aquests premis i els amortitza en un termini màxim de 5 anys, tenint en compte les mobilitzacions i les caigudes de cartera.

La possible pèrdua de valor en les despeses d'adquisició activades que fan referència a contractes d'assegurança de vida i no vida s'avalua d'acord amb els requeriments establerts en la norma NIIF 4 "Contractes d'assegurança".

f) Transaccions en moneda estrangera

f.1) Moneda funcional

La moneda funcional de la societat dominant i de les societats dependents amb domicili social a la Unió Monetària Europea és l'euro.

Els comptes anuals consolidats es presenten en euros, moneda de presentació del Grup. Conseqüentment, tots els saldos i transaccions denominats en monedes diferents de l'euro es consideren denominats en "moneda estrangera".

f.2) Criteris de conversió dels saldos en moneda estrangera

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

La conversió a euros dels saldos en moneda estrangera es realitza de la manera següent:

- Conversió de la moneda estrangera a la moneda funcional (moneda de l'entorn econòmic principal en el qual opera la filial o a l'euro, en el cas de les societats domiciliades a la Unió Monetària), i
- Les partides no monetàries valorades al seu cost històric es convertiren a la moneda funcional al tipus de canvi de la data de la seva adquisició,
- Les partides no monetàries valorades al seu valor raonable es convertiren al tipus de canvi de la data en què es determini tal valor raonable,
- Els ingressos i despeses es convertiren als tipus de canvi mitjans del període per a totes les operacions pertanyents a aquest,
- Les operacions de compravenda a termini de divises contra divises i de divises contra euros que no estiguessin destinades a cobrir posicions patrimonials es convertiren als tipus de canvi establerts en la data de tancament de l'exercici pel mercat de divises a termini per al corresponent venciment.

f.3) Registre de les diferències de canvi

Les diferències de canvi que es produeixen en convertir els saldos en moneda estrangera a la moneda funcional es registren, generalment, pel seu import net, en el compte de pèrdues i guanys. Això no obstant:

- Les diferències de canvi sorgides en les partides no monetàries el valor raonable de les quals s'ajusta amb contrapartida en el patrimoni net es

registren en el patrimoni net sota el concepte d'"Ajustaments al patrimoni per valoració – Carteres disponibles per a la venda".

- Les diferències de canvi sorgides en les partides no monetàries els guanys o les pèrdues de les quals es registren en el resultat de l'exercici, també es reconeixen en el resultat de l'exercici, sense diferenciar-les de la resta de variacions que pugui patir el seu valor raonable.

g) Impost de societats

La despesa o ingrés per impost de societats de cada exercici es calcula en funció del resultat comptable abans d'impostos, determinat conforme als principis comptables locals espanyols, augmentat o disminuït, segons correspongui, per les diferències permanents; s'entenen aquestes com les produïdes entre la base imposable i el resultat comptable abans d'impostos que no s'hagin de revertir en períodes següents, així com les derivades de l'aplicació de les NIIF i per a les quals tampoc es produirà una reversió. Quan les diferències de valor es registren en el patrimoni net, l'impost sobre beneficis corresponent també es registra amb contrapartida al patrimoni net.

Tant les diferències temporàries amb origen en les diferències entre el valor en llibres i la base fiscal d'un element patrimonial com, en cas d'activació, els crèdits per deduccions i bonificacions i per bases imposables negatives, donen lloc als corresponents impostos diferits, ja siguin actius o passius, que es quantifiquen aplicant a la diferència temporària o crèdit que correspongui el tipus de gravamen al qual s'espera recuperar-los o liquidar-los.

El Grup reconeix passius per impostos diferits per a totes les diferències temporàries imposables. Els actius per impostos diferits únicament es

MEMÒRIA**MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**

reconeixen el cas que es consideri altament probable que les entitats consolidades hagin de tenir en el futur prou guanys fiscals contra els quals poder fer-los efectius.

En el cas de diferències temporàries imposables derivades d'inversions en empreses del Grup (que no consoliden fiscalment) i associades, es reconeix un passiu per impostos diferits excepte quan el Grup pot controlar la reversió de les diferències temporàries i és probable que aquestes no siguin revertides en un futur previsible.

Els actius i passius per impost corrent es valoren per les quantitats que s'espera pagar o recuperar de la Hisenda Pública, d'acord amb la normativa vigent o aprovada i pendent de publicació en la data de tancament de l'exercici. En aquest sentit, el Grup ha realitzat el càlcul de l'impost de societats a 31 de desembre de 2019 aplicant la normativa fiscal vigent i el Reial decret llei 2/2008, de 21 d'abril, de mesures d'impuls a l'activitat econòmica en totes aquelles societats amb domicili fiscal a Espanya.

La societat dominant del grup fiscal al qual pertany el Grup era des de l'1 de gener de 2008 fins a l'exercici 2012 "la Caixa". Amb l'entrada en vigor, el 30 de desembre de 2013, de la Llei 26/2013 de caixes d'estalvis i fundacions bancàries, i atès que durant l'exercici 2013 es va reduir la participació de "la Caixa" en CaixaBank per sota del 70%, CaixaBank es va subrogar en condició d'entitat dominant del Grup Fiscal, amb efecte 1 de gener de 2013. Per tant, CaixaBank va passar a ser l'entitat dominant del grup fiscal al qual pertany el Grup.

h) Passius financers

Són passius financers aquells dèbits i partides per pagar que té el Grup i

que s'han originat en la compra de béns i serveis per operacions de trànsit de l'empresa, o aquells que, sense tenir un origen comercial, no es poden considerar instruments financers derivats. Així mateix, es recollien les emissions de deute subordinat.

Els dèbits i partides per pagar es valoren inicialment al valor raonable de la contraprestació rebuda, ajustada pels costos de la transacció directament atribuïbles. Amb posterioritat, aquests passius es valoren d'acord amb el seu cost amortitzat.

i) Actius i passius derivats de contractes d'assegurança i reassegurança

El Grup aplica els requeriments establerts en la NIIF 4 – "Contractes d'assegurança" a tots els actius i passius dels seus estats financers consolidats que es deriven de contractes d'assegurança, d'acord amb la definició prevista en la mateixa norma.

i.1) Classificació de la cartera de contractes

El Grup avalua i classifica la seva cartera de contractes de vida i no vida del negoci directe (inclosa la reassegurança acceptada) i del cedit prenent en consideració les guies d'implementació que acompanyen la NIIF 4, així com les directrius, sense caràcter normatiu, que va fer públiques la DGSFP amb data 22 de desembre de 2004 a través del Document marc sobre el règim comptable de les entitats asseguradores relatiu a la NIIF 4. Tots els contractes són qualificats com a "contractes d'assegurança".

El Grup no procedeix a separar cap component de dipòsit associat als contractes d'assegurança; aquesta dissociació és de caràcter voluntari per a aquest. Així mateix, s'estima que les opcions de rescab emeses a favor

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

dels prenedors de contractes d'assegurança disposen d'un valor raonable nul o, en cas contrari, la seva valoració forma part del valor del passiu d'assegurança.

i.2) Valoració dels actius i passius derivats de contractes d'assegurança i reassegurança

D'acord amb els criteris assenyalats en les NIIF, les entitats asseguradores han de dur a terme un test de suficiència, en relació amb els compromisos contractuals assumits, dels passius per contractes d'assegurança registrats en el seu balanç.

En particular, d'acord amb la NIIF 4 "Contractes d'assegurança", el Grup duu a terme la prova d'adequació de passius, amb l'objectiu de garantir la suficiència dels passius contractuals. Amb aquest objectiu, el Grup compara la diferència entre el valor en llibres de les provisions tècniques, netes de qualsevol despesa d'adquisició diferida o de qualsevol actiu intangible relacionat amb els contractes d'assegurança objecte d'avaluació, amb l'import resultant de considerar les estimacions actuals, aplicant tipus d'interès de mercat, de tots els fluxos d'efectiu derivats dels contractes d'assegurança amb la diferència que es deriva entre el valor de mercat dels instruments financers afectes als anteriors contractes i el seu cost d'adquisició. A l'efecte de determinar el valor de mercat d'aquests passius s'utilitza el mateix tipus d'interès que l'emprat en els instruments financers. Així mateix, les valoracions dels contractes d'assegurances inclouen els fluxos d'efectiu relacionats, com són els procedents de les opcions i garanties implícites.

A 31 de desembre de 2019 s'ha realitzat l'esmentat test de suficiència de passius, i s'ha posat de manifest la suficiència de les provisions constituïdes.

Amb la finalitat d'evitar part de les asimetries que es produeixen per l'ús d'uns criteris de valoració diferents per a les inversions financeres, classificades principalment en l'epígraf d'"Actius financers disponibles per a la venda", i els passius derivats de contractes d'assegurança, el Grup registra com a major import de l'epígraf "Provisions per contractes d'assegurança" aquella part de les plusvàlues o minusvàlues netes no realitzades, derivades de les anteriors inversions, que s'espera imputar en el futur als assegurats a mesura que es materialitzin aquestes o a través de l'aplicació d'un tipus d'interès tècnic superior al tipus d'interès de mercat. Aquesta pràctica es denomina "comptabilització tàcita".

A continuació, es resumeixen les principals polítiques comptables aplicades pel Grup en relació amb les provisions tècniques:

Per a primes no consumides i riscos en curs

La provisió per a primes no consumides constitueix la fracció de les primes meritades en l'exercici que ha d'imputar-se al període comprès entre el tancament de cada exercici i el terme del període de cobertura de la pòlissa. Les companyies asseguradores del Grup han calculat aquesta provisió per a cada modalitat o ram pel mètode "pòlissa a pòlissa", prenent com a base de càlcul les primes de tarifa, deduït, si s'escau, el recàrrec de seguretat; és a dir, sense deducció de les comissions i altres despeses d'adquisició.

Les comissions i altres despeses d'adquisició corresponents a les primes emeses es reconeixen com a despesa amb el mateix criteri que es reconeixen com a ingrés les primes corresponents als contractes d'assegurança en vigor i la part de comissions i altres despeses d'adquisició corresponents al període de cobertura no consumit de les

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

pòlisses d'assegurança en vigor, que es registra en l'epígraf "Altres actius-Periodificacions" de l'actiu del balanç.

La provisió de riscos en curs té per objecte complementar la provisió de primes no consumides en la mesura en què el seu import no sigui suficient per reflectir la valoració de tots els riscos i despeses per cobrir, que es corresponguin amb el període de cobertura no transcorregut a la data de tancament de l'exercici. Quan resulti aplicable, aquesta provisió es dota conforme al càlcul establert pel Reglament, considerant el resultat tècnic per any d'ocurrència conjuntament del mateix any de tancament i de l'anterior o dels tres anys anteriors, segons el ram o producte comercial de què es tracti. No ha calgut dotar cap quantitat per aquest concepte en aquest exercici.

D'assegurances de vida

Aquesta provisió comprèn la provisió per a primes no consumides de les assegurances de període de cobertura igual o inferior a l'any i principalment, per a les altres assegurances, la provisió matemàtica. Les provisions matemàtiques, que representen l'excés del valor actual actuarial de les obligacions futures de les companyies asseguradores dependents sobre el de les primes que ha de satisfer el prenedor de l'assegurança, són calculades pòlissa a pòlissa per un sistema de capitalització individual, prenent com a base de càlcul la prima d'inventari meritada en l'exercici, d'acord amb les notes tècniques de cada modalitat actualitzades, si s'escau, amb les taules de mortalitat admeses per la legislació espanyola o portuguesa vigent.

El Reial decret 1060/2015, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores ha mantingut vigents certs articles i

disposicions del Reglament d'ordenació i supervisió de les assegurances privades per a les entitats que operen a Espanya. Aquest Reglament estableix certs límits sobre el tipus d'interès per utilitzar en el càlcul de les provisions d'assegurances de vida per als compromisos assumits a partir de l'1 de gener de 1999. Per als compromisos assumits amb anterioritat, es pot continuar utilitzant per al càlcul d'aquesta provisió el mateix tipus d'interès tècnic que hagués servit de base per al càlcul de la prima, sempre que en l'exercici la rendibilitat real obtinguda de les inversions afectes sigui suficient respecte al tipus d'interès tècnic mitjà utilitzat en el càlcul de la provisió matemàtica.

Respecte a les hipòtesis biomètriques, la societat dominant utilitza taules biomètriques de primer ordre per al càlcul de la provisió d'assegurances de vida consistentes amb la tarifació dels productes, procedint, segons els preceptes de l'article 34.2 del ROSSP, al contrast de l'adequació de les taules utilitzades respecte al mínim marcat pel comportament real del col·lectiu assegurat basat en el Model Intern Parcial de Longevitat i Mortalitat segons metodologia establerta per l'òrgan regulador.

En aquest sentit, en compliment del marc normatiu vigent al tancament de l'exercici 2019 i atesa la nota publicada per la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions de data 20 de desembre de 2019 sobre la consideració al tancament de l'exercici del procés de revisió de determinades taules biomètriques, la societat dominant s'ha adaptat a taules de mortalitat i supervivència en els termes indicats en l'apartat anterior mitjançant el Model Intern Parcial de Longevitat i Mortalitat autoritzat per l'òrgan regulador a l'efecte de solvència en el seu últim calibratge (VC17), amb un període d'observació de 5 anys per a les taxes base i 19 anys per als factors de

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

millora, aplicant els recàrrecs tècnics de primer ordre per assolir un nivell de confiança del 80%.

Relatives a l'assegurança de vida quan el risc de la inversió l'assumeixen els prenedors

A l'efecte de presentació, s'inclouen en l'epígraf del passiu "Provisions tècniques - d'assegurances de vida" les provisions tècniques corresponent a aquelles assegurances en què el prenedor assumeix el risc de la inversió. Les provisions tècniques corresponents es determinen en funció dels índexs o actius fixats com a referència per determinar el valor econòmic dels drets del prenedor (vegeu la nota 6).

De prestacions

Recull l'import total de les obligacions pendents derivades dels sinistres produïts amb anterioritat a la data de tancament de l'exercici. El Grup calcula aquesta provisió com la diferència entre el cost total estimat o cert dels sinistres produïts pendents de declaració, liquidació o pagament i el conjunt dels imports ja pagats per raó d'aquests sinistres.

Sinistres pendents de liquidació o pagament

Recull l'import total de les obligacions pendents derivades dels sinistres produïts amb anterioritat a la data de tancament de l'exercici. El Grup calcula aquesta provisió com la diferència entre el cost total estimat o cert dels sinistres pendents de liquidació o pagament i el conjunt dels imports ja pagats per raó d'aquests sinistres. Aquesta provisió es calcula individualment per als sinistres pendents de liquidació o pagament i inclou les despeses tant externes com internes de gestió i tramitació dels

expedients, en sigui quin en sigui l'origen, produïts i per produir, fins a la total liquidació i pagament del sinistre.

Sinistres pendents de declaració

Les entitats asseguradores del Grup que operen a Espanya estan autoritzades per la DGSFP a l'ús de mètodes estadístics globals per al càlcul de la provisió per a sinistres pendents de declaració en les modalitats de vida individual, vida col·lectiu i accidents col·lectiu i en modalitats de no vida. Des de llavors, aquesta provisió s'ha calculat conforme als mètodes estadístics generalment acceptats de grups de mètodes diferents, constituint com a import de la provisió el major dels resultats obtinguts.

Per a les anteriors modalitats la provisió s'ha calculat conforme a la millor estimació (best estimate) proporcionada pels càlculs actuàrials interns basats en tècniques deterministes generalment acceptades. A continuació, es detallen la metodologia i les principals hipòtesis utilitzades en el càlcul d'aquestes provisions a 31 de desembre de 2019:

- S'ha seleccionat l'anàlisi Chain Ladder i Cape Cod de pagaments i despeses incorregudes (mètodes deterministes).
- Per a la determinació del nivell de seguretat fixat no s'ha considerat cap efecte per la inflació ni descompte financer pel pas del temps. Els sinistres tipus punta, definits com aquells el cost estimat dels quals supera una determinada quantia en funció del ram, són exclosos de l'aplicació d'aquests mètodes.
- Els pagaments computats s'han considerat nets de recobraments.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

El Grup realitza anualment un contrast de la bondat dels càlculs realitzats mitjançant el contrast amb l'experiència. Addicionalment, cada sinistre és objecte d'una valoració individual, de manera independent a l'ús dels mètodes estadístics.

A l'efecte de la deduïbilitat fiscal de la provisió per a prestacions calculada mitjançant mètodes estadístics, s'han efectuat els càlculs per a la consideració de quantia mínima de la provisió, d'acord amb els requisits establerts per la disposició addicional tercera del Reial decret 239-2007, de 16 de febrer, pel qual es modifica el ROSSP. Les diferències entre les dotacions efectuades i les considerades com a despesa fiscalment deduïble en l'exercici s'han considerat diferències temporals.

Despeses internes de liquidació de sinistres

En la provisió per a prestacions s'inclou una estimació per a despeses internes de gestió i tramitació d'expedients per afrontar les despeses internes de la societat dominant necessàries per a la total finalització dels sinistres que s'han d'incloure en la provisió per a prestacions tant de l'assegurança directa com de la reassegurança acceptada. Aquesta estimació s'efectua conforme al que s'estableix en la disposició addicional 5a del ROSSEAR i en l'article 42 del Reial decret 239-2007, de 16 de febrer, pel qual es modifica el ROSSP, de manera independent al mètode de valoració emprat i d'acord amb la normativa actualment vigent.

Provisions per a participació en beneficis i per a extorns

Aquesta provisió inclou l'import dels beneficis meritats a favor dels assegurats o beneficiaris encara no assignats a la data de tancament. No recull l'efecte d'assignar part de les plusvàlues latents de la cartera

d'inversions a favor dels prenedors d'assegurança, el qual s'inclou en el subepígraf de "Provisions tècniques".

Altres actius i resta de passius

En l'epígraf del balanç "Altres actius" s'hi inclouen, principalment, els interessos explícits meritats i no cobrats procedents de les inversions en valors representatius de deute. Així mateix, s'hi inclouen les comissions i altres despeses d'adquisició corresponents a les primes meritades que són imputables al període comprès entre la data de tancament i el terme de cobertura dels contractes, i les despeses imputades a resultats corresponen a les realment suportades en el període amb el límit establert en les bases tècniques.

De manera paral·lela, en l'epígraf "Resta de passius" s'hi inclouen, entre altres, els imports de les comissions i altres despeses d'adquisició de la reassegurança cedida que calgui imputar a exercicis següents d'acord amb el període de cobertura de les pòlisses cedides.

Les comissions i les despeses d'adquisició directament relacionades amb la venda de nova producció no s'activen en cap cas; aquestes es comptabilitzen en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici en què s'hi incorre.

Recobraments de sinistre

Amb caràcter general, els crèdits per recobraments de sinistres només es comptabilitzen quan la seva realització està prou garantida.

L'import dels recobraments estimats net de la participació de la reassegurança figura registrat en el subepígraf "Préstecs i partides per cobrar – Altres crèdits" del balanç consolidat.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Reassegurança

Els contractes de reassegurança subscrits per les societats asseguradores del Grup amb altres entitats asseguradores tenen com a objectiu transmetre una part del risc d'assegurança a les companyies reasseguradores amb les quals s'han subscrit.

j) Provisions no tècniques

Els estats financers consolidats del Grup recullen totes les provisions significatives respecte a les quals s'estima que la probabilitat que s'hagi d'atendre l'obligació és superior que en cas contrari. Els passius contingents no es reconeixen en aquests estats financers.

Les provisions —que es quantifiquen tenint en consideració la millor informació disponible sobre les conseqüències del succés en el qual porten la seva causa i són reestimades en cada tancament comptable— s'utilitzen per afrontar els riscos específics per als quals van ser originalment reconegudes; es procedeix a la seva reversió, total o parcial, quan aquests riscos desapareixen o disminueixen.

j.1) Provisió per a pensions i obligacions similars

Diverses societats del Grup posseeixen compromisos per pensions postocupacionals que es troben externalitzats a través de diversos plans de pensions d'aportació definida, que es troben adscrits al fons de pensions "PENSIONS CAIXA, 21, FONS DE PENSIONS".

Per a aquestes societats, el Grup realitza contribucions de caràcter predeterminat, en funció d'uns percentatges aplicats sobre el salari base de

cada empleat, a aquests plans, sense que existeixi l'obligació legal ni efectiva de realitzar contribucions addicionals si l'entitat separada no pogués atendre les retribucions dels empleats relacionades amb els serveis prestats en l'exercici corrent i en els anteriors.

Fruit dels acords aconseguits per la societat dominant el 29 de desembre de 2014 es va afegir un nou tram d'aportacions al pla de pensions. Així, a tot aquell empleat de la societat dominant que faci una aportació anual del 2% del seu salari base anual, l'empresa li aportarà un 5%. Si no diuen el contrari, totes aquelles persones que estaven adherides al pla van canviar automàticament a aquest nou tram, l'entrada en vigor del qual va ser l'últim trimestre de 2014. Addicionalment, la societat BPI Vida manté una obligació de realitzar una aportació anual als fons de pensions dels empleats de l'1,5% del seu salari base anual.

Les aportacions als plans de pensions es registren com a despeses en el compte de pèrdues i guanys en l'exercici en què s'hi incorre en cadascuna de les societats del Grup. En l'exercici 2019, les aportacions realitzades per les societats dependents han ascendit a 591 milers d'euros (532 milers d'euros en l'exercici 2018).

La part no externalitzada, que no resulta significativa, correspon a obligacions que mantenen les societats dependents amb el personal passiu.

j.2) Altres provisions no tècniques

La resta de provisions no tècniques recullen, fonamentalment, els deutes pels pagaments assumits pel Grup en funció dels convenis establerts amb entitats asseguradores, i els imports estimats per fer front a responsabilitats,

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

probables o certes, com ara litigis en curs, indemnitzacions, regularitzacions pendents de pagament al personal així com altres obligacions.

k) Arrendaments

Tal com s'indica en la nota 2.d), des de l'1 de gener de 2019, el Grup ha incorporat a les seves normes de valoració la NIIF 16 en substitució de la NIC 17 "Arrendaments" i la CINIIF 4 "Determinació de si un acord conté un arrendament". Els arrendaments es classifiquen com a arrendaments financers sempre que de les condicions d'aquests es dedueixi que es transfereixen a l'arrendatari substancialment els riscos i beneficis inherents a la propietat de l'actiu objecte del contracte. La resta d'arrendaments es classifiquen com a arrendaments operatius.

Arrendaments financers

Els actius adquirits mitjançant arrendament financer es classifiquen en el capítol "Immobilitzat material" segons la naturalesa del bé objecte del contracte i es comptabilitzen, amb contrapartida d'un passiu del mateix import, pel menor import entre el seu valor raonable o el valor actual de les quantitats per pagar a l'arrendador, inclòs el preu d'exercici de l'opció de compra. Aquests actius s'amortitzen amb criteris similars als aplicats al conjunt dels actius materials de la mateixa naturalesa.

Les despeses financeres associades a aquests contractes es carreguen al compte de pèrdues i guanys consolidat d'acord amb la taxa d'interès efectiu d'aquestes operacions.

Arrendaments operatius

Es consideren operacions d'arrendament operatiu aquelles en les quals els riscos i beneficis inherents a la propietat de l'actiu no són transferits per l'arrendador.

Les despeses de l'arrendament operatiu es carreguen sistemàticament al compte de pèrdues i guanys consolidat en l'exercici en què es produeixen.

Durant els exercicis 2019 i 2018, tots els contractes d'arrendament han estat classificats com a arrendaments operatius.

l) Transaccions amb vinculades

El Grup duu a terme totes les seves operacions amb vinculades a valors de mercat. Addicionalment, els preus de transferència es troben adequadament suportats, motiu pel qual els administradors de la societat dominant consideren que no existeixen riscos significatius per aquest aspecte dels quals puguin derivar-se passius de consideració en el futur.

m) Elements patrimonials de naturalesa mediambiental

Es consideren actius de naturalesa mediambiental els béns que s'utilitzen de manera duradora en l'activitat del Grup, la finalitat principal del qual és la minimització de l'impacte mediambiental i la protecció i millora del medi ambient, inclosa la reducció o eliminació de la contaminació futura.

L'activitat del Grup, per la seva naturalesa, no té un impacte mediambiental significatiu.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

n) Indemnitzacions per acomiadament

D'acord amb la legislació vigent, el Grup està obligat al pagament d'indemnitzacions a aquells empleats amb els quals, sota determinades condicions, rescindeixi les seves relacions laborals. Per tant, les indemnitzacions per acomiadament susceptibles de quantificació raonable es registren com a despesa en l'exercici en el qual s'adopta la decisió de l'acomiadament.

o) Ingressos i despeses

El Grup comptabilitza els ingressos i despeses d'acord amb el principi de meritació, és a dir, en funció del corrent real de béns i serveis que aquests representen, amb independència del moment en què es produeix el corrent monetari o financer derivat d'aquests.

A continuació es resumeixen els criteris més significatius que empra el Grup per al reconeixement dels seus ingressos i despeses:

o.1) Ingressos per primes emeses

Es comptabilitzen com un ingrés de l'exercici les primes emeses durant aquest netes de les anul·lacions i extorns, corregides per la variació que hi ha hagut en les primes meritades i no emeses, que són derivades de contractes perfeccionats o prorrogats en l'exercici, en relació amb les quals el dret de l'assegurador al cobrament d'aquestes sorgeix durant el període esmentat.

Les primes del segment de no vida i dels contractes anuals renovables de vida del negoci directe es reconeixen com a ingrés al llarg del període de vigència dels contractes, en funció del temps transcorregut. La periodificació d'aquestes primes es realitza mitjançant la constitució de la provisió per

a primes no consumides. Les primes del segment de vida que són a llarg termini, tant a prima única com a prima periòdica, es reconeixen quan sorgeix el dret de cobrament per part de l'emissor del contracte.

Les primes corresponents a la reassegurança cedida es registren en funció dels contractes de reassegurança subscrits i sota els mateixos criteris que s'utilitzen per a l'assegurança directa.

o.2) Ingressos i despeses per interessos i conceptes assimilats

Amb caràcter general, es reconeixen comptablement per aplicació del mètode d'interès efectiu, amb independència del flux monetari o financer que es deriva dels actius financers. Els dividendes es reconeixen com a ingrés en el moment en què neix el dret a percebre'ls per les entitats consolidades.

o.3) Sinistres pagats i variació de provisions

La sinistralitat està composta tant per les prestacions pagades durant l'exercici com per la variació experimentada en les provisions tècniques relacionades amb les prestacions i la part imputable de despeses generals que ha d'assignar-se a aquesta funció.

o.4) Comissions

Els ingressos i despeses en concepte de comissions es registren en el compte de pèrdues i guanys al llarg del període en què es presta el servei associat, excepte les que responen a un acte particular o singular que es meriten en el moment en què es produeixen.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**4. GESTIÓ DE RISCOS**Gestió de riscos

El Grup desenvolupa la seva activitat asseguradora i de previsió social en un mercat regulat en els qual són freqüents les actualitzacions de la normativa, tant l'específica d'assegurances i fons de pensions, com d'altres matèries que li són aplicables com la fiscal, laboral o financera.

A causa de les dimensions del Grup, així com la sofisticació tècnica i ampliació dels productes gestionats, es generen la necessitat d'operar a través d'un sistema integrat de processos i procediments altament mecanitzats i en constant actualització. Així mateix, per tal de garantir el compliment dels objectius aprovats pel Consell d'Administració, així com la informació puntual al mercat, s'ha definit un sistema de control intern i desenvolupat al llarg de tota l'estructura.

- Risc de crèdit

Amb caràcter general, el Grup manté la seva tresoreria i actius líquids equivalents en entitats financeres de nivell creditici elevat.

Per als saldos que es mantenen per cobrar dels prenedors d'assegurança, no existeix una concentració significativa del risc de crèdit amb tercers.

En relació amb el risc de crèdit associat als instruments financers, la política establerta pel Grup s'ha basat en dos principis bàsics:

- Prudència: s'han definit escales de ràting i terminis.
- Diversificació: alta diversificació en sectors i emissors, amb límits màxims de risc per emissor.

La gestió del risc de crèdit del Grup ve determinada pel compliment intern d'actuació definit per la direcció i aprovat pels òrgans d'administració.

Amb l'objectiu d'adaptar-se als canvis soferts pel mercat, el Grup ha desenvolupat un univers de valors que és consistent amb el grup. Aquest univers s'ajusta a l'estructura i enfocament de la gestió d'inversions del Grup en relació amb la naturalesa llargterminista de la inversió i amb la criticitat de la liquiditat.

- Risc de liquiditat

El risc de liquiditat es refereix a la possibilitat que no es pugui desinvertir en un instrument financer amb prou rapidesa i sense incórrer en costos addicionals significatius o al risc associat a no disposar de liquiditat en el moment en què s'ha de fer front a les obligacions de pagament.

El risc de liquiditat associat amb la possibilitat de materialitzar en efectiu les inversions financeres és poc significatiu perquè aquestes, en general, cotitzen en mercats, i l'objectiu de l'activitat asseguradora és mantenir-los en la seva cartera mentre existeixi el compromís adquirit derivat dels contractes d'assegurança.

Amb la finalitat d'assegurar la liquiditat i poder atendre tots els compromisos de pagament que es deriven de la seva activitat, el Grup VidaCaixa disposa de la tresoreria que mostra el seu balanç. Addicionalment, l'anàlisi d'ALM realitzat en carteres de vida permet mitigar aquest risc.

Així mateix, VidaCaixa, S.A.U. presenta una posició col·lateral —contracte marc d'operacions financeres— amb CaixaBank.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

- Risc de mercat (inclou tipus d'interès, tipus de canvi i altres riscos de preu)

Es refereix al risc que el valor d'un instrument financer pugui variar a causa dels canvis en el preu de les accions, els tipus d'interès o el tipus de canvi. La conseqüència d'aquests riscos són la possibilitat d'incórrer en decrements del patrimoni net o en pèrdues pels moviments dels preus de mercat.

El Grup realitza periòdicament diferents anàlisis de sensibilitat de les seves carteres al risc de mercat derivat principalment de l'evolució dels tipus d'interès. En aquest sentit, es realitza control mensual de les durades modificades de les carteres de renda fixa associades al negoci de vida.

La gestió de derivats financers del Grup preveu la utilització de contraparts que siguin entitats financeres subjectes a supervisió de l'autoritat de control dels estats membres de la Unió Econòmica Europea i alhora tinguin una solvència suficient Contractualment, les posicions tenen una garantia explícita relativa a poder deixar sense efecte en qualsevol moment l'operació, ja sigui a través de la seva liquidació o la seva cessió a tercers. Aquesta liquidació queda garantida per un compromís per part de les contraparts de publicació diària de preus d'execució, així com una clara especificació del mètode de valoració utilitzat.

Amb relació al risc de tipus de canvi, el Grup no manté actius amb exposició directa significativa en divises diferents de l'euro i, si s'escau, es realitzen les cobertures necessàries.

- Risc tècnic o de subscripció

El risc actuarial, en termes de la normativa establerta per Solvència II (Unió Europea – EIOPA) i la DGSFP, reflecteix el risc derivat de la subscripció de

contractes d'assegurances de vida i no vida, d'acord amb els sinistres coberts i els processos seguits en l'exercici de l'activitat. Es poden distingir segons la desagregació mostrada a continuació.

- Risc de mortalitat: risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels passius per assegurances, a causa de variacions en el nivell, tendència o volatilitat de les taxes de mortalitat, sempre que un augment de la taxa de mortalitat generi un augment en el valor dels passius per assegurances.
- Risc de longevitat: risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels passius per assegurances, a causa de variacions en el nivell, tendència o volatilitat de les taxes de mortalitat, sempre que un descens de la taxa de mortalitat generi un augment en el valor dels passius per assegurances.
- Risc de discapacitat i morbiditat: risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels passius per assegurances, a causa de variacions en el nivell, tendència o volatilitat de les taxes de discapacitat, malaltia i morbiditat.
- Risc de caiguda: risc de modificació adversa del valor dels beneficis (reducció) o pèrdues (increment) futures esperades en virtut de les assegurances subscrietes a causa de variacions en el nivell, tendència o volatilitat de les taxes de discontinuïtat, cancel·lació, renovació i rescat de les pòlisses, respecte de les hipòtesis de caiguda.
- Risc de despeses: risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances subscrietes a causa de variacions en el nivell, tendència o volatilitat de les despeses d'execució dels contractes d'assegurança o reassegurança.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

- Risc catastròfic: risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances subscrietes a causa d'una notable incertesa en les hipòtesis de tarifació i constitució de provisions corresponents a successos extrems o extraordinaris.

La gestió del risc actuarial es guia a través del compliment de la normativa establerta per Solvència II (Unió Europea – EIOPA) i la DGSFP, a partir de la qual s'estableixen les polítiques i el seguiment de l'evolució tècnica dels productes, que depèn fonamentalment dels factors actuàrials esmentats anteriorment. Aquesta gestió estable a llarg termini es veu reflectida en les polítiques de gestió del risc actuarial.

Aquestes polítiques s'han actualitzat el 2019 i són les següents:

- Subscripció i constitució de reserves: En aquest sentit, la política de subscripció i constitució de reserves, actualitzada amb una freqüència mínima anual, identifica per a cada línia de negoci els diferents paràmetres utilitzats per a l'acceptació de riscos, la seva gestió, el seu mesurament, la seva tarifació i, finalment, per a la valoració i constitució de les reserves de les pòlisses constituïdes sota el procés de subscripció. També s'identifiquen els procediments operatius generals utilitzats per a la subscripció i per a la constitució de reserves.
- Reassegurança: s'identifica el nivell de transferència de risc considerant el perfil de riscos dels contractes d'assegurança directa, així com la tipologia, idoneïtat i funcionament dels acords de reassegurança establerts.

Les definicions i seguiment de les polítiques anteriors permeten, si s'escau, modificar-les a fi d'adequar els riscos a l'estratègia global del Grup.

- Solvència II

La Directiva 2009/138/CE del Parlament i del Consell, de 25 de novembre de 2009, sobre l'assegurança de vida, l'accés a l'activitat d'assegurança i de reassegurança i el seu exercici, d'ara endavant Directiva de Solvència II; el Reglament delegat (UE) 2015/35 de la Comissió de 10 d'octubre de 2014 pel qual es completa l'esmentada directiva; la Llei d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores (Llei 20/2015, de 14 de juliol de 2015), juntament amb el Reglament d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores (RD 1060/2015, de 20 de novembre de 2015) constitueixen els textos legals bàsics que regulen els requeriments del règim de Solvència II. La normativa esmentada anteriorment preveu, entre altres aspectes, l'establiment a partir de l'1 de gener de 2016 de xifres de capital de solvència estàndard o requeriment estàndard de capital (SCR) i de capital mínim obligatori (MCR) i fons per a la seva cobertura que són resultat de la consideració, a l'efecte del denominat en aquesta normativa com a balanç econòmic, de criteris en relació amb el reconeixement i valoració d'actius i passius (balanç econòmic) que són, com es descriu en els paràgrafs següents, substancialment diferents dels utilitzats per reflectir la posició financera i patrimonial de la societat dominant en els seus comptes anuals adjunts formulats d'acord amb el marc normatiu d'informació financera aplicable a la societat dominant.

L'objectiu principal perseguit per la regulació de Solvència II és protegir l'assegurat mitjançant una millora del control i del mesurament dels riscos de mercat, operacionals, de crèdit i de liquiditat als quals estan exposats les entitats asseguradores a través de tres pilars o principis:

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

- Pilar I: requeriments quantitius que tenen per objectiu establir el capital de solvència obligatori a través de la determinació prèvia d'un "balanç econòmic" enfocat al risc i valorat a valors de mercat.
- Pilar II: requeriments qualitius amb exigències en matèria de governança de les entitats (processos de supervisió) que afecten l'organització i direcció de les entitats obligades a afrontar processos d'identificació, mesurament i gestió activa del risc, així com l'avaluació prospectiva dels riscos i del capital de solvència.
- Pilar III: requeriments de transparència que desenvolupa la comunicació de la informació que requereixen, d'una banda, el supervisor (DGSFP) i, de l'altra, el mercat i l'objectiu dels quals és afavorir la disciplina de mercat i contribuir a la transparència i estabilitat financera.

A la data de tancament de l'exercici 2015 la societat dominant va obtenir l'autorització per part de la DGSFP per a la utilització dels models següents, de conformitat amb la Directiva 2009/138/CE del Parlament Europeu i del Consell:

- Autorització de l'ús de l'ajustament per casament en la pertinent estructura temporal de tipus d'interès sense risc (matching adjustment).
- Ús del model intern per al càlcul de l'SCR per als riscos de longevitat i mortalitat.

D'acord amb el calendari previst per la normativa en vigor, VidaCaixa va trametre a la DGSFP amb data 18 d'abril de 2019 el reporting anual a nivell individual de l'exercici 2018 i amb data 31 de maig de 2019 el reporting anual a nivell consolidat de l'exercici 2018, que reflectien un compliment dels nivells

d'SCR i MCR requerits.

El valor de rescat i el valor de mercat dels actius assignats a les carteres afectes a l'ajustament de casament de fluxos de la societat dominant del Grup ascendeixen a 44.681.548 i 50.829.457 milers d'euros, respectivament, a 31 de desembre de 2019.

A continuació es proporciona informació quantitativa de l'exposició del Grup als diferents riscos que s'han descrit:

Detall de la qualificació segons ràting a 31 de desembre de 2019 i 2018:

Ràting	Milers d'euros			
	Valor Nominal		Ponderació	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Entre AA- i AAA	1.419.409	682.317	2%	1%
Entre A- i A+	40.882.415	2.076.960	51%	3%
Entre BBB- i BBB+	37.929.059	70.520.374	47%	95%
Entre BB- i BB +	199.606	202.879	-	-
Entre B- i B+	-	8.400	-	-
Inferior a B-	451	451	-	-
Sense ràting	241.390	397.847	-	1%
Total	80.672.330	73.889.228	100%	100%

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Com a criteris d'inversió també es tenen en compte diferents mesures de diversificació dels riscos, ja sigui per països o per sectors. Les dades a 31 de desembre de 2019 i 2018 són:

Diversificació geogràfica

Exercici 2019 (Milers d'euros)

País	Valors representatius de deute	Renda variable	Fons	Derivats	Préstecs i dipòsits en entitats de crèdit	Altres actius	Garanties
Alemanya	763.811	40.165	-	-	-	-	-
Angola	-	-	-	-	-	-	-
Austràlia	27.539	-	-	-	-	-	-
Àustria	29.319	3.216	-	-	-	-	-
Bèlgica	-	-	-	-	-	-	-
Brasil	10.080	-	-	-	-	-	-
Canadà	6.377	-	-	-	-	-	-
Dinamarca	26.506	-	-	-	-	-	-
Eslovàquia	1.014	862.246	739.099	-	-	-	-
Espanya	49.045.205	710	-	-	-	-	-
Estats Units	803.173	13.006	489	-	21.976	-	27.332
Finlàndia	67.655	947	-	-	-	-	-
França	827.690	54.333	668.317	-	18	-	-
Guernsey	-	-	-	-	-	-	-
Països Baixos	796.509	15.437	-	-	8	-	-

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

País	Valors representatius de deute	Renda variable	Fons	Derivats	Préstecs i dipòsits en entitats de crèdit	Altres actius	Garanties
Irlanda	104.075	15.946	258.704	-	-	-	-
Illa de Jersey	-	-	-	-	-	-	-
Illes Caiman	6.024	-	-	-	-	-	-
Itàlia	5.896.996	6.751	-	-	-	-	-
Japó	-	-	33.194	-	-	-	-
Luxemburg	146.404	-	553.578	-	-	-	-
Mèxic	26.558	-	-	-	-	-	-
Nigèria	4.461	-	-	-	-	-	-
Noruega	49.764	-	-	-	-	-	-
Portugal	1.039.363	216	-	-	210.535	-	-
Regne Unit	492.644	-	505.662	-	11.978	-	-
República Txeca	4.079	-	-	-	-	-	-
Suècia	20.719	-	-	-	-	-	-
Suïssa	31.234	7.047	-	-	-	-	-
Veneçuela	-	-	-	-	-	-	-
Total	60.227.198	1.020.020	2.759.043	-	244.515	-	27.332

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Exercici 2018 (Milers d'euros)

País	Valors representatius de deute	Renda variable	Fons	Derivats	Préstecs i dipòsits en entitats de crèdit	Altres actius	Garanties
Alemanya	640.265	-	-	-	-	-	-
Angola	-	-	-	-	-	3	-
Austràlia	-	-	-	-	-	-	-
Àustria	25.865	-	-	-	-	-	-
Bèlgica	46.309	-	-	-	-	-	-
Brasil	551	-	-	-	-	-	-
Canadà	9.548	-	-	-	-	-	-
Dinamarca	15.419	-	-	-	-	-	-
Eslovàquia	1.062	-	-	-	-	-	-
Espanya	44.210.130	985	-	-	729.106	-	9.649
Estats Units	521.216	502.565	293.818	15.588	-	-	25.139
Finlàndia	8.960	-	-	-	-	-	-
França	551.573	-	65.535	-	20	-	-
Guernsey	3.767	-	-	-	-	-	-
Països Baixos	540.572	-	-	-	8	-	-
Irlanda	86.815	4.213	233.372	-	-	-	-
Illa de Jersey	-	-	-	-	-	-	-

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

País	Valors representatius de deute	Renda variable	Fons	Derivats	Préstecs i dipòsits en entitats de crèdit	Altres actius	Garanties
Illes Caiman	6.045	-	-	-	-	-	-
Itàlia	4.067.375	-	-	-	-	-	-
Japó	-	-	27.881	-	-	-	-
Luxemburg	82.163	-	1.367.651	-	-	-	-
Mèxic	25.868	-	-	-	-	-	-
Nigèria	5.328	-	-	-	-	-	-
Noruega	8.922	-	-	-	-	-	-
Portugal	1.131.767	-	128	-	277.413	-	-
Regne Unit	294.928	-	36.704	-	13.149	-	-
República Txeca	4.091	963	-	-	-	-	-
Suècia	15.659	-	-	-	-	-	-
Suïssa	25.405	1.747	-	-	-	-	-
Veneçuela	-	-	-	-	-	-	-
Total	52.329.603	510.473	2.025.089	15.588	1.019.696	3	34.788

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**DIVERSIFICACIÓ SECTORIAL**

Exercici 2019 (Milers d'euros)

Sector	Valors representatius de deute	Renda variable	Fons	Derivats	Préstecs i dipòsits en entitats de crèdit	Altres actius	Garanties
Comunicacions	893.873	23.917	-	-	-	-	-
Consum. No cíclic	356.046	373.434	-	-	-	-	-
Energia	198.345	48.390	-	-	-	-	-
Financer	(732.461)	147.510	2.759.043	-	238.957	-	27.332
Govern	56.452.368	-	-	-	5.558	-	-
Industrial	1.148.977	358.340	-	-	-	-	-
Matèries primeres	35.366	36.806	-	-	-	-	-
Utilities	1.874.684	31.623	-	-	-	-	-
Total	60.227.198	1.020.020	2.759.043	-	244.515	-	27.332

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Exercici 2018 (Milers d'euros)

Sector	Valors representatius de deute	Renda variable	Fons	Derivats	Préstecs i dipòsits en entitats de crèdit	Altres actius	Garanties
Comunicacions	757.457	13.002	-	-	-	-	-
Consum. No cíclic	80.484	183.353	-	-	-	-	-
Energia	116.885	32.272	-	-	-	-	-
Financer	988.643	81.074	2.025.088	15.588	777.763	3	34.788
Govern	48.142.754	-	-	-	241.933	-	-
Industrial	1.041.379	174.516	-	-	-	-	-
Matèries primeres	59.106	10.768	-	-	-	-	-
Utilities	1.142.895	15.488	-	-	-	-	-
Total	52.329.603	510.473	2.025.088	15.588	1.019.696	3	34.788

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

5. VARIACIONS EN ENTITATS ASSOCIADES, GRUP I MULTIGRUP

Transaccions realitzades durant l'exercici 2019

Durant l'exercici 2019 no s'han produït operacions entre entitats associades, grup i multigrup que hagin donat lloc a variacions en el perímetre de consolidació.

Transaccions realitzades durant l'exercici 2018

5.a) Venda de CaixaBank Titulització S.G.F.T., S.A. (antiga Gesticaixa)

Tal com s'indica en la nota 1, amb data 11 de desembre de 2018 es va formalitzar el contracte de compravenda pel qual la societat dominant va vendre el total de la seva participació (9%) en la Societat CaixaBank Titulització S.G.F.T., S.A. a la societat CaixaBank S.A. per un import de 1.700 milions d'euros, operació que va generar un benefici de 1.353 milers d'euros.

5.b) Repartiment de prima d'emissió i reserves de SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances

Amb data 21 de desembre de 2018, SegurCaixa Adeslas S.A. d'Assegurances i Reassegurances (d'ara endavant "SegurCaixa Adeslas") va procedir al repartiment de prima d'emissió i reserves per import de 226.839 milers d'euros. Fruit d'aquest repartiment, i considerant que la participació en aquesta societat és del 49,92%, VidaCaixa va percebre un total de 113.248 milers d'euros. La societat dominant va considerar registrar l'import percebut com a disminució del valor net comptable de la participació en SegurCaixa Adeslas en considerar que el saldo percebut correspon a fons propis recollits en el cost d'adquisició, i per tant no són generats com a beneficis des d'aquesta data, per la qual cosa no són susceptibles de repartiment com a dividend.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**6. ACTIUS FINANCERS**

El detall a 31 de desembre de 2019 dels actius financers és el següent (en milers d'euros):

Inversions classificades per categoria d'actius financers i naturalesa	Efectiu i altres actius líquids equivalents (EiOALE)	Actius financers mantinguts per negociar (MPN)	Altres actius financers a valor raonable amb canvis en PiG (VRCPiG)	Actius financers disponibles per la venda (DPV)	Préstecs i partides per cobrar (PiPC)	Inversions mantingudes fins al venciment (MFV)	Total a 31.12.2019
INVERSIONS : FINANCIERAS	987.643	139	12.469.882	58.684.308	598.158	-	72.740.130
Instrument de patrimoni	-	139	3.804.494	1.762	-	-	3.806.395
- Inversions financeres en capital	-	-	1.482.895	1.273	-	-	1.484.168
- Participacions en fons d'inversió	-	139	2.321.599	489	-	-	2.322.227
Valors representatius de deute	-	-	1.199.570	58.682.546	345.082	-	60.227.199
Inversions per compte de prenedors que assumeixen el risc de la inversió	391.605	-	7.465.818	-	-	-	7.857.423
Préstecs	-	-	-	-	16.750	-	16.750
Altres actius financers	-	-	-	-	-	-	-
Operacions amb pacte de recompra	-	-	-	-	-	-	-
Dipòsits en entitats de crèdit	187.598	-	-	-	236.326	-	423.924

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

Inversions classificades per categoria d'actius financers i naturalesa	Efectiu i altres actius líquids equivalents (EiOALE)	Actius financers mantinguts per negociar (MPN)	Altres actius financers a valor raonable amb canvis en PiG (VRCPiG)	Actius financers disponibles per la venda (DPV)	Préstecs i partides per cobrar (PiPC)	Inversions mantingudes fins al venciment (MFV)	Total a 31.12.2019
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	-	-	-	-	-	-	-
Tresoreria	408.440	-	-	-	-	-	408.440
CRÈDITS:	-	-	-	-	263.552	-	263.552
Crèdits per operacions d'assegurança directa i coassegurança	-	-	-	-	33.130	-	33.130
Crèdits per operacions de reassegurança	-	-	-	-	19.110	-	19.110
Altres crèdits	-	-	-	-	211.312	-	211.312
Deteriorament de valor	-	-	-	-	-	-	-
Total	987.643	139	12.469.882	58.684.308	861.710	-	73.003.682

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

La mateixa informació referida al tancament de desembre de 2018 era la següent (en milers d'euros):

Inversions classificades per categoria d'actius financers i naturalesa	Efectiu i altres actius líquids equivalents (EiOALE)	Actius financers mantinguts per negociar (MPN)	Altres actius financers a valor raonable amb canvis en PiG (VRCPiG)	Actius financers disponibles per la venda (DPV)	Préstecs i partides per cobrar (PiPC)	Inversions mantingudes fins al venciment (MFV)	Total a 31.12.2019
INVERSIONS: FINANCERES	1.732.464	129	8.858.004	50.746.891	1.659.424	8.400	63.005.312
Instrument de patrimoni	-	129	2.569.235	985	-	-	2.570.349
- Inversions financeres en capital	-	-	776.232	985	-	-	777.217
- Participacions en fons d'inversió	-	129	1.793.003	-	-	-	1.793.132
Valors representatius de deute	-	-	944.588	50.745.903	630.713	8.400	52.329.604
Inversions per compte prenedors que assumeixen el risc de la inversió	1.015.392	-	5.328.593	-	-	-	6.343.985
Préstecs	-	-	-	-	484.317	-	484.317
Altres actius financers	-	-	15.588	3	-	-	15.591
Operacions amb pacte de recompra	20.247	-	-	-	236.854	-	257.101
Dipòsits en entitats de crèdit	39.076	-	-	-	307.540	-	346.616

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

Inversions classificades per categoria d'actius financers i naturalesa	Efectiu i altres actius líquids equivalents (EiOALE)	Actius financers mantinguts per negociar (MPN)	Altres actius financers a valor raonable amb canvis en PiG (VRCPiG)	Actius financers disponibles per la venda (DPV)	Préstecs i partides per cobrar (PiPC)	Inversions mantingudes fins al venciment (MFV)	Total a 31.12.2019
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	-	-	-	-	-	-	-
Tresoreria	657.749	-	-	-	-	-	657.749
CRÈDITS:	-	-	-	-	284.117	-	284.117
Crèdits per operacions d'assegurança directa i coassegurança	-	-	-	-	41.363	-	41.363
Crèdits per operacions de reassegurança	-	-	-	-	19.897	-	19.897
Altres crèdits	-	-	-	-	222.857	-	222.857
Deteriorament de valor	-	-	-	-	-	-	-
Total	1.732.464	129	8.858.004	50.746.891	1.943.541	8.400	63.289.429

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Així mateix, el detall dels actius financers en funció dels inputs utilitzats, a 31 de desembre de 2019 és el següent (en milers d'euros):

	Nivell I	Nivell II (*)	Nivell III	Total a 31.12.2019
Actius financers mantinguts per negociar				
Valors representatius de deute	-	-	-	-
Derivats	-	-	-	-
Participacions en fons d'inversió	139	-	-	139
Altres actius financers a valor raonable amb canvis en PiG				
Valors representatius de deute	1.199.517	-	53	1.199.570
Instruments de patrimoni	3.804.494	-	-	3.804.494
Inversions per compte dels prenedors que assumeixen el risc de la inversió	7.461.577	3.898	343	7.465.818
Instruments híbrids	-	-	-	-
Préstecs	-	-	-	-
Altres actius financers	-	-	-	-
Dipòsits en entitats de crèdit	-	-	-	-
Actius financers disponibles per a la venda				
Inversions financeres en capital	-	1.197	76	1.273
Participacions en fons d'inversió	489	-	-	489
Valors representatius de deute	60.172.269	(1.543.570)	-	58.628.699

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

	Nivell I	Nivell II (*)	Nivell III	Total a 31.12.2019
Préstecs	-	-	-	-
Altres actius financers sense publicació de preus	-	696	53.151	53.847
Dipòsits en entitats de crèdit	-	-	-	-
Total a 31 de desembre de 2019	72.638.485	(1.537.779)	53.623	71.154.329

(*) Correspon principalment a la valoració de permutes financeres de fluxos certs i/o predeterminats associades a títols de renda fixa que la societat dominant comptabilitza de manera conjunta tal com s'indica en la nota 3.b.

Així mateix, el detall dels actius financers en funció dels inputs utilitzats, a 31 de desembre de 2018 és el següent (en milers d'euros):

	Nivell I	Nivell II (*)	Nivell III	Total a 31.12.2018
Actius financers mantinguts per negociar				
Valors representatius de deute	-	-	-	-
Derivats	-	-	-	-
Participacions en fons d'inversió	129	-	-	129
Altres actius financers a valor raonable amb canvis en PiG				
Valors representatius de deute	942.650	1.938	-	944.588
Instruments de patrimoni	2.569.235	-	-	2.569.235
Inversions per compte dels prenedors que assumeixen el risc de la inversió	5.320.071	8.328	194	5.328.593
Instruments híbrids	-	-	-	-

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

	Nivell I	Nivell II (*)	Nivell III	Total a 31.12.2018
Préstecs	-	-	-	-
Altres actius financers	15.571	17	-	15.588
Dipòsits en entitats de crèdit	-	-	-	-
Actius financers disponibles per a la venda				
Inversions financeres en capital	-	985	-	985
Participacions en fons d'inversió	-	-	-	-
Valors representatius de deute	51.933.478	(1.187.575)	-	50.745.903
Préstecs	-	-	-	-
Altres actius financers sense publicació de preus	-	-	3	3
Dipòsits en entitats de crèdit	-	-	-	-
Total a 31 de desembre de 2018	60.781.134	(1.176.307)	197	59.605.024

(*) Correspon principalment a la valoració de permutes financeres de fluxos certs i/o predeterminats associades a títols de renda fixa que la societat dominant comptabilitza de manera conjunta tal com s'indica en la nota 3.b.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**6.a) Inversions financeres*****Actius financers mantinguts per negociar***

El detall del moviment d'aquest epígraf desglossat per carteres es detalla a continuació (en milers d'euros):

	MPN	
	Derivats	Fons
Valor comptable net a 31 de desembre de 2017	414	136
Compres	-	-
Canvis del mètode de consolidació	-	-
Vendes i amortitzacions	(300)	-
Incorporacions al perímetre	-	-
Reclassificacions i traspessos	-	-
Revaloracions contra reserves	-	-
Revaloracions contra resultats	(114)	(7)
Beneficis/pèrdues per realització registrats	-	-
Valor comptable net a 31 de desembre de 2018	-	129
Compres	-	-
Canvis del mètode de consolidació	-	-
Vendes i amortitzacions	-	(2)
Incorporacions al perímetre	-	-

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

	MPN	
	Derivats	Fons
Reclassificacions i traspessos	-	-
Revaloracions contra reserves	-	-
Revaloracions contra resultats	-	11
Beneficis/Pèrdues per realització registrats	-	-
Valor comptable net a 31 de desembre de 2019	-	139

Les inversions en derivats mantingudes a 31 de desembre de 2017 corresponien principalment a una opció call sobre l'Eurostoxx 50 amb venciment l'any 2018. El valor raonable d'aquesta inversió va ser determinat a partir de l'última cotització en mercats organitzats.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Actius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys

A continuació es presenta el moviment experimentat pels actius financers classificats en la categoria de valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys, tots ells valorats i registrats a valor de mercat en els exercicis 2019 i 2018 (sense incloure les inversions per compte dels prenedors de vida que assumeixen el risc de la inversió):

(en Milers d'euros):

Altres actius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	Participacions en fons d'inversió	Inversions financeres en capital	Valors representatius de deute	Derivats	Garanties	Total Cartera
Valor net comptable a 31 de desembre de 2017	1.794.331	62.591	953.625	-	11.085	2.821.632
Compres	1.626.346	2.083.702	1.781.588	451.571	23.703	5.966.910
Incorporació al perímetre	-	-	-	-	-	-
Interessos implícits meritats	-	-	-	-	-	-
Vendes i amortitzacions	(1.301.749)	(1.319.324)	(1.782.389)	(436.000)	-	(4.839.462)
Reclassificacions i traspessos	-	-	-	-	-	-
Revaloracions contra resultats	(325.925)	(85.525)	(8.236)	17	-	(419.669)
Beneficis/pèrdues per realització registrats	-	-	-	-	-	-
Valor net comptable a 31 de desembre de 2018	1.793.003	741.444	944.588	15.588	34.788	3.529.411
Compres	393.413	1.139.835	2.303.204	-	-	3.836.452
Incorporació al perímetre	-	-	-	-	-	-
Interessos implícits meritats	-	-	(43)	-	-	(43)

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

Altres actius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	Participacions en fons d'inversió	Inversions financeres en capital	Valors representatius de deute	Derivats	Garanties	Total Cartera
Vendes i amortitzacions	(360.105)	(701.708)	(2.034.335)	(15.588)	(7.456)	(3.119.192)
Reclassificacions i traspassos	-	-	-	-	-	-
Revaloracions contra resultats	495.288	275.992	(13.844)	-	-	757.436
Beneficis/pèrdues per realització registrats	-	-	-	-	-	-
Valor net comptable a 31 de desembre de 2019	2.321.599	1.455.563	1.199.570	-	27.332	5.004.064

Aquests actius corresponen a la gestió del producte Renda Vitalícia Inversió Flexible i a actius procedents de BPI Vida.

Atès que la societat dominant ha registrat durant els exercicis 2019 i 2018 els canvis en el valor raonable d'aquests actius en el compte de pèrdues i guanys de manera simètrica a la variació de la provisió d'assegurances de vida d'aquestes assegurances, no s'ha produït cap asimetria comptable que s'hagi de corregir.

Els valors representatius de deute es corresponen, fonamentalment, amb actius de BPI Vida i inclouen principalment deute públic de la zona euro.

Durant l'exercici 2019 s'han obtingut unes plusvàlues netes de 771.289 milers d'euros (minusvàlues netes de 411.448 milers d'euros el 2018) per canvi de valor de les inversions afectes a la cartera gestionada del producte Renda Vitalícia Flexible Inversió que es troben recollides en els epígrafs "Despeses de l'immobilitzat material i de les inversions" i "Ingressos de l'immobilitzat material

i de les inversions" del compte de pèrdues i guanys tècnic-assegurança de vida, respectivament.

El detall del moviment de l'epígraf de les inversions per compte de prenedors que assumeixen el risc es detalla a continuació (en milers d'euros):

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Inversions per compte de prenedors que assumeixen el risc de la inversió	
Valor comptable net a 1 de gener de 2018	5.078.851
Compres i periodificacions	12.770.846
Integració	-
Incorporació al perímetre	-
Vendes, periodificacions i deprecacions	(12.365.786)
Revaloracions contra resultats	(155.318)
Valor comptable net a 31 de desembre de 2018	5.328.593
Compres i periodificacions	11.360.094
Integració	-
Incorporació al perímetre	-
Vendes, periodificacions i deprecacions	(9.581.619)
Revaloracions contra resultats	358.750
Valor comptable net a 31 de desembre de 2019	7.465.818

En l'exercici 2019, els ingressos nets de despeses de les inversions per compte de prenedors d'assegurances que assumeixen el risc de la inversió ascendeixen a 612.986 milers d'euros ((217.565) milers d'euros el 2018). Aquests ingressos corresponen als resultats per realització d'inversions, als canvis de valor dels actius, així com els interessos reconeguts per aplicació del mètode d'interès efectiu.

La major part de les revaloracions reconegudes amb abonament al compte de pèrdues i guanys s'han originat per instruments financers cotitzats en mercats organitzats o dels quals, essent no cotitzats, el Grup disposa d'una valoració de mercat prou fiable.

A 31 de desembre de 2019 el Grup no manté instruments híbrids.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**Actius financers disponibles per a la venda**

El detall del moviment d'aquest epígraf es detalla a continuació (en milers d'euros):

	Instrumentos de patrimoni	DPV Valors representatius de deute	Altres	Total
Valor comptable net a 1 de gener de 2018	1.234	48.871.753	3	48.872.990
Compres	103	10.392.538	-	10.392.641
Integració	-	-	-	-
Incorporació al perímetre	-	-	-	-
Interessos implícits meritats	-	525.333	-	525.333
Vendes i amortitzacions	(1.749)	(8.980.629)	-	(8.982.378)
Reclassificacions i traspassos	-	(101.493)	-	(101.493)
Revaloracions contra reserves	34	202.682	-	202.716
Canvis en les pèrdues per deteriorament de valor	-	-	-	-
Imports transferits al compte de PiG	1.363	(164.281)	-	(162.918)
Valor comptable net a 31 de desembre de 2018	985	50.745.903	3	50.746.891
Compres	712	11.081.652	-	11.082.364
Integració	-	-	-	-
Incorporació al perímetre	-	-	-	-
Interessos implícits meritats	-	(393.896)	-	(393.896)
Vendes i amortitzacions	(58)	(8.048.850)	-	(8.048.908)

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

	DPV			Total
	Instruments de patrimoni	Valors representatius de deute	Altres	
Reclassificacions i traspassos	3	-	(3)	-
Revaloracions contra reserves	123	5.638.149	-	5.638.272
Canvis en les pèrdues per deteriorament de valor	-	-	-	-
Imports transferits al compte de PiG	(3)	(340.412)	-	(340.415)
Valor comptable net a 31 de desembre de 2019	1.762	58.682.546	-	58.684.308

Durant l'exercici 2019, el Grup ha registrat un resultat de 340.412 milers d'euros per alienació d'inversions financeres classificades en l'epígraf "Actius financers disponibles per a la venda". Part d'aquest resultat ha estat generat per vendes per tal de fer front a les operacions de rescat sol·licitades pels clients, l'import de les quals ha estat 249.060 milers d'euros; per alienacions d'inversions financeres amb la finalitat d'adequar les durades financeres de les inversions a les durades dels compromisos amb els assegurats, l'import de les quals ha estat 46.248 milers d'euros, així com alienacions per operativa habitual de gestió de la cartera d'actius financers disponibles per a la venda, l'import de les quals ha estat 653 milers d'euros. Aquests resultats, en la seva majoria, es troben registrats en l'epígraf "Ingressos de l'immobilitzat material i de les inversions" i "Despeses de l'immobilitzat material i de les inversions" del compte de pèrdues i guanys tècnic de l'assegurança de vida, respectivament.

Durant l'exercici 2018, el Grup va registrar un resultat de 164.280 milers d'euros per alienació d'inversions financeres classificades en l'epígraf "Actius

financers disponibles per a la venda". Part d'aquest resultat es va generar per vendes per tal de fer front a les operacions de rescat sol·licitades pels clients, per alienacions d'inversions financeres amb la finalitat d'adequar les durades financeres de les inversions a les durades dels compromisos amb els assegurats, així com alienacions per operativa habitual de gestió de la cartera d'actius financers disponibles per a la venda. Com a resultat d'aquestes operatives, el Grup va registrar uns beneficis per 868 milers d'euros que es van registrar, en la seva majoria, en l'epígraf "Ingressos de l'immobilitzat material i de les inversions" i "Despeses de l'immobilitzat material i de les inversions" del compte de pèrdues i guanys tècnic de l'assegurança de vida corresponent a l'exercici 2018, respectivament.

El Grup tenia contractades a 31 de desembre de 2019 permutes financeres de tipus d'interès formalitzades amb diferents entitats financeres, principalment "CaixaBank", amb l'objectiu d'adequar els fluxos derivats de la cartera d'inversió a les necessitats de liquiditat de les diferents pòlisses afectes, rebent de les

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

diferents contraparts, amb caràcter general, imports fixos i/o determinables. El venciment d'aquestes se situa entre l'any 2020 i l'any 2069. Si bé el Grup disposa de la valoració d'aquestes permutes i dels bons als quals van associades, procedeix a la valoració de manera conjunta segons s'indica en la nota 3.b.

L'import dels interessos explícits de renda fixa meritats i no cobrats a 31 de desembre de 2019 ascendeix a 929.667 milers d'euros (750.256 milers d'euros a tancament de l'exercici 2018) i es registren en l'epígraf "Altres Actius" del balanç adjunt. La resta de saldo d'aquest epígraf es correspon amb els interessos meritats i no cobrats pels comptes corrents que el Grup manté amb "CaixaBank" i altres entitats, interessos explícits de comptes corrents i renda fixa meritats i no cobrats de unit linked, primes meritades i no emeses i comissions anticipades i altres costos d'adquisició.

La major part de les revaloracions reconegudes amb abonament a reserves, netes del corresponent efecte fiscal, s'ha originat per instruments financers cotitzats en mercats organitzats o dels quals, essent no cotitzats, el Grup disposa d'una valoració de mercat prou fiable. Principalment, aquestes revaloracions s'imputen als prenedors d'assegurances de vida. Com a conseqüència d'això, el patrimoni net del Grup, així com els impostos diferits, no es veuen afectats, perquè la contrapartida de les variacions en aquestes plusvàlues netes de minusvàlues són les provisions d'assegurances de vida.

La societat dominant manté un contracte marc d'operacions financeres formalitzat el 20 de juliol de 2005 amb "CaixaBank". A data 15 de març de 2016, la societat dominant va constituir amb la contrapart una estipulació addicional a aquest contracte, per la qual es compromet la societat dominant a deixar en garantia un import renovable setmanalment. A 31 de desembre de 2019,

l'import en concepte de garanties ascendeix a 5.078.587 milers d'euros i es troba constituït per actius financers de deute públic negociables emesos pel Govern d'Espanya.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**Préstecs i partides per cobrar**

El detall del moviment d'aquest epígraf es detalla a continuació (en milers d'euros):

	Valors representatius de deute	Préstecs no hipotecaris i bestretes sobre pòlisses	Dipòsits en entitats de crèdit	Total
Valor comptable net a 31 de desembre de 2017	751.342	172.464	185.687	1.109.493
Compres	22.489	626.043	560.417	1.208.949
Incorporació al perímetre	-	-	-	-
Interessos implícits meritats	4.534	495	-	5.029
Canvis del mètode de consolidació	-	-	-	-
Vendes i amortitzacions	(147.652)	(77.831)	(438.564)	(664.047)
Incorporacions al perímetre	-	-	-	-
Reclassificacions i traspassos	-	-	-	-
Revaloracions contra reserves	-	-	-	-
Canvis en les pèrdues per deteriorament de valor	-	-	-	-
Valor comptable net a 31 de desembre de 2018	630.713	721.171	307.540	1.659.424
Compres	15.006	-	493.945	508.951
Incorporació al perímetre	-	-	-	-
Interessos implícits meritats	(3.490)	(3.193)	-	(6.683)
Canvis del mètode de consolidació	-	-	-	-
Vendes i amortitzacions	(297.147)	(701.228)	(565.159)	(1.563.534)

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

	Valors representatius de deute	Préstecs no hipotecaris i bestretes sobre pòlisses	Dipòsits en entitats de crèdit	Total
Incorporacions al perímetre	-	-	-	-
Reclassificacions i traspassos	-	-	-	-
Revaloracions contra reserves	-	-	-	-
Canvis en les pèrdues per deteriorament de valor	-	-	-	-
Valor comptable net a 31 de desembre de 2019	345.082	16.750	236.326	598.158

Inversions mantingudes fins a venciment

Fruit de l'adquisició de la societat BPI Vida en l'exercici 2017 (vegeu la nota 1), el Grup va mantenir inversions mantingudes fins al venciment durant l'exercici 2019. Aquestes inversions han vençut durant l'esmentat exercici (al tancament de l'exercici 2018 l'import ascendia a 8.400 milers d'euros). Aquests actius financers es corresponien amb valors representatius de deute emesos per Ibercaja.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**6.a.1) Inversions financeres en capital i participacions en fons d'inversió**

El desglossament dels saldos d'aquest subepígraf a 31 de desembre de 2019 i de 2018 és el següent:

	Milers d'euros					
	Cartera DPV		Cartera mantinguts per negociar		Cartera VRCPyG	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Accions de societats espanyoles cotitzades	35	61	-	-	34.955	13.161
Accions de societats espanyoles no cotitzades	1.162	924	-	-	-	-
Accions de societats estrangeres cotitzades	76	-	-	-	1.551.054	811.090
Accions de societats estrangeres no cotitzades	-	3	-	-	321	-
ETF espanyols	-	-	-	-	1.169	956
ETFs estrangers cotitzats	-	-	-	-	1.414.938	1.527.875
FI espanyols	489	-	-	-	80.656	88.009
FI estrangers cotitzats	-	-	139	129	4.579.232	2.759.624
Total	1.762	988	139	129	7.662.325	5.200.715

A 31 de desembre de 2019, el Grup manté les seves participacions en la societat denominada "Tecnologías de la información y redes para las entidades aseguradoras, S.A." (487 milers d'euros), en el fons mutual de diferents entitats de previsió social voluntària (675 milers d'euros) i ha adquirit unes participacions en CaixaBank, S.A. (35 milers d'euros).

Per a les accions de societats no cotitzades, el seu valor raonable s'ha determinat utilitzant tècniques de valoració generalment acceptades en el sector financer.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**6.a.2) Valors de renda fixa**

El desglossament dels saldos inclosos dins d'aquest subepígraf es detalla a continuació:

	Milers d'euros							
	31.12.2019				31.12.2018			
	Cartera VRCPiG (*)	Cartera DPV	Cartera PiPC	Cartera MHV	Cartera VRCPiG (*)	Cartera DPV	Cartera PiPC	Cartera MHV
Deute públic i obligacions i bons de l'Estat	520.823	48.142.649	-	-	391.778	41.874.114	-	-
Altres Administracions Públiques	-	1.284.839	-	-	-	1.131.659	-	-
Emesos per societats financeres	-	(3.214.326)	-	-	-	(306.922)	34.289	8.400
Deute públic estranger	607.424	5.705.426	-	-	549.399	4.164.166	-	-
Emesos per societats financeres estrangeres	18.314	1.184.603	15.003	-	3.411	1.113.729	596.424	-
Altres valors de renda fixa	53.009	5.579.355	330.079	-	-	2.769.157	-	-
Total	1.199.570	58.682.546	345.082	-	944.588	50.745.903	630.713	8.400

(*) Inclouen els valors representatius de deute classificats dins de l'epígraf "Altres actius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys" a excepció dels classificats en el subepígraf "Instruments per compte de prenedors que assumeixen el risc de la inversió".

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Els venciments dels títols inclosos en aquest subepígraf, segons la seva cartera d'assignació a 31 de desembre de 2019 i de 2018 i prenent en consideració el seu valor raonable, són els següents:

Any de venciment	Milers d'euros							
	31.12.2019				31.12.2018			
	Cartera VRCPiG (*)	Cartera DPV	Cartera PiPC	Cartera MHV	Cartera VRCPiG (*)	Cartera DPV	Cartera PiPC	Cartera MHV
Menys d'1 any	1.154.185	1.140.292	227.442	-	939.740	1.130.192	277.411	8.400
D'1 a 3 anys	-	4.247.254	117.640	-	2.513	3.995.082	259.443	-
De 3 a 5 anys	26.505	5.129.609	-	-	225	3.969.016	93.859	-
De 5 a 10 anys	18.494	16.086.782	-	-	-	11.136.150	-	-
De 10 a 15 anys	333	7.596.781	-	-	297	11.768.506	-	-
De 15 a 20 anys	-	3.065.214	-	-	970	2.998.464	-	-
De 20 a 25 anys	-	11.279.818	-	-	517	5.809.198	-	-
Més de 25 anys	53	10.136.796	-	-	326	9.939.295	-	-
Total	1.199.570	58.682.546	345.082	-	944.588	50.745.903	630.713	8.400

(*) Inclouen els valors representatius de deute classificats dins de l'epígraf "Altres actius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys" a excepció dels classificats en el subepígraf "Instruments per compte de prenedors que assumeixen el risc de la inversió".

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**6.a.3) Inversions dels prenedors d'assegurança que assumeixen el risc de la inversió**

El desglossament per naturalesa de la inversió a 31 de desembre de 2019 i 2018 és el següent:

Inversions per compte de prenedors que assumeixen el risc de la inversió	Milers d'euros			
	31.12.2019		31.12.2018	
	VRCPiG	Altres actius	VRCPiG	Altres actius
Inversions financeres en capital	1.352.104	-	728.149	-
Participació en fons d'inversió	2.533.059	-	1.938.120	-
Valors de renda fixa	3.145.437	-	2.335.157	-
Dipòsits en entitats de crèdit	420.015	-	304.861	-
Derivats	2.300	-	3.713	-
Garanties	12.903	-	18.593	-
Efectiu i altres actius equivalents	-	391.605	-	1.015.392
Préstecs i partides per cobrar	-	6.138	-	4.493
Periodificacions	-	13.634	-	13.121
Total	7.465.818	411.377	5.328.593	1.033.006

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

A continuació es desglossen per any de venciment els valors de renda fixa, dipòsits en entitats de crèdit i derivats:

Any de venciment	Milers d'euros	
	31.12.2019 VRCPiG	31.12.2018 VRCPiG
Menys d'1 any	1.270.699	1.019.474
D'1 a 3 anys	880.102	606.723
De 3 a 5 anys	605.747	508.628
De 5 a 10 anys	737.253	506.902
Més de 10 anys	73.951	2.004
Total	3.567.752	2.643.731

La variació experimentada en l'exercici 2019 de les plusvàlues netes de minusvàlues d'aquests actius ha ascendit a 524.452 milers d'euros (minusvàlues netes de plusvàlues per valor de 599.201 milers d'euros en l'exercici 2018), i es presenten dins de l'epígraf d'"Ingressos i despeses d'inversions afectes a assegurances en què el prenedor assumeix el risc de la inversió" i dels epígrafs "Ingressos i despeses de l'immobilitzat material i de les inversions" del compte de pèrdues i guanys del segment de vida.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**6.a.4) Préstecs i altres actius**

El detall dels saldos que componen aquest subepígraf a 31 de desembre de 2019 i 2018 és el següent::

	Milers d'euros	
	31.12.2019	31.12.2018
Préstecs no hipotecaris i bestretes sobre pòlisses:		
- Préstecs que no cotitzen	6.098	712.155
- Bestretes sobre pòlisses	10.652	9.016
Préstecs hipotecaris	-	-
Dipòsits en entitats de crèdit	236.326	307.540
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	-	-
Valors representatius de deute	345.082	630.713
Total	598.158	1.659.424

El saldo de l'epígraf "Préstecs i partides per cobrar – Préstecs a entitats del grup i associades" recull principalment els dipòsits amb una durada des de la data d'adquisició superior a 3 mesos.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Durant l'exercici 2019 han vençut 16 dipòsits i 3 operacions amb pacte de recompra que estaven contractats amb CaixaBank i es trobaven vigents a la fi de l'exercici 2018 (vegeu la nota 20), sense haver-hi posicions obertes a la fi de l'any 2019. L'import registrat a 31 de desembre de 2019 es correspon amb la periodificació del préstec de valors contractat amb CaixaBank per un import de 5.558 milers d'euros i amb altres saldos amb empreses del Grup per import de 541 milers d'euros (vegeu la nota 20).

Així mateix, el saldo del subepígraf "Dipòsits en entitats de crèdit" recull 51 dipòsits contractats per part de la societat dominant amb Santander, BBVA i Royal Bank of Scotland que ascendeixen en el seu conjunt a 27.881 milers d'euros. Els venciments d'aquests dipòsits oscil·len entre els anys 2020 i 2044 i la seva TIR mitjana ponderada ascendeix a 5,49%. Per la seva banda, a través de BPI Vida, el Grup ha registrat 208.445 milers d'euros de dipòsits en entitats de crèdit, 62.381 milers d'euros contractats amb Banc BPI i la resta contractats principalment amb Santander (120.063 milers d'euros) i Banc Sabadell (26.000 milers d'euros). El venciment de la totalitat de dipòsits és el 2020 i la seva TIR mitjana ponderada ascendeix a 0,045%.

D'altra banda, a través de BPI Vida, el Grup ha registrat en el subepígraf "Valors representatius de deute" 345.082 milers d'euros, que corresponen principalment a emissions de deute corporatiu de companyies de Portugal (330.079 milers d'euros) i Espanya (15.003 milers d'euros). Els venciments de la totalitat dels valors representatius de deute registrats en el subepígraf esmentat oscil·len entre els anys 2020 i 2022 i el seu valor raonable a 31 de desembre de 2019 és de 350.548 milers d'euros.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

6.b) Crèdits

El detall dels crèdits derivats de contractes d'assegurança, reassegurança i coassegurança, juntament amb altres crèdits, a 31 de desembre de 2019 i 2018 és el següent:

	Milers d'euros PiPC	
	31.12.2019	31.12.2018
Crèdits per operacions d'assegurança directa i coassegurança:		
- Prenedors d'assegurança - rebuts pendants:		
Negoci directe i coassegurança	30.001	31.648
Primes meritades i no emeses	3.464	4.572
(Provisió per a primes pendants de cobrament)	(4.789)	(4.522)
- Mediadors:		
Saldos pendants amb mediadors	2.876	9.316
(Provisió per deteriorament de saldo amb mediadors)	-	-
- Crèdits per operacions de coassegurança:		
Saldos pendants amb coasseguradors	1.578	349
(Provisió per deteriorament de saldo amb coassegurança)	-	-
Crèdits per operacions de reassegurança:		
Saldo pendent amb reasseguradors	19.110	19.897
(Provisió per deteriorament de saldo amb reassegurança)	-	-
Altres crèdits:		
Resta de crèdits	211.312	222.857
(Provisió per deteriorament d'altres crèdits)	-	-
Total	263.552	284.117

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Amb data 29 de novembre de 2012, la societat dominant va signar dues operacions de reassegurança amb Berkshire Hathaway Life Insurance Company of Nebraska (d'ara endavant, la "reasseguradora").

La primera correspon a un contracte de reassegurança tipus proporcional quota-part per a la cessió del 100% de la cartera corresponent als productes Vida Familiar i Seviem en vigor fins a 31 de desembre de 2012. La durada del contracte de reassegurança és indefinida o, si no, fins a l'extinció de la cartera d'aquests contractes d'assegurances, cobrint el risc de defunció. La segona operació correspon a un contracte de reassegurança de rendes vitalícies efectiu des de l'1 d'octubre de 2012, amb l'objectiu de cobrir el risc de longevitat assignat a aquesta cartera. La data de venciment acordada serà el 30 de setembre de 2022 o bé la coincident amb la finalització de les obligacions cobertes.

Com a conseqüència de les operacions esmentades, a 31 de desembre de 2019, la societat dominant manté uns imports de 14.989 milers d'euros en l'epígraf "Crèdits per operacions de reassegurança" del balanç de situació adjunt, en concepte de cobraments i pagaments pendents amb el reassegurador.

El moviment i detall de les pèrdues de valor registrades en els exercicis 2019 i 2018 presenta el quadre següent, després de registrar-se les diferents variacions en els epígrafs "Primes imputades netes de reassegurança" i "Despeses d'explotació netes" del compte de pèrdues i guanys aplicable a cada segment.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

	Provisió per a primes pendents	Provisió per deteriorament de saldo amb reassegurança	Provisió per deteriorament saldo amb mediador
Saldos a 31 de desembre de 2017	(7.626)	-	-
Dotacions amb càrrec al compte de pèrdues i guanys	(4.522)	-	-
Aplicacions amb abonament al compte de pèrdues i guanys	7.626	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2018	(4.522)	-	-
Dotacions amb càrrec al compte de pèrdues i guanys	(4.789)	-	-
Aplicacions amb abonament al compte de pèrdues i guanys	4.522	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2019	(4.789)	-	-

El detall d'altres crèdits del balanç consolidat a 31 de desembre de 2019 i de 2018 és el següent:

Resta de crèdits:	Milers d'euros	
	31.12.2019	31.12.2018
Comissions de gestió i altres comissions per cobrar	33.656	23.113
Altres deutors diversos	166.514	197.024
Deutors per valors	11.142	2.720
Total	211.312	222.857

Dins de l'epígraf "Resta de crèdits – Altres deutors diversos" s'inclouen a 31 de desembre de 2019 77.000 milers d'euros corresponent a l'estimació de l'earn-out amb Mutua Madrileña Automovilística de l'exercici 2019. Aquest earn-out reflecteix el contingut de la clàusula 6.1.2.1 del Contracte d'Adquisició en la qual es regula el preu variable que ha de pagar Mutua Madrileña Automovilística a la societat dominant per l'adquisició d'accions de SegurCaixa que es va formalitzar en el contracte d'adquisició d'accions de 16 de juny de 2011.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

7. NEGOCIS CONJUNTS

Al tancament de l'exercici 2019, el Grup mantenia una participació directa i indirecta de 74,96% en una unió temporal d'empreses (UTE).

Amb data 5 de desembre de 2011, el Grup, a través de la seva societat dominant VidaCaixa, S.A.U., va constituir una UTE al 50% amb SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances, a l'empara del que es preveu en la Llei 18/1982, de 26 de maig, amb la denominació d'"UTE SEGURCAIXA ADESLAS, S.A. I VIDACAIXA, S.A., Unió Temporal d'Empreses Llei 18/1982, de 26 de maig" l'objecte de la qual és la contractació de pòlisses de vida i accidents dels corporatius, així com el personal al servei de l'Ajuntament de Bilbao.

La durada de l'UTE és de 6 anys, començant les seves operacions l'1 de gener de 2012, i té el seu domicili fiscal a Barcelona, carrer Juan Gris, número 20-26, torre nord del Complex Torres Cerdà, pis 3r. Els constituents estableixen que les activitats comunes es financin amb càrrec al fons operatiu comú, constituït per ells amb una aportació inicial de 123 milers d'euros, satisfets per ambdues parts per meitat. Així mateix, les empreses membre participen en parts iguals en la distribució de resultats i en els ingressos o despeses de l'UTE, i són responsables solidàriament i il·limitadament davant de tercers pels actes i operacions realitzats per l'UTE en benefici comú.

L'actiu del balanç i el compte de pèrdues i guanys de l'UTE presenten a 31 de desembre de 2019 un saldo inferior a mil euros.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**8. PARTICIPACIONS EN ENTITATS VALORADES PEL MÈTODE DE PARTICIPACIÓ**

El detall de les entitats valorades pel mètode de participació s'adjunta en l'annex I.

A continuació es presenta el moviment produït durant l'exercici 2019 per a aquelles participacions en el capital de societats no cotitzades en les quals el Grup té influència significativa:

Societat	Milers d'euros				
	Saldos 31.12.2018	Entrades i sortides perímetre consolidació	Incrementos per resultat de l'exercici	Altres variacions	Saldos 31.12.2019
Grup SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances	947.390	-	49.091	-	996.481
Total brut	947.390	-	49.091	-	996.481
Pèrdues per deteriorament	-	-	-	-	-
Total net	947.390	-	49.091	-	996.481

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**9. IMMOBILITZAT MATERIAL I INVERSIONS IMMOBILIÀRIES**

9.a) Immobilitzat material

El desglossament, d'acord amb la seva naturalesa, de les partides que integren el saldo d'aquests epígrafs i subepígraf del balanç consolidat al 31 de desembre de 2019 és el següent (en milers d'euros):

	Immobles d'ús propi	Mobiliari i altres instal·lacions	Equips per al processament de dades	Altres immobilitzat material	Total
Cost a 31 de desembre de 2018	17.839	9.489	2.771	-	30.099
Amortització acumulada a 1 de gener de 2019	(2.300)	(4.379)	(2.075)	-	(8.754)
Pèrdues per deteriorament	-	(409)	-	-	(409)
Valor net comptable a 1 gener de 2019	15.539	4.701	696	-	20.936
Inversions o addicions	-	1.118	260	-	1.378
Reclassificacions i traspessos	-	-	-	-	-
Vendes i retirades	-	(333)	-	-	(333)
Amortització de l'exercici	(277)	(932)	(327)	-	(1.536)
Reclassificacions i traspessos de l'amortització	-	-	-	-	-
Retirades de l'amortització	-	333	-	-	333
Pèrdues / Aplicacions per deteriorament	-	-	-	-	-
Valor net comptable a 31 de desembre de 2019	15.262	4.887	629	-	20.778

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

A continuació es detalla la composició del valor net comptable a 31 de desembre de 2019 en milers d'euros:

	Immobles d'ús propi	Mobiliari i altres instal·lacions	Equips per al processament de dades	Altres immobilitzats material	Total
Cost a 31 de desembre de 2019	17.839	10.274	3.031	-	31.144
Amortització acumulada a 31 de desembre de 2019	(2.577)	(4.978)	(2.402)	-	(9.957)
Pèrdues per deteriorament	-	(409)	-	-	(409)
Valor net comptable a 31 de desembre de 2019	15.262	4.887	629	-	20.778

El moviment i el detall corresponent a l'exercici 2018 són els següents (en milers d'euros):

	Immobles d'ús propi	Mobiliari i altres instal·lacions	Equips per al processament de dades	Altres immobilitzats material	Total
Cost a 31 de desembre de 2017	17.839	9.274	2.694	-	29.807
Amortització acumulada a 1 de gener de 2018	(2.030)	(3.439)	(1.744)	-	(7.213)
Pèrdues per deteriorament	(447)	-	-	-	(447)
Valor net comptable a 1 gener de 2018	15.362	5.835	950	-	22.147
Inversions o addicions	-	215	104	-	319
Reclassificacions i traspessos	-	-	-	-	-
Vendes i retirades	-	-	(27)	-	(27)
Amortització de l'exercici	(270)	(940)	(335)	-	(1.545)
Reclassificacions i traspessos	-	-	-	-	-
Retirades de l'amortització	-	-	4	-	4
Pèrdues / Aplicacions per deteriorament	447	(409)	-	-	38
Valor net comptable a 31 de desembre de 2018	15.539	4.701	696	-	20.936

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

	Immobles d'ús propi	Mobiliari i altres instal·lacions	Equips per al processament de dades	Altres immobilitzats material	Total
Cost a 31 de desembre de 2018	17.839	9.489	2.771	-	30.099
Amortització acumulada a 31 de desembre de 2018	(2.300)	(4.379)	(2.075)	-	(8.754)
Pèrdues per deteriorament	-	(409)	-	-	(409)
Valor net comptable a 31 de desembre de 2018	15.539	4.701	696	-	20.936

Al 31 de desembre de 2019 i 2018, el Grup disposa de la plena titularitat sobre els immobles d'ús propi. Així mateix, el Grup no té cap compromís per adquirir nous immobles. Al tancament dels exercicis 2019 i 2018, tots els elements de l'immobilitzat material del Grup estan afectes directament a l'explotació.

Amb data 29 de juny de 2010, la societat dominant va adquirir un immoble per import de 17.839 milers d'euros a la societat Anaemba, S.A., per 32 finques

situades al carrer Juan Gris, 2-8 de Barcelona, edifici Torre Sud. Aquestes propietats estan subjectes a una hipoteca, subrogada amb Banif, S.A. amb data de venciment 17 de juny de 2019 (vegeu la nota 13).

El valor de mercat a 31 de desembre de 2019 dels immobles usats pel Grup es resumeix a continuació (en milers d'euros):

	Segment No Vida	Valor de mercat a 31.12.2019		Total
		Segment Vida	Segment altres activitats	
Immobles d'ús propi	-	18.657	-	18.657

Durant l'exercici 2018 el Grup va registrar una reversió del deteriorament pels immobles i terrenys inclosos en els epígrafs de l'immobilitzat material i les inversions immobiliàries de 574 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2019, el Grup tenia elements de l'immobilitzat material totalment amortitzats per import de 2.719 milers d'euros (948 milers d'euros a la fi de l'exercici 2018).

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**9.b) Inversions immobiliàries**

El desglossament i moviment d'aquest epígraf del balanç consolidat és el següent (en milers d'euros):

Exercici 2019:

	Inversions immobiliàries ús tercers
Cost a 31 de desembre de 2018	802
Amortització acumulada a 31 de desembre de 2018	(35)
Pèrdues per deteriorament	(21)
Valor net comptable a 31 de desembre de 2018	746
Inversions o addicions	-
Canvis del mètode de consolidació	-
Reclassificacions i traspassos	-
Vendes i retirades	-
Amortització de l'exercici	(3)
Canvis del mètode de consolidació	-
Reclassificacions i traspassos de l'amortització	-
Retirades de l'amortització	-
Reversió pèrdues per deteriorament	-
Valor net comptable a 31 de desembre de 2019	743

Detall del valor net comptable a 31 de desembre de 2019	Inversions immobiliàries ús tercers
Cost a 31 de desembre de 2019	802
Amortització acumulada a 31 de desembre de 2019	(39)
Pèrdues per deteriorament	(20)
Valor net comptable a 31 de desembre de 2019	743

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Exercici 2018:

	Inversions immobiliàries ús tercers
Cost a 31 de desembre de 2017	802
Amortització acumulada a 31 de desembre de 2017	(32)
Pèrdues per deteriorament	(148)
Valor net comptable a 31 de desembre de 2017	622
Inversions o addicions	-
Canvis del mètode de consolidació	-
Reclassificacions i traspassos	-
Vendes i retirades	-
Amortització de l'exercici	(3)
Canvis del mètode de consolidació	-
Reclassificacions i traspassos de l'amortització	-
Retirades de l'amortització	-
Reversió pèrdues per deteriorament	127
Valor net comptable a 31 de desembre de 2018	746

Detall del valor net comptable a 31 de desembre de 2018	Inversions immobiliàries ús tercers
Cost a 31 de desembre de 2018	802
Amortització acumulada a 31 de desembre de 2018	(35)
Pèrdues per deteriorament	(21)
Valor net comptable a 31 de desembre de 2018	746

El Grup disposa de la plena titularitat sobre aquests i no disposa de compromisos addicionals per a l'adquisició de nous actius materials.

Al tancament dels exercicis 2019 i 2018 no existia cap mena de restriccions per a la realització de noves inversions immobiliàries ni per al cobrament dels ingressos derivats d'aquestes ni tampoc en relació amb els recursos obtinguts d'una possible alienació.

El valor de mercat a 31 de desembre de 2019 de les inversions immobiliàries es resumeix a continuació (en milers d'euros):

	Valor de mercat a 31.12.2019			Total
	Segment No Vida	Segment Vida	Segment altres activitats	
Inversions immobiliàries ús tercers	-	2.402	-	2.402

A tancament de l'exercici no evidenciava cap sanejament addicional que posés en evidència el valor de mercat de les inversions immobiliàries.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**10. IMMOBILITZAT INTANGIBLE**

El moviment que s'ha produït en aquest epígraf durant els exercicis 2019 i 2018 s'adjunta en els annexos II i III, respectivament.

El desglossament dels fons de comerç i actius intangibles, en funció de les societats que ho originen i la seva naturalesa, és el següent:

Fons de comerç	Milers d'euros	
	31.12.2019	31.12.2018
la Caixa Gestió de Pensions, E.G.F.P., S.A.U.	3.408	3.408
Valor participació de Fortis	330.929	330.929
Entitats asseguradores de Banca Cívica	249.240	249.240
	583.577	583.577

A 31 de desembre de 2019 i 2018 el fons de comerç del Grup ascendeix a 583.577 milers d'euros i ha estat generat per les operacions següents:

- Fusió per absorció de la Caixa Gestió de Pensions, E.G.F.P., S.A.U. (anteriorment denominada Morgan Stanley Gestión Pensiones, E.G.F.P, S.A.U.), duta a terme per VidaCaixa, S.A.U. durant l'exercici 2008. El registre dels actius i passius procedents de l'esmentada fusió van posar de manifest un fons de comerç de 3.408 milers d'euros.

- Fusió per absorció de VidaCaixa Grup durant l'exercici 2013. El registre dels actius i passius procedents de l'esmentada fusió van posar de manifest un fons de comerç de 330.929 milers d'euros associat a la participació en VidaCaixa, S.A.U. Aquest fons de comerç va tenir el seu origen en l'exercici 2008 quan CaixaBank (anteriorment Criteria CaixaCorp, S.A.) va adquirir a Fortis la participació que aquesta ostentava en VidaCaixa, S.A.U.

- Adquisició i posterior fusió durant l'exercici 2013 de les societats Banca Cívica Vida i Pensions, CajaSol Vida y Pensiones i CajaCanarias Vida y Pensiones que va generar un fons de comerç de 245.611 milers d'euros. D'acord amb la normativa, el Grup va disposar d'un període de 12 mesos a partir de la data d'adquisició de les esmentades societats per ajustar el valor raonable de la combinació de negocis. Durant l'exercici 2014, el Grup va reajustar el valor del fons de comerç, que va quedar registrat a 31 de desembre de 2014 per import de 249.240 milers d'euros.

El fons de comerç sorgit en aquestes operacions s'ha adscrit a la unitat generadora d'efectiu (d'ara endavant UGE) del negoci assegurador de vida i pensions de la societat dominant i reflecteix la forma en la qual la direcció monitora en una sola UGE el negoci de l'entitat.

Amb periodicitat mínima anual, la societat dominant realitza un test de deteriorament de l'UGE en el seu conjunt. La valoració de l'UGE realitzada per la societat dominant està basada en el model DDM (dividend discount model) considerant el capital regulador mínim. Aquest model, àmpliament acceptat per la comunitat econòmica, es basa en la projecció de dividends esperats per la societat dominant per als pròxims exercicis. Per a això s'han realitzat projeccions a 4 anys, basades en els plans operatius de la societat dominant, i per al negoci

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

d'estalvi s'han tingut en compte els fluxos fins a venciment. Per determinar el valor residual a partir de les projeccions s'ha pres una taxa de creixement del 2%, basada en estimacions de les variables macroeconòmiques més rellevants aplicades a l'activitat de la societat dominant. Així mateix, es preveu una taxa de descompte aplicada en les projeccions del 8,68%, calculada sobre el tipus d'interès del bo sobirà alemany a 10 anys, més una prima de risc del país associat. Les taxes de caiguda de la cartera projectada estan basades en estudis interns de l'experiència real de la societat dominant.

De manera complementària a l'escenari central, s'han calculat variacions possibles en les principals hipòtesis del model i s'ha dut a terme una anàlisi de sensibilitat sobre les variables més significatives, (incrementant i decrementant la taxa de creixement i la taxa de descompte en 100 punts bàsics). Al 31 de desembre de 2019 cap canvi raonablement possible en les hipòtesis clau de la projecció d'ingressos i despeses suposaria que l'import en llibres excedís el seu valor raonable.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

El detall de l'altre immobilitzat intangible per origen és el següent:

Actius intangibles	Milers d'euros	
	31.12.2019	31.12.2018
Aplicacions informàtiques i altres actius intangibles	49.104	27.324
la Caixa Gestió de Pensions, E.G.F.P., S.A.U.	290	870
Valor participació de Fortis	-	-
Banca Cívica Vida i Pensions	20.421	27.847
CajaSol Vida y Pensiones	4.521	5.912
CajaCanarias Vida y Pensiones	2.785	3.642
Caja Guadalajara	365	455
Fons Banc València	681	845
Barclays Vida y Pensiones – Fons de Pensions	5.224	6.034
Barclays Vida y Pensiones – Cartera de Risc	8.756	10.037
Fons Mediterráneo Vida	311	-
BPI Vida	9.806	12.627
Despeses d'adquisició	68.751	61.713
Drets d'ús per arrendaments (nota 2.d)	3.385	-
Altres actius intangibles	174.400	157.306

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Els actius intangibles registrats com a conseqüència de combinacions de negocis corresponen, bàsicament, a:

- Actius intangibles associats a l'adquisició durant l'exercici 2013 de Banca Cívica Vida i Pensions, CajaSol Vida y Pensiones i CajaCanarias Vida y Pensiones per import inicial de 72.401, 14.876 i 9.424 milers d'euros respectivament i calculats sobre la base de la millor estimació dels fluxos de caixa esperats, assumint una taxa de creixement constant del 2% i descomptat a una taxa del 8,62%, calculada sobre el tipus d'interès del bo espanyol a 10 anys, més una prima de risc associada al negoci assegurador. D'acord amb la norma NIIF 3, la societat dominant va disposar d'un període de 12 mesos a partir de la data d'adquisició de les esmentades societats per ajustar el valor raonable de la combinació de negocis. Durant l'exercici 2014, la societat dominant va reajustar el valor inicial dels actius intangibles, fixant-lo en 72.401, 13.911 i 8.570 milers d'euros respectivament. El valor net comptable d'aquests a 31 de desembre de 2019 ascendeix a 20.421, 4.521 i 2.785 milers d'euros respectivament. En la valoració anual dels esmentats intangibles, la societat dominant ha projectat els seus fluxos de caixa esperats fins a venciment. De manera complementària a les hipòtesis utilitzades en el model de valoració, la societat dominant ha realitzat una anàlisi de sensibilitat sobre les variables més significatives sense que se n'hagin derivat desviacions significatives que possessin de manifest la necessitat de realitzar dotacions en l'exercici. La dotació a l'amortització associada a aquests intangibles durant l'exercici 2019 ascendeix a 9.674 milers d'euros a 31 de desembre de 2019. La vida útil residual dels esmentats intangibles és de 3 anys.

- Actius intangibles associats a la fusió per absorció durant el 2013 de VidaCaixa Grup, els actius i passius de la qual procedents de l'esmentada fusió es van registrar reflectint els valors en llibres consolidats del Grup "la Caixa", posant de manifest un actiu intangible net inicial de 90.951 milers d'euros, associat al valor comptable consolidat de la participació de VidaCaixa, S.A.U. que VidaCaixa Grup ostentava. La vida útil de l'esmentat intangible és de 10 anys. A data de l'esmentada fusió per absorció la vida útil pendent era de 5 anys. L'esmentat actiu intangible està totalment amortitzat al tancament dels exercicis 2019 i 2018.

- Actiu intangible associat a la fusió per absorció de la Caixa Gestió de Patrimonis, E.G.F.P., S.A.U. (anteriorment denominada Morgan Stanley Gestión Pensiones, E.G.F.P., S.A.U.), duta a terme per VidaCaixa, S.A.U. durant l'exercici 2008. Derivat d'això va identificar un actiu intangible per valor de 6.953 milers d'euros. La dotació a l'amortització de l'actiu durant l'exercici 2019 ha ascendit a 580 milers d'euros, registrat en l'epígraf "Altres despeses" del compte no tècnic. La vida útil de l'esmentat intangible és de 12 anys i la vida residual a 31 de desembre de 2019 és de 0,5 anys.

- Amb data 29 de gener de 2014 la societat dominant va registrar la cessió parcial de cartera a través de la qual l'entitat Caja de Seguros Reunidos, Compañía de Seguros y Reaseguros, S.A. (CASER) va cedir a VidaCaixa, S.A.U. (com a successora universal de CajaSol Vida y Pensiones de Seguros y Reaseguros, S.A.) la totalitat de les assegurances de vida risc existents a la data de cessió de cartera, a excepció de les assegurances col·lectives que instrumenten compromisos per pensions, subscrits per la cedent amb la mediació de l'operador de banca assegurances de Caja Guadalajara. Fruit d'això, la societat dominant va registrar com a immobilitzat intangible l'import procedent

MEMÒRIA**MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**

d'aquest acord per 894 milers d'euros. La dotació a l'amortització de l'actiu durant l'exercici 2019 ha ascendit a 90 milers d'euros. La vida útil de l'esmentat intangible és de 10 anys i la vida residual a 31 de desembre de 2019 és de 4 anys.

- El febrer de 2014 VidaCaixa, S.A.U. va procedir a integrar els plans de pensions recollits en l'“Acord de mobilització de plans de pensions entre Bankia Mediación, Operador de Banca Seguros Vinculado S.A.U.; CaixaBank, S.A.; VidaCaixa, S.A.U. d'Assegurances i Reassegurances i Aseguradora Valenciana de Seguros y Reaseguros, S.A.”. Fruit d'això, la societat dominant va registrar com a immobilitzat intangible l'import procedent d'aquest acord per 1.635 milers d'euros. L'amortització de l'actiu durant l'exercici 2019 ha ascendit a 164 milers d'euros. La vida útil de l'esmentat intangible és de 10 anys i la vida residual a 31 de desembre de 2019 és de 4 anys.

- Amb data 10 de juny de 2016, VidaCaixa va procedir a integrar els plans de pensions de Barclays Vida y Pensiones S.A.U. fruit de l'acord signat entre ambdues societats durant l'exercici 2015. Com a conseqüència d'això, la societat dominant va registrar com a immobilitzat intangible l'import procedent d'aquest acord per 8.111 milers d'euros. La dotació a l'amortització de l'actiu durant l'exercici 2019 ha ascendit a 810 milers d'euros. La vida útil de l'esmentat intangible és de 10 anys i la vida residual a 31 de desembre de 2019 és de 6,5 anys.

- Amb data 31 d'octubre de 2016 la societat dominant va registrar la part de la cessió de cartera de Barclays Vida y Pensiones Compañía de Seguros S.A.U. relacionada amb els seus productes de risc d'acord amb l'acord marc signat entre ambdues societats durant l'exercici 2015. Fruit d'això, la societat dominant va registrar com a immobilitzat intangible 13.011 milers d'euros.

Posteriorment, amb data 30 de desembre de 2016, es va procedir a la cessió a CNP Partners de Seguros y Reaseguros S.A. d'una part de la cartera adquirida a 31 d'octubre de 2016. En concret, es va procedir a la cessió de la cartera de Barclaycard i a la cessió de la cartera de Caixa Rural per un import total de 194 milers d'euros. Atesa la proximitat en dates d'ambdues operacions s'ha descomptat de l'intangible inicialment estimat l'import cobrat de la cessió de cartera a CNP, sense registrar VidaCaixa cap benefici ni pèrdua per l'esmentada operació. Per tant, l'import brut finalment activat per la part de risc de la cessió de cartera de Barclays Vida y Pensiones Compañía de Seguros, S.A.U. va ascendir a 12.817 milers d'euros. La dotació a l'amortització de l'actiu durant l'exercici 2019 ha ascendit a 1.281 milers d'euros. La vida útil de l'esmentat intangible és de 10 anys i la vida residual a 31 de desembre de 2019 és de 7 anys.

- Amb data 30 de juliol de 2019, la societat dominant ha procedit a integrar tres plans de pensions de Mediterráneo Vida, Sociedad Anónima de Seguros y Reaseguros. Fruit de l'acord signat entre ambdues societats durant l'exercici 2019, VidaCaixa passa a ser la societat gestora d'aquests plans. Durant el mes de juliol de 2019 es va realitzar un primer pagament a compte de l'operació per 160 milers d'euros i el mes de novembre de 2019, una vegada complertes les condicions suspensives de l'operació, es va pagar l'import restant fins als 319 milers d'euros. La dotació a l'amortització de l'actiu durant l'exercici 2019 ha ascendit a 8 milers d'euros. La vida útil de l'esmentat actiu intangible és de 10 anys i la vida residual a 31 de desembre és de 9,75 anys.

- Amb data 29 de desembre de 2017 la societat dominant va adquirir el 100% de la participació de BPI Vida. Derivat d'això, es va identificar un actiu intangible total de 15.449 milers d'euros, corresponents a la cartera de clients

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

de fons de pensions per import de 2.680 milers d'euros amb una vida útil de 10 anys i una cartera d'assegurats de la mateixa entitat per import de 12.769 milers d'euros amb una vida útil de 5 anys. La dotació a l'amortització de l'actiu corresponent a la cartera de clients de fons de pensions durant l'exercici 2019 ha ascendit a 268 milers d'euros i la seva vida residual a 31 de desembre de 2019 és de 8 anys. La dotació a l'amortització de l'actiu corresponent a la cartera d'assegurats durant l'exercici 2019 ha ascendit a 2.554 milers d'euros i la seva vida residual a 31 de desembre de 2019 és de 3 anys.

En concepte de concessió administrativa, procedent de l'operació de la compra de l'edifici Torre Sud, situat al carrer Juan Gris, 2-8 de Barcelona, es van recollir 1.221 milers d'euros activats durant l'exercici 2010. La societat dominant amortitza aquest actiu en el període de 50 anys des de l'inici de la concessió. En l'exercici 2012 la societat dominant va registrar un deteriorament per import de 89 milers d'euros i en l'exercici 2014 es va registrar un deteriorament addicional de 113 milers d'euros, i durant l'exercici 2016 es va revertir part del deteriorament, que va quedar fixat en 135 milers d'euros. Durant l'exercici 2018, fruit de les noves taxacions encarregades per la societat dominant, es va revertir la totalitat del deteriorament.

Dins de les despeses d'adquisició s'inclouen els premis en metàl·lic que abona directament la societat dominant, els dipòsits a termini fix pagats per CaixaBank i els regals en espècie assumits per PromoCaixa associats a certes noves modalitats de plans de pensions i a productes d'assegurança. El Grup activa l'import d'aquests premis i els amortitza en un termini màxim de 5 anys, tenint en compte les mobilitzacions i les caigudes de cartera.

Així mateix, es recullen en aquest epígraf les aplicacions informàtiques, on la societat dominant registra en aquest compte els costos incorreguts en l'adquisició i desenvolupament de programes d'ordinador sempre que n'estigui previst l'ús en diversos exercicis. Els costos de manteniment de les aplicacions informàtiques es registren al compte de pèrdues i guanys en l'exercici en què s'hi incorre.

Al tancament dels exercicis 2019 i 2018 el Grup tenia elements de l'immobilitzat intangible totalment amortitzats que seguien en ús, conforme al següent detall (en milers d'euros):

Descripció	Valor comptable 2019 (Brut)	Valor comptable 2018 (Brut)
Aplicacions informàtiques	3	-
Total	3	-

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

11. ARRENDAMENTS

11.1 El Grup actua com a arrendador

Al tancament dels exercicis 2019 i 2018 el principal contracte d'arrendament que el Grup tenia contractat en la seva posició d'arrendador és el següent:

- Arrendament de diverses places de pàrquing situades en les plantes subterrànies de l'edifici Torre Sud situat al carrer Juan Gris 2-8 de Barcelona. Els imports per rendes cobrats durant els exercicis 2019 i 2018 van ascendir a 19 milers d'euros en cada exercici.

11.2 El Grup actua com a arrendatari

Tal com s'indica en les notes 2.d) i 10 durant l'exercici 2019 el Grup s'ha adaptat a la NIIF 16, l'entrada en vigor de la qual va ser l'1 de gener de 2019.

Al tancament dels exercicis 2019 i 2018, els principals contractes d'arrendament que la societat dominant tenia contractat en la seva posició d'arrendatari són els següents:

- Arrendament de la 3a planta de l'oficina situada en passeig de Recoletos, 37-41 de Madrid. Els imports per rendes pagats durant els exercicis 2019 i 2018 van ascendir a 348 milers d'euros i 520 milers d'euros respectivament. Aquest contracte va ser cancel·lat al final del mes de juliol de 2019. A partir del mes d'agost de 2019 la societat va formalitzar un nou contracte d'arrendament corresponent a la 1a planta de l'oficina situada en passeig de la Castellana, 51 de Madrid. Els imports per rendes pagats durant l'exercici 2019 per aquestes oficines han ascendir a 228 milers d'euros.

Adicionalment, fruit de l'adquisició de BPI Vida, el Grup, a tancament dels

exercicis 2019 i 2018, té contractat en posició d'arrendatari el contracte d'arrendament operatiu següent:

- BPI Vida és arrendatari principalment de les oficines situades a Rua Braamcamp, 11 - 6a planta de Lisboa. Aquest arrendament té caràcter perpetu. Els imports per rendes pagats durant els exercicis 2019 i 2018 han ascendir a 225 milers d'euros, respectivament.

A 31 de desembre de 2019 i 2018, la societat dominant tenia contractades amb els arrendadors les següents quotes d'arrendament mínimes, d'acord amb els actuals contractes en vigor, sense tenir en compte repercussió de despeses comunes, increments futurs per IPC, ni actualitzacions futures de rendes pactades contractualment (en milers d'euros):

Arrendaments operatius Quotes mínimes	Milers d'euros	
	2019	2018
Menys d'1 any	72	170
Entre 1 i 5 anys	2.085	64
Més de 5 anys	-	-
Total	2.157	234

L'import de les quotes d'arrendament i subarrendament operatius reconeguts respectivament com a despesa i ingrés durant els exercicis 2019 i 2018 és el següent:

	Milers d'euros	
	2019	2018
Pagaments per arrendament	811	632
(Quotes de subarrendament)	-	-
Total	811	632

MEMÒRIA**MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019****12. SITUACIÓ FISCAL**

L'impost sobre beneficis es calcula a partir del resultat econòmic o comptable, obtingut per l'aplicació de principis de comptabilitat generalment acceptats, el qual no necessàriament ha de coincidir amb el resultat fiscal, entès aquest com la base imposable de l'impost.

a) Règim de consolidació fiscal

Les societats del Grup i les seves societats dependents, excepte BPI Vida, es troben en règim de consolidació fiscal dins del Grup fiscal de CaixaBank, per la qual cosa els saldos que cal liquidar per aquests conceptes es troben registrats a Deutes amb empreses del Grup de l'epígraf "Dèbits i partides per pagar" del balanç adjunt.

L'entitat BPI Vida està subjecta al règim fiscal corresponent al codi tributari de l'impost sobre el rendiment de les persones col·lectives (IRC), amb un tipus impositiu aplicable del 21% més la derrama municipal i la derrama de l'Estat.

Des de l'1 de gener de 2008 fins a l'exercici 2012, amb autorització prèvia de l'Agència Tributària, les societats consolidades tributen per l'impost de societats en el règim de consolidació fiscal conjuntament amb "la Caixa" i amb la resta de societats que, d'acord amb les normes vigents en cada exercici, integren el seu grup de consolidació fiscal. A partir de l'exercici 2013 la societat dominant del grup fiscal ha passat a ser CaixaBank, S.A. Els beneficis determinats conforme a la legislació fiscal per a aquest grup consolidat fiscal es troben subjectes a un tipus de gravamen del 30% sobre la base imposable en l'exercici 2019 (vegeu la nota 3.g).

b) Actius i passius per impost corrent

Els actius i passius per impost corrent consisteixen en els crèdits i deutes fiscals que s'esperen compensar en el moment de la liquidació de l'impost de societats amb la hisenda pública. Atès que el Grup tributa sota règim de consolidació fiscal, a 31 de desembre de 2019 i 2018 no presenta actius i passius per impost corrent, a excepció dels derivats per l'operativa de BPI Vida.

c) Actius i passius per impost diferit

El Grup disposa a 31 de desembre de 2019 d'actius i passius per impost diferit per import de 214.834 i 263.286 milers d'euros respectivament, 238.490 i 256.942 milers d'euros a 31 de desembre de 2018, registrats sota els subepígrafs d'"Actius per impost diferit" i "Passius per impost diferit".

Els impostos diferits que són abonats o carregats directament en l'estat d'ingressos i despeses reconegudes (bàsicament, els ajustaments de valoració derivats dels instruments financers classificats en la cartera "disponible per a la venda" i les diferències de canvi) han estat registrats a través d'aquest estat sense tenir efecte en el compte de pèrdues i guanys consolidat de l'exercici 2019.

d) Impostos repercutits en el patrimoni net i impostos diferits

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

El detall dels impostos és el següent:

Actius per impost diferit	Milers d'euros	
	31.12.2019	31.12.2018
Vendes per renda variable	-	-
Deduccions pendents d'aplicar	178.442	191.548
Minusvàlues d'actius financers disponibles per a la venda	8.836	13.197
Homogeneïtzacions provisions tècniques	12.472	13.705
Altres	15.084	20.040
Total	214.834	238.490

Com a principals imports dins del saldo de deduccions pendents d'aplicar a 31 de desembre de 2019 s'inclouen 65.839 milers d'euros corresponents a deduccions per reinversió derivades de l'earn-out de la venda de SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances, 18.271 milers d'euros procedents de deduccions per doble imposició interna de les plusvàlues obtingudes en el seu moment per CaixaVida per venda d'accions realitzades el 2007, 79.066 milers d'euros corresponents a deduccions per doble imposició interna pels dividends de SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances i 13.946 milers d'euros corresponents a bases imposables negatives.

Els actius per impost diferit han estat registrats en el balanç en considerar els Administradors de la societat dominant que, conforme a la millor estimació sobre els resultats futurs d'aquesta, és probable que aquests actius siguin recuperats.

Passius per impost diferit	Milers d'euros	
	31.12.2019	31.12.2018
Passiu amortització actiu intangible	12.851	13.842
Homogeneïtzacions provisions tècniques	217.678	217.678
Vendes valors de renda variable	-	-
Plusvàlues d'actius financers disponibles per a la venda	19.443	10.754
Altres	13.314	14.668
Total	263.286	256.942

L'impost diferit associat a homogeneïtzacions de provisions tècniques es troba vinculat en l'exercici 2019 als ajustaments d'homogeneïtzació valorativa sorgida del resultat del test de suficiència de passius en les provisions tècniques.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

e) Conciliació dels resultats comptable i despesa per impost de societats

El detall de la despesa per impost de societats reflectit en el compte de pèrdues i guanys consolidat adjunt dels exercicis 2019 i 2018 és el següent:

	Milers d'euros	
	2019 Grup Fiscal "CaixaBank"	2018 Grup Fiscal "CaixaBank"
Base imposable prèvia en base local abans d'impostos	932.980	782.334
Ajustaments de consolidació i aplicació NIIF	1.039	(398)
Impacte diferències permanents	(193.172)	(164.111)
Base imposables del Grup	740.847	617.825
Quota íntegra (30%)	222.254	185.347
Deduccions	(4.787)	(2.104)
Altres	(1.884)	1.435
Quota líquida	215.583	184.678
Reversió impost diferit	-	-
Total despesa per impost reconegut grup fiscal "CaixaBank"	215.583	184.678
	BPI Vida	BPI Vida
Total despesa per impost reconegut BPI Vida	649	2.383
Total despesa per impost reconegut en el compte de pèrdues i guanys consolidat	216.232	187.061

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

f) Exercicis subjectes a inspecció fiscal

Segons estableix la legislació vigent, les liquidacions tributàries no es poden considerar fermes fins que les declaracions presentades hagin estat inspeccionades per les autoritats fiscals o hagi transcorregut el termini de prescripció de quatre anys. Per tant, el Grup té oberts a inspecció els últims quatre exercicis per a tots els impostos que li resulten d'aplicació.

En data 3 de juliol de 2018 va ser notificada a la societat dominant del grup de consolidació fiscal (CaixaBank, S.A.) del qual forma part VidaCaixa la comunicació d'inici d'actuacions de comprovació i recerca del grup, com a subjecte passiu de l'impost de societats, pels exercicis 2013 a 2015.

Amb data 18 de desembre de 2018 es va notificar a VidaCaixa l'inici d'actuacions de comprovació i inspecció sobre l'impost de societats per als exercicis referits, de manera que queda limitat l'abast d'aquestes actuacions a la verificació del tractament donat per la societat dominant als actius intangibles derivats de l'adquisició de la societat "La Caixa Gestió de Pensions, E.G.F.P., S.A.U. (anteriorment Morgan Stanley Gestión Pensiones, E.G.F.P., S.A.U.).

Amb data 3 d'abril de 2019 es va procedir a la signatura en disconformitat de la diligència de consolidació de la inspecció esmentada; no s'espera, en qualsevol cas, que se'n derivin impactes significatius.

Durant l'exercici 2017 van finalitzar les actuacions de comprovació dels exercicis 2010 a 2012, del grup fiscal al qual pertany la societat dominant. Les actes signades en disconformitat pel grup fiscal, corresponents a l'impost de societats, es troben pendents de resolució, i no s'espera cap impacte

significatiu per al Grup VidaCaixa. La disconformitat se ceneix al tractament comptable donat per la societat dominant als actius intangibles derivats de l'adquisició de la societat "La Caixa Gestió de Pensions, E.G.F.P., S.A.U."

Amb data 16 de maig de 2011, es va iniciar una actuació de comprovació, dins de les actuacions desenvolupades per la Inspecció d'Hisenda en relació amb el grup fiscal "la Caixa", per verificar el compliment d'obligacions i deures tributaris de VidaCaixa, S.A.U. dels exercicis 2008 a 2009. Es van revisar les liquidacions corresponents a l'impost de societats i les actuacions van finalitzar amb una diligència que es va incorporar a les actes del Grup subscrietes en disconformitat i pendents de resolució per part del Tribunal Econòmic Administratiu Central amb un impacte no significatiu. El motiu de la disconformitat es limita igualment a l'assumpte comentat en els paràgrafs anteriors.

Els administradors de la societat dominant consideren que s'han practicat adequadament les liquidacions dels corresponents impostos, per la qual cosa, fins i tot en cas que sorgissin discrepàncies en la interpretació normativa vigent pel tractament fiscal atorgat a les operacions, els eventuais passius resultants, en cas de materialitzar-se, no afectarien de manera significativa els comptes anuals adjunts.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**13. DDÈBITS I PARTIDES PER PAGAR**

El desglossament, d'acord amb la seva naturalesa, de les partides que integren els passius financers del balanç de situació consolidat a 31 de desembre de 2019 i 2018 és el següent (en milers d'euros):

Dèbits i partides per pagar	Cartera dèbits i partides per pagar	
	Milers d'euros	
	31.12.2019	31.12.2018
Passius subordinats	-	-
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	1.350	1.376
Deutes per operacions d'assegurança i coassegurança	30.339	32.527
Deutes per operacions de reassegurança	5.178	4.120
Deutes amb entitats de crèdit (nota 9.a)	-	277
Deutes per operacions de cessió temporal d'actius	-	257.101
Altres deutes	531.299	368.843
Total	568.166	664.244

a) Deutes

El detall dels deutes derivats de contractes d'assegurança, reassegurança i coassegurança, juntament amb altres deutes, a 31 de desembre de 2019 i 2018 és el següent:

	Milers d'euros	
	31.12.2019	31.12.2018
Deutes per operacions d'assegurança directa i coassegurança:		
- Amb assegurats	475	630
- Amb coasseguradors	1.750	1.198
- Amb mediadors	27.111	30.073
- Preparatoris de contractes d'assegurança	414	540
- Deutes condicionats	589	626
TOTAL	30.339	33.067
Deutes per operacions de reassegurança	5.178	4.120
Altres deutes	531.299	368.843

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Dins del subepígraf "Altres deutes" queden incloses les següents partides a 31 de desembre de 2019 i de 2018:

	Milers d'euros	
	31.12.2019	31.12.2018
Deutes amb empreses vinculades		
Amb 'la Caixa' per IS	217.021	183.275
Resta deutes empreses del Grup	172.951	29.491
Deutes amb Administracions Públiques	35.026	24.206
Creditors diversos	106.301	131.871
Total	531.299	368.843

A 31 de desembre de 2019, l'import registrat en l'epígraf "Resta deutes empreses del grup" inclou 141.000 milers d'euros corresponents al dividend a compte pendent de pagament aprovat pel Consell d'Administració de la societat dominant celebrat amb data 12 de desembre de 2019.

Informació sobre els ajornaments de pagament efectuats a proveïdors

A continuació es detalla la informació requerida per la disposició addicional tercera de la Llei 15/2010, de 5 de juliol (modificada a través de la disposició final segona de la Llei 31/2014, de 3 de desembre) preparada conforme a la Resolució de l'ICAC de 29 de gener de 2016, sobre la informació per incorporar en la memòria dels comptes anuals en relació amb el període mitjà de pagament a proveïdors en operacions comercials.

	2019 Dies	2018 Dies
Període mitjà de pagament a proveïdors	6,12	12,65
Ràtio d'operacions pagades	6,11	12,66
Ràtio d'operacions pendents de pagament	58,77	11,75
	Milers d'euros	
Total pagaments realitzats	96.283	98.929
Total pagaments pendents	20	1.661

Conforme a la Resolució de l'ICAC, per al càlcul del període mitjà de pagament a proveïdors s'han tingut en compte les operacions comercials corresponents al lliurament de béns o prestacions de serveis meritades des de la data d'entrada en vigor de la Llei 31/2014, de 3 de desembre.

Es consideren proveïdors, als efectes exclusius de donar la informació prevista en aquesta resolució, els creditors comercials per deutes amb subministradors de béns o serveis, inclosos en les partides "Altres deutes – Resta d'altres deutes" del passiu corrent del balanç.

S'entén per "Període mitjà de pagament a proveïdors" el termini que transcorre des del lliurament dels béns o la prestació dels serveis a càrrec del proveïdor i el pagament material de l'operació.

El termini màxim legal de pagament aplicable al Grup en l'exercici 2019 segons la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, és de 30 dies.

MEMÒRIA**MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019****b) Deutes amb entitats de crèdit: deutes per operacions de cessió temporal
d'actius i préstec de valors**

Durant el primer trimestre de 2016, la societat dominant va substituir l'operativa de cessió d'actius financers amb pacte de recompra mantinguda amb l'accionista únic per un contracte de préstecs de valors amb la mateixa contrapart. Aquest contracte consisteix en la prestació de valors per part de la societat dominant (prestadora) a CaixaBank (prestatària) a canvi d'una comissió. L'import meritat per aquest concepte per als exercicis 2019 i 2018 ha ascendit a 16.618 i 11.286 milers d'euros, respectivament.

El préstec de valors s'ha formalitzat a través d'un contracte emparat pel Contracte Marc Europeu. En aquest contracte, queden definides les garanties reals per part del prestatari a favor del prestador, que consisteixen en titulitzacions descomptables al Banc Central Europeu. A 31 de desembre de 2019 i 2018 les garanties reals mantingudes per aquest contracte ascendien a 7.653.963 i 7.794.014 milers d'euros respectivament.

A 31 de desembre de 2019 el Grup no té saldos per operacions d'adquisició i cessió d'actius financers amb pacte de recompra. A tancament de l'exercici 2018 l'import per aquestes operacions ascendia a 257.101 milers d'euros i es trobaven registrats en l'epígraf "Altres deutes - Deutes per operacions de cessió d'actiu-grup". Les entrades i sortides derivades d'aquesta operativa en l'exercici 2019 han ascendit a 325.255 i 582.356 milers d'euros, respectivament (834.882 i 799.618 milers d'euros, respectivament, en l'exercici 2018).

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**14. SALDOS EN MONEDA EXTRANJERA**

El detall dels saldos i transaccions en moneda estrangera més significatius, valorats al tipus de canvi de tancament i tipus de canvi mitjà, atesa la naturalesa diferent de les partides que els integren, expressant-ne el contravalor en milers d'euros, són els següents:

Saldos mantinguts en:	Efectiu i equivalents d'efectiu	Contravalor en milers d'euros 31.12.2019		Actius financers disponibles per a la venda (*)
		Altres actius financers amb canvis en PiG - Unit Linked	Altres actius financers amb canvis en PiG - PVI Inv. Flex.	
Dòlars EUA	379.943	1.423.752	2.076.436	80.737
Lliures esterlines	633	70.185	-	111.352
Francs suïssos	80	38.023	-	-
Corona noruega	49	3.602	-	-
Corona danesa	49	11.503	-	-
Corona sueca	3.989	47.089	-	-
Iens japonesos	100.259	92.144	308.823	471
Total	485.002	1.686.298	2.385.259	192.560

(*) Es tracta de posicions en divisa passives associades als fluxos d'operacions de permutes financeres

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Saldos mantinguts en:	Contravalor en milers d'euros 31.12.2018			
	Efectiu i equivalents d'efectiu	Altres actius financers amb canvis en PiG - Unit Linked	Altres actius financers amb canvis en PiG - PVI Inv. Flex.	Actius financers disponibles per a la venda (*)
Dòlars EUA	5.676	88.140	39.021	107.267
Lliures esterlines	-	1.226	-	58.430
Franco suïssos	-	1.116	-	-
Corona noruega	-	164	-	-
Corona danesa	-	124	-	-
Corona sueca	-	450	-	-
Yens japonesos	-	11.578	7.779	644
Total	5.676	102.798	46.800	166.341

(*) Es tracta de posicions en divisa passives associades als fluxos d'operacions de permutes financeres

Els tipus de canvi utilitzats en la conversió a euros dels saldos mantinguts en monedes estrangeres es corresponen amb els publicats per una font externa de referència a la data de tancament.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**15. PROVISIONS TÈCNIQUES**

El detall de les provisions constituïdes a 31 de desembre de 2019 i el seu moviment respecte a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018 es mostra a continuació juntament amb la participació de la reassegurança en aquestes:

Provisió	Saldo a 31 de desembre de 2018	Milers d'euros		Saldo a 31 de desembre de 2019
		Dotacions amb càrrec a resultats	Aplicacions amb abonament a resultats	
Provisions tècniques:				
Primes no consumides i riscos en curs	3.561	3.434	(3.561)	3.434
Assegurances de vida:				
- Relatives a l'assegurança de vida (*)	54.956.696	61.733.493	(53.361.702)	63.328.487
- Relatives a l'assegurança de vida quan el risc l'assumeixen els prenedors	6.337.819	6.025.533	(4.503.957)	7.859.395
Prestacions	671.417	720.618	(671.268)	720.767
Participació en beneficis i extorns	22.132	38.931	(21.977)	39.086
Altres provisions tècniques	109	-	(49)	60
Total	61.991.734	68.522.009	(58.562.514)	71.951.229

(*) A 31 de desembre de 2019, inclou 60.309 milers d'euros corresponents a provisions per a primes no consumides per als productes amb cobertura inferior a l'any.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

Provisió	Saldo a 31 de desembre de 2018	Milers d'euros		Saldo a 31 de desembre de 2019
		Dotacions amb càrrec a resultats	Aplicacions amb abonament a resultats	
Participació de la reassegurança en les provisions tècniques (cedit)::				
Provisions per a primes no consumides	(2.725)	(2.753)	2.725	(2.753)
Provisió per a assegurances de vida	(205.218)	(151.164)	205.218	(151.164)
Provisió per a prestacions	(16.860)	(20.399)	16.860	(20.399)
Altres provisions tècniques	-	-	-	-
Total	(224.803)	(174.316)	224.803	(174.316)

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

El moviment d'aquestes provisions durant l'exercici 2018 va ser el següent:

Provisió	Saldo a 31 de desembre de 2017	Milers d'euros		Saldo a 31 de desembre de 2018
		Dotacions amb càrrec a resultats	Aplicacions amb abonament a resultats	
Provisions tècniques:				
Primes no consumides i riscos en curs	4.137	3.561	(4.137)	3.561
Assegurances de vida:				
- Relatives a l'assegurança de vida (*)	53.015.299	53.197.749	(51.256.352)	54.956.696
- Relatives a l'assegurança de vida quan el risc l'assumeixen els prenedors	6.132.777	4.446.394	(4.241.352)	6.337.819
Prestacions	573.029	671.207	(572.819)	671.417
Participació en beneficis i extorns	36.914	21.936	(36.718)	22.132
Altres provisions tècniques	105	4	-	109
Total	59.762.261	58.340.851	(56.111.378)	61.991.734
Participació de la reassegurança en les provisions tècniques (cedit):				
Provisions per a primes no consumides	(3.799)	(2.725)	3.799	(2.725)
Provisió per a assegurances de vida	(258.702)	(205.218)	258.702	(205.218)
Provisió per a prestacions	(10.932)	(16.860)	10.932	(16.860)
Altres provisions tècniques	-	-	-	-
Total	(273.433)	(224.803)	273.433	(224.803)

(*) A 31 de desembre de 2018, inclou 51.650 milers d'euros corresponents a provisions per a primes no consumides per als productes amb cobertura inferior a l'any.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Fins al 31 de desembre de l'exercici 2016, la societat dominant va utilitzar les taules PERF-2000C per als contractes amb bases tècniques que no compleixin el ROSSEAR, mantenint les taules de les bases tècniques per a la resta. En el tancament de l'exercici 2017, la societat va substituir les taules PERF-2000C per les taules d'experiència pròpia derivades del Model Intern Parcial de Longevitat i Mortalitat aprovat per la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions (VC14). L'efecte d'aquest canvi va suposar una dotació durant l'exercici 2017 de 45 milions d'euros. Durant l'exercici 2018 es va utilitzar un nou calibratge del Model Intern Parcial de Longevitat i Mortalitat (VC16).

Atesa la nota publicada per la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions a 31 de desembre de 2019, la societat dominant ha utilitzat les taules de mortalitat i supervivència derivades del Model Intern Parcial de Longevitat (VC17 aplicant uns recàrrecs de seguretat de primer ordre amb un nivell de confiança del 80% - Rescats 2018).

Adicionalment, el Grup calcula determinades provisions matemàtiques al tipus màxim establert per la DGSFP (criteri establert en l'article 33.1 del Reglament d'ordenació i supervisió d'assegurances privades, d'ara endavant ROSSP, que per a l'exercici 2019 va ser de 0,98%, vegeu la resolució del 2 de gener de 2019). A 31 de desembre de 2019, el Grup manté una provisió complementària per aquest concepte de 53 milions d'euros per l'efecte d'aquest càlcul.

El Grup realitza anualment una prova d'adequació de passius amb l'objectiu d'identificar qualsevol dèficit de provisions i realitzar la corresponent dotació.

La prova d'adequació de passius consisteix a avaluar els passius per contractes d'assegurances a partir de les estimacions més actuals dels fluxos d'efectiu

futurs procedents dels seus contractes en relació amb els actius afectes a la seva cobertura. Per a això es descompten els fluxos futurs estimats derivats dels contractes d'assegurances i els derivats dels actius financers afectes a una corba de tipus d'interès d'actius d'alta qualitat creditícia. Per estimar els fluxos d'efectiu futurs derivats dels contractes d'assegurances es prenen en consideració els rescats observats en la cartera d'acord amb la mitjana dels 3 últims anys per al producte Pensió 2000 i PPA i, a partir de la mitjana observada dels últims 5 anys, per a la resta de productes.

Adicionalment, es duu a terme una anàlisi de sensibilitat respecte a la corba de descompte utilitzada. Aquesta anàlisi de sensibilitat consisteix a introduir una caiguda del tipus d'interès de 100, 150 i 200 punts bàsics de la corba de descompte utilitzada, així com un increment de 80, 100 i 200 punts bàsics.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

El detall de les provisions tècniques del negoci directe a 31 de desembre de 2019 en funció dels diferents negocis que queden inclosos dins dels segments de vida i no vida és el següent:

Provisió a 31 de desembre de 2019	Milers d'euros		
	No Vida Accidents i malaltia	Vida	Total
Provisions tècniques:			
Primes no consumides i riscos en curs	3.434	60.309	63.743
Provisió matemàtica	-	63.268.178	63.268.178
Provisions d'assegurança de vida en les quals el risc l'assumeix el prenedor	-	7.859.395	7.859.395
Prestacions	14.362	706.405	720.767
Participació en beneficis i extorns	1.052	38.034	39.086
Altres provisions tècniques	-	60	60
Total	18.848	71.932.381	71.951.229

A continuació es detalla el desglossament de les provisions tècniques del negoci directe per a l'exercici 2018:

Provisió a 31 de desembre de 2018	Milers d'euros		
	No Vida Accidents i malaltia	Vida	Total
Provisions tècniques:			
Primes no consumides i riscos en curs	3.561	51.650	55.211
Provisió matemàtica	-	54.905.046	54.905.046
Provisions d'assegurança de vida en les quals el risc l'assumeix el prenedor	-	6.337.819	6.337.819
Prestacions	17.477	653.940	671.417
Participació en beneficis i extorns	780	21.352	22.132
Altres provisions tècniques	-	109	109
Total	21.818	61.969.916	61.991.734

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Les plusvàlues latents dels actius financers classificats en la cartera de disponibles per a la venda i que estan associats als contractes d'assegurances mitjançant tècniques d'immunització financera, es presenten augmentant l'epígraf de "Provisions tècniques":

	Milers d'euros
Saldo a 1 de gener de 2019	8.076.820
Moviment net per assignació de plusvàlues latents netes amb càrrec a patrimoni net	5.252.758
Saldo a 31 de desembre de 2019	13.329.578

El moviment experimentat en l'exercici 2018 es detalla a continuació:

	Milers d'euros
Saldo a 1 de gener de 2018	8.035.050
Moviment net per assignació de plusvàlues latents netes amb càrrec a patrimoni net	41.770
Saldo a 31 de desembre de 2018	8.076.820

L'efecte de la reassegurança en el compte de pèrdues i guanys dels exercicis 2019 i 2018 ha estat el següent:

	Milers d'euros	
	Exercici 2019	Exercici 2018
Primes imputades a la reassegurança cedida		
-Primes cedides	(186.306)	(189.658)
- Variació provisió per a primes no consumides	27	(1.072)
Comissions (*)	127.342	128.073
Cost de la cessió	(58.937)	(62.657)
Sinistralitat de la reassegurança (*)	111.291	121.095
Cost total de la reassegurança	52.354	58.438

(*) Les comissions i la sinistralitat de la reassegurança es presenten en el compte de pèrdues i guanys compensant els subepígrafs de "Despeses d'explotació netes" i "Sinistralitat de l'exercici neta de reassegurança" de manera respectiva.

La sinistralitat de la reassegurança preveu les liquidacions pel contracte de reassegurança de rendes efectuades durant els exercicis 2019 i 2018.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

16. PROVISIONS NO TÈCNIQUES

Les provisions no tècniques pretenen cobrir obligacions actuals derivades de successos passats, la cancel·lació dels quals és probable que origini una sortida de recursos, però que resulten indeterminats pel que fa al seu import i/o moment de cancel·lació.

Les provisions no tècniques es valoren pel valor actual de la millor estimació possible de l'import necessari per cancel·lar o transferir l'obligació, tenint en compte la informació disponible sobre el succés i les seves conseqüències, i registrant-se els ajustaments que sorgeixin per l'actualització d'aquestes provisions com una despesa financera conforme es va meritant.

El Grup no té reclamacions, judicis o litigis de caràcter significatiu, al marge dels propis del negoci assegurador i que, en aquest cas, es troben degudament valorats i recollits, si s'escau, en les provisions per a prestacions, que individualment impliquin danys o puguin afectar els estats financers consolidats, així com tampoc passius contingents que puguin involucrar al Grup en litigis o suposar la imposició de sancions o penalitats, amb efecte significatiu, en el patrimoni d'aquest.

17. PATRIMONI ATRIBUÏT ALS ACCIONISTES DE LA SOCIETAT DOMINANT

Formant part dels estats financers consolidats, el Grup presenta un estat de canvis en el patrimoni net consolidat que mostra, entre altres:

- El resultat de l'exercici que es deriva del compte de pèrdues i guanys,
- Cadascuna de les partides que, segons NIIF, reconeix variacions directes sobre el patrimoni net,

- El total dels ingressos i despeses de l'exercici (suma dels dos apartats anteriors), mostrant de forma separada l'import total atribuït als accionistes de la societat dominant i als interessos minoritaris,

- Els efectes dels canvis en les polítiques comptables i de la correcció d'errors en cadascun dels components del patrimoni net, en cas d'haver-se produït,

- Els imports de les transaccions que els tenidors d'instruments de patrimoni net han realitzat en la seva condició com a tals, com per exemple, les aportacions de capital, les recompres d'accions pròpies mantingudes en autocartera i els repartiments de dividends, mostrant per separat aquestes últimes distribucions,

- El saldo de les reserves per guanys acumulats al principi de l'exercici i en la data del balanç, així com els moviments d'aquest durant l'exercici.

Adicionalment, el Grup detalla per separat tots els ingressos i despeses que han estat reconeguts durant l'exercici, ja sigui a través del compte de pèrdues i guanys o directament en el patrimoni. Aquest estat es denomina "estat d'ingressos i despeses reconegudes" i complementa la informació proporcionada en l'"estat de canvis en el patrimoni net".

En l'exercici 2019 la societat dominant del Grup no ha realitzat cap canvi significatiu en les seves polítiques comptables que afecti els comptes anuals consolidats, ni ha calgut corregir errors d'exercicis anteriors.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**a) Capital social i prima d'emissió**

El capital social de la societat dominant ascendeix, a 31 de desembre de 2019, a 1.347.462 milers d'euros, representat per 224.203.300 accions, de 6,01 euros de valor nominal cadascuna, totalment subscrietes i desemborsades. Totes les accions gaudeixen dels mateixos drets polítics i econòmics.

Els accionistes de la societat dominant amb participació igual o superior al 10% del capital social a 31 de desembre de 2019 són els següents:

	Percentatge de participació
CaixaBank, S.A. (participació directa)	100%

A 31 de desembre de 2019, la societat dominant manté diversos contractes amb el seu accionista únic. A continuació, es detallen els més significatius:

- Contracte marc de prestació de serveis.
- Contracte d'agència per a la distribució d'assegurances.
- Contracte de comercialització de plans de previsió.
- Contracte de comercialització de plans de pensions.
- Contracte marc d'operacions financeres en el qual es formalitza l'acord de realització de cessions en garanties.
- Contracte de préstec de valors.
- Contracte de custòdia de valors.
- Contracte marc de recompra global.

Així mateix, dins de l'operativa habitual de la societat dominant, a 31 de desembre de 2019 aquesta manté diverses pòlisses d'assegurances el prenedor de les quals és CaixaBank (vegeu la nota 20).

b) Reserves

En l'estat de canvis en el patrimoni net adjunt en aquests comptes anuals han quedat detallats els saldos de les reserves per guanys acumulats a 31 de desembre de 2019 i a 31 de desembre de 2018, així com els moviments produïts durant l'exercici.

El detall de cada classe de reserves a 31 de desembre de 2019 i de 2018 és el següent:

	Milers d'euros	
	31.12.2019	31.12.2018
Reserva legal	269.492	269.492
Reserves voluntàries de la societat dominant	1.357.301	1.332.485
Reserves en societats per integració global	8.537	1.395
Reserves en societats consolidades per posada en equivalència	172.103	138.599
Total reserves	1.807.433	1.741.971

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

b.1) Reserva legal

D'acord amb la Llei de societats de capital, cal destinar una xifra igual al 10% del benefici de l'exercici a la reserva legal fins que aquesta assoleixi, almenys, el 20% del capital social. La reserva legal es podrà utilitzar per augmentar el capital social en la part del seu saldo que excedeixi del 10% del capital ja augmentat. Excepte per a aquesta finalitat i mentre no superi el 20% del capital social, aquesta reserva només es podrà destinar a la compensació de pèrdues i sempre que no existeixin altres reserves disponibles suficients per a aquesta finalitat.

b.2) Reserves en societats consolidades

El desglossament per entitats dels saldos d'aquest compte del balanç consolidat a 31 de desembre de 2019 i de 2018, una vegada considerat l'efecte dels ajustaments de consolidació, s'indiquen a continuació (milers d'euros):

Reserves de societats consolidades globalment	VidaCaixa Mediació	BPI Vida e Pensões	Total
Saldos a 31.12.2018	1.395	-	1.395
Distribució resultat exercici 2018	310	8.880	9.190
Dividends a compte del resultat 2018	-	-	-
Reclassificació a societat dominant	-	-	-
Ajustaments de consolidació	-	(2.048)	(2.048)
Baixes per venda i dissolució	-	-	-
Saldos a 31.12.2019	1.705	6.832	8.537

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Reserves de societats consolidades per posada en equivalència	SegurCaixa Adeslas
Saldos a 31.12.2018	138.599
Distribució resultat exercici 2018	171.200
Dividends a compte del resultat 2018	(124.993).
Dividend complementari del resultat 2017	(12.703).
Variació de participacions	-
Reserves consolidació per posada en equivalència	-
Saldos a 31.12.2019	172.103

c) Distribució de resultats

La proposta de distribució del resultat de l'exercici formulada pels administradors de la societat dominant i que se sotmetrà a l'aprovació de l'accionista únic és la següent:

	Exercici 2019 (milers d'euros)
A altres reserves:	
- Reserva legal	-
- Reserva fons de comerç	-
- Reserves voluntàries	-
A dividends:	
- A compte	666.000
- Complementari	51.410
Total	717.410

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Amb data 22 de març de 2019, el Consell d'Administració de la societat va acordar distribuir un primer dividend a compte del resultat de l'exercici 2019 per import de 62.000 milers d'euros. Aquest import figura registrat en l'epígraf "Fons propis-Dividend a compte" i es va abonar a l'accionista únic amb data 29 de març de 2019.

En compliment amb el que s'estableix en l'article 277 de la Llei de societats de capital, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, el Consell d'Administració va formular el següent estat comptable de liquiditat suficient per a la seva distribució:

VIDACAIXA	
Estat de liquiditat a 28 de febrer de 2019	
	milers d'euros
Proposta de dividend a compte:	
Benefici del període 01.01.2019 a 28.02.2019 (net d'impostos)	62.612,61
Benefici distribuïble	62.612,61
Proposta de 1r dividend a compte 2019	62.000,00
Disponible en comptes corrents i altres actius equivalents a 28.02.2019	1.182.214,67
Liquiditat romanent	1.182.214,67
Previsió de tresoreria a 1 any:	
Liquiditat romanent a 28 de febrer de 2019	1.182.214,67
(+) Cobrament	37.261.974,86
(-) Pagaments	-37.211.211,42
Liquiditat romanent a 28 de febrer de 2020	1.232.978,11

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Amb data 26 de juny de 2019, el Consell d'Administració de la societat va acordar distribuir un segon dividend a compte del resultat de l'exercici 2019 per import de 124.000 milers d'euros. Aquest import figura registrat en l'epígraf "Fons propis-Dividend a compte" i es va abonar a l'accionista únic amb data 28 de juny de 2019.

En compliment amb el que s'estableix en l'article 277 de la Llei de societats de capital, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, el Consell d'Administració va formular el següent estat comptable de liquiditat suficient per a la seva distribució:

VIDACAIXA	
Estat de liquiditat a 31 de maig de 2019	
	milers d'euros
Proposta de dividend a compte:	
Benefici del període 01.01.2019 a 31.05.2019 (net d'impostos)	186.870,06
1r dividend a compte	-62.000,00
Benefici distribuïble	124.870,06
Proposta de 2n dividend a compte 2018	124.000,00
Disponible en comptes corrents i altres actius equivalents a 31.05.2019	469.313,09
Liquiditat romanent	469.313,09
Previsió de tresoreria a 1 any:	
Liquiditat romanent a 31 de maig de 2019	469.313,09
(+) Cobrament	37.261.974,86
(-) Pagaments	-37.211.211,42
Liquiditat romanent a 28 de febrer de 2020	520.076,53

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Amb data 12 de desembre de 2019, el Consell d'Administració de la societat va acordar distribuir un tercer dividend a compte del resultat de l'exercici 2019 per import de 480.000 milers d'euros. Aquest import figura registrat en l'epígraf "Fons propis-Dividend a compte" i es va abonar a l'accionista únic amb data 30 de desembre de 2019 per import de 339.000 milers d'euros i 28 de febrer de 2020 per 141.000 milers d'euros.

En compliment amb el que s'estableix en l'article 277 de la Llei de societats de capital, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, el Consell d'Administració va formular el següent estat comptable de liquiditat suficient per a la seva distribució:

VIDACAIXA	
Estat de liquiditat a 30 de novembre de 2019	
	milers d'euros
Proposta de dividend a compte:	
Benefici del període 01.01.2019 a 30.11.2019 (net d'impostos)	669.541,20
1r dividend a compte	-62.000,00
2n dividend a compte	-124.000,00
Benefici distribuïble	483.541,20
Proposta de 3r dividend a compte 2019	480.000,00
Disponible en comptes corrents i altres actius equivalents a 30.11.2019	756.296,82
Liquiditat romanent	756.296,82
Previsió de tresoreria a 1 any:	
Liquiditat romanent a 30 de novembre de 2019	756.296,82
(+) Cobrament	37.261.974,86
(-) Pagaments	-37.211.211,42
Liquiditat romanent a 30 de novembre de 2020	807.060,26

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

La distribució del benefici net de l'exercici 2018, que va ser aprovada per l'accionista únic el 28 de març de 2019, va ser la següent:

	Exercici 2018 (milers d'euros)
A altres reserves:	
- Reserva legal	-
- Reserva fons de comerç	-
- Reserves voluntàries	-
A dividends:	
- A compte	430.000
- Complementari	167.227
Total	597.227

Les dades de l'exercici 2018 del quadre anterior, corresponents a la distribució aprovada per l'accionista únic, es presenten, de forma única i exclusiva, a efectes comparatius.

Amb data 29 de març de 2019, VidaCaixa va procedir a l'abonament de 167.227 milers d'euros en concepte de dividend complementari del resultat del 2018 aprovat en l'acta de consignació de decisions de l'accionista únic el 28 de març de 2019.

d) Ingressos i despeses reconeguts

La principal partida que es registra en els ingressos i despeses reconeguts fora del compte de pèrdues i guanys és la que fa referència als ajustaments per canvis de valor de les reserves per a ajustaments de valoració dels actius que es

mantenen classificats en la cartera d'actius disponibles per a la venda, inclosa la reversió de les plusvàlues i minusvàlues dels actius afectes als contractes d'assegurança (vegeu la nota 15).

Ajustaments per canvis de valor (Actius disponibles per a la venda)

Sota aquest concepte es recull, principalment, l'import net d'aquelles variacions del valor raonable dels actius financers classificats com a disponibles per a la venda que, conforme al que es disposa en la Nota 3.b, es classifiquen com a part integrant del patrimoni consolidat del Grup. Aquestes variacions es registren en el compte de pèrdues i guanys consolidat quan té lloc la venda dels actius en els quals tenen el seu origen.

Pel que fa a la resta d'aquestes variacions de valor que ascendeixen a 4.629.531 milers d'euros, el Grup ha considerat que s'han d'assignar als prenedors d'assegurances, per la qual cosa a 31 de desembre de 2019 s'han assignat augmentant l'import de les provisions matemàtiques.

Passius per asimetries comptables

Sota aquest concepte s'inclouen les variacions de les plusvàlues latents derivades dels actius financers classificats en les carteres de disponible per a la venda i a valor raonable amb canvis en resultats que resulten imputables als prenedors de les assegurances de vida.

Pel que fa als passius per asimetries comptables que ascendeixen a 8.700.047 milers d'euros, el Grup ha considerat que s'han d'assignar als prenedors d'assegurances, per la qual cosa a 31 de desembre de 2019 s'han assignat augmentant l'import de les provisions matemàtiques.

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**18. INTERESSOS MINORITARIS**

A 31 de desembre de 2019 i 2018 el saldo de l'epígraf "Interessos minoritaris" i el subepígraf "Pèrdues i guanys atribuïbles a socis externs" és nul, al no existir minoritaris en el Grup.

19. INFORMACIÓ DELS CONTRACTES D'ASSEGURANÇA D'ACORD AMB ELS SEGMENTS

El volum total de les primes meritades de l'assegurança directa i reassegurança acceptada durant els exercicis 2019 i 2018 ha suposat un total de 8.671.869 i 8.378.761 milers d'euros respectivament.

El detall que presenten les primes imputades de l'exercici 2019, així com la resta de conceptes d'ingressos i despeses, en funció dels segments i subsegments principals definits és el següent:

(Milers d'euros)	Segment No Vida Accidents i malaltia	Segment Vida	Total
Primes imputades negoci directe reass. acceptat (I)	18.654	8.644.416	8.663.070
Primes meritades de l'assegurança directa i acceptada	18.527	8.653.342	8.671.869
Variació de la provisió per a primes pendents de cobrament	1	(268)	(267)
Variació de la provisió per a primes no consumides i per a riscos en curs de l'assegurança directa	126	(8.658)	(8.532)
Primes imputades a la reassegurança (II)	(16.432)	(169.847)	(186.279)
Total primes imputades netes de la reassegurança (I-II)	2.222	8.474.569	8.476.791
Altres ingressos tècnics nets de despeses (III)	(202)	(21.748)	(21.950)
Altres ingressos tècnics	-	-	-
Altres despeses tècniques	(202)	(21.748)	(21.950)
Sinistralitat de l'exercici neta de reassegurança (IV)	(128)	(6.497.502)	(6.497.630)
Prestacions pagades de l'assegurança directa i acceptada	(12.739)	(6.538.616)	(6.551.355)

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

(Milers d'euros)	Segment No Vida Accidents i malaltia	Segment Vida	Total
Prestacions pagades de la reassegurança cedida	11.534	96.218	107.752
Variació de la provisió per a prestacions de l'assegurança directa	(3.005)	(46.159)	(49.164)
Variació de la provisió per a prestacions de la reassegurança cedida	4.345	(806)	3.539
Despeses imputables a prestacions	(263)	(8.139)	(8.402)
Variació d'altres provisions tècniques (V)	(886)	(4.276.288)	(4.277.174)
Variació de la provisió per a participació en beneficis i extorns	(886)	(66.324)	(67.210)
Variació d'altres provisions tècniques (provisions matemàtiques)	-	(4.209.964)	(4.209.964)
Despeses d'explotació netes (VI)	1.060	(277.873)	(276.813)
Despeses d'adquisició (comissions i altres despeses)	(2.385)	(246.768)	(249.153)
Despeses d'administració	(169)	(154.833)	(155.002)
Comissions i participacions en la reassegurança cedida	3.614	123.728	127.342
Ingressos nets de les inversions (VII)	191.995	3.252.961	3.444.956
Ingressos de les inversions financeres	191.995	2.892.535	3.084.530
Despeses de gestió de les inversions i actius financers	-	(258.958)	(258.958)
Resultats financers d'inversions per compte de que assumeixen el risc de la inversió	-	619.384	619.384
RESULTAT TECNICOFINANCER (I-II+III-IV+V-VI+VII+VIII)	194.061	654.119	848.180

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

El detall que presentaven les primes imputades de l'exercici 2018, així com la resta de conceptes d'ingressos i despeses, en funció dels segments i subsegments principals definits és el següent:

(Milers d'euros)	Segment No Vida Accidents i malaltia	Segment Vida	Total
Primes imputades negoci directe reass. acceptat (I)	18.701	8.360.564	8.379.265
Primes meritades de l'assegurança directa i acceptada	18.123	8.360.638	8.378.761
Variació de la provisió per a primes pendents de cobrament	1	3.103	3.104
Variació de la provisió per a primes no consumides i per a riscos en curs de l'assegurança directa	577	(3.177)	(2.600)
Primes imputades a la reassegurança (II)	(11.354)	(179.377)	(190.731)
Total primes imputades netes de la reassegurança (I-II)	7.347	8.181.187	8.188.534
Altres ingressos tècnics nets de despeses (III)	(1.081)	(17.364)	(18.445)
Altres ingressos tècnics	-	-	-
Altres despeses tècniques	(1.081)	(17.364)	(18.445)
Sinistralitat de l'exercici neta de reassegurança (IV)	(5.138)	(6.455.472)	(6.460.610)
Prestacions pagades de l'assegurança directa i acceptada	(11.331)	(6.463.618)	(6.474.949)
Prestacions pagades de la reassegurança cedida	7.576	107.592	115.168
Variació de la provisió per a prestacions de l'assegurança directa	(7.577)	(90.811)	(98.388)
Variació de la provisió per a prestacions de la reassegurança cedida	7.015	(1.088)	5.927
Despeses imputables a prestacions	(821)	(7.547)	(8.368)

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

cont.

(Milers d'euros)	Segment No Vida Accidents i malaltia	Segment Vida	Total
Variació d'altres provisions tècniques (V)	(367)	(2.050.180)	(2.050.547)
Variació de la provisió per a participació en beneficis i extorns	(367)	(25.871)	(26.238)
Variació d'altres provisions tècniques (provisions matemàtiques)	-	(2.024.309)	(2.024.309)
Despeses d'explotació netes (VI)	(3.483)	(281.080)	(284.563)
Despeses d'adquisició (comissions i altres despeses)	(5.835)	(273.170)	(279.005)
Despeses d'administració	(665)	(132.966)	(133.631)
Comissions i participacions en la reassegurança cedida	3.017	125.056	128.073
Ingressos nets de les inversions (VII)	171.002	1.175.491	1.346.493
Ingressos de les inversions financeres	171.177	2.072.882	2.244.059
Despeses de gestió de les inversions i actius financers	(175)	(679.826)	(680.001)
Resultats financers d'inversions per compte de prenedors que assumeixen el risc de la inversió	-	(217.565)	(217.565)
RESULTAT TECNICOFINANCER (I-II+III-IV+V-VI+VII+VIII)	168.280	552.582	720.862

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

En el compte de pèrdues i guanys de l'epígraf "Resultats d'altres activitats" corresponent a l'exercici 2019, sota el concepte d'"Altres ingressos" i "Altres despeses" s'inclouen els conceptes següents:

Ingressos d'explotació – Exercici 2019	Milers d'euros Segment altres activitats
Ingressos per administració de fons de pensions	248.579
Ingressos de l'activitat assistencial	-
Altres ingressos	2.822
Resta altres ingressos	251.401
Despeses associades a la comercialització de fons de pensions	(170.352)
Altres despeses	(5.784)
Resta altres despeses	(176.136)
Total	75.265

El detalle que presentaban los ingresos y gastos del segmento Otras actividades del ejercicio anterior es el siguiente:

Ingressos d'explotació – Exercici 2018	Milers d'euros Segment altres activitats
Ingressos per administració de fons de pensions	232.105
Ingressos de l'activitat assistencial	-
Altres ingressos	4.747
Resta altres ingressos	236.852
Despeses associades a la comercialització de fons de pensions	(157.386)
Altres despeses	(5.470)
Resta altres despeses	(162.856)
Total	73.996

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**a) Composició del negoci de vida per volum de primes**

La composició del negoci de vida (assegurança directa), per volum de primes, per als exercicis 2019 i 2018 és com segueix:

Assegurança de vida (directa)	Milers d'euros	
	2019	2018
Primes per contractes individuals	6.985.470	7.326.072
Primes per contractes d'assegurances col·lectives	1.664.624	1.031.882
	8.650.094	8.357.954
Primes periòdiques	2.397.239	2.679.870
Primes úniques	6.252.855	5.678.084
	8.650.094	8.357.954
Primes de contractes sense participació en beneficis	7.062.183	6.875.151
Primes de contractes amb participació en beneficis	277.741	267.097
Primes de contractes en què el risc d'inversió recau en els prenedors de les pòlisses	1.310.170	1.215.706
	8.650.094	8.357.954

Aquestes primes es troben registrades dins de l'epígraf "Primes imputades a l'exercici, netes de reassegurança" en el segment de vida del compte de resultats consolidat.

b) Condicions tècniques de les modalitats principals de l'assegurança de vida

Les condicions tècniques de les modalitats principals de l'assegurança de vida, que representen més del 5% de les primes o provisions del ram de vida, on s'especifiquen les taules biomètriques de primer ordre utilitzades en el càlcul de les provisions matemàtica (per a modalitats emeses a Espanya) així com el tipus d'interès mitjà de càlcul, són les següents:

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Exercici 2019

Modalitat i tipus de cobertura	Interès Tècnic	Taula Biomètrica	Participació en beneficis		Primes	Milers d'euros	
			En té? Sí/No	Forma de distribució		Provisió matemàtica (*)	Import provisió de participació en beneficis
PVI	2,08%	(1)	No	-	3.481.974	24.960.877	-
Pensió 2000	6,84%	(2)	Sí	Provisió matemàtica	39.523	4.845.634	-
PEA/PIES	0,07%	(5)	No	-	1.422.529	4.902.906	-
Assegurances col·lectives	Variable	(3)	Sí	Prestacions	1.505.865	9.552.139	37.840
PPA	2,58%	(4)	No	-	46.278	1.291.208	-
Unit Link (**)	-	(6)	No	-	1.310.171	7.776.718	-

(*) S'indiquen les taules biomètriques especificades en les notes tècniques així com la provisió matemàtica derivada de l'aplicació d'aquestes taules (vegeu la nota 5.8.2).

(**) S'hi inclou el saldo de provisió matemàtica dels productes de UL de l'entitat BPI Vida (vegeu les notes 1 i 5).

- (1) En funció de les diferents modalitats s'utilitzen taules GR-80, GR-80 menys dos anys, GR-95 i GK-95. Des del 21/12/2012, en funció de la modalitat s'utilitzen les taules PASEM 2010 Unisex (mix sector), GR-95 Unisex (mix companyia, cartera d'estalvi), PER2000P Unisex (mix companyia, cartera d'estalvi) o PER2000P Dones (a partir de 70 anys).
- (2) En funció de les diferents modalitats s'utilitzen taules GR-70, GR-80, GK-80, GR-95 i GK-95. Des del 21/12/2012 s'utilitzen les taules GR-95 Unisex (mix companyia, cartera d'estalvi).
- (3) En funció de les diferents modalitats s'utilitzen taules GR-80, GR-80 menys dos, GR-70, GR-95 i PER2000P. Des del 21/12/2012, en funció de la modalitat s'utilitzen les taules PER2000P Unisex o PASEM2010 Unisex.
- (4) Les pòlisses contractades amb anterioritat a l'01/01/2009 utilitzen les taules GKM-80/GKF-80. Les pòlisses contractades entre 01/01/2009 i 20/12/2012 utilitzen les taules INE 2004-2005. Les pòlisses contractades a partir del 21/12/2012 utilitzen les taules PASEM 2010 Unisex (mix sector).
- (5) En funció de les modalitats s'utilitzen taules GR-80 menys dos anys, GR-95 i GK-95. Per a la nova producció des del 21/12/2012 s'utilitzen taules PASEM 2010 Unisex (mix sector).
- (6) En funció de les diferents modalitats s'utilitzen les taules GK-80, GK-95 i INE 2005. Des del 21/12/2012 s'utilitzen les taules PASEM 2010 Unisex (mix sector).

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Exercici 2018

Modalitat i tipus de cobertura	Interès Tècnic	Taula Biomètrica	Participació en beneficis		Primes	Milers d'euros	
			En té? Sí/No	Forma de distribució		Provisió matemàtica (*)	Import provisió de participació en beneficis
PVI	2,26%	(1)	No	-	3.579.927	22.396.563	-
Pensió 2000	6,85%	(2)	Sí	Provisió matemàtica	43.649	4.835.674	530
PEA/PIES	0,18%	(5)	No	-	1.653.588	4.724.107	-
Assegurances col·lectives	Variable	(3)	Sí	Prestacions	845.156	9.019.903	19.292
PPA	2,59%	(4)	No	-	33.646	1.585.900	-
Unit Link (**)	-	(6)	No	-	1.208.727	6.216.985	-

(*) S'indiquen les taules biomètriques especificades en les notes tècniques així com la provisió matemàtica derivada de l'aplicació d'aquestes taules.

(**) S'hi inclou el saldo de provisió matemàtica dels productes UL de l'entitat BPI Vida (vegeu les notes 1 i 5).

- (1) En funció de les diferents modalitats s'utilitzen taules GR-80, GR-80 menys dos anys, GR-95 i GK-95. Des del 21/12/2012, en funció de la modalitat s'utilitzen les taules PASEM 2010 Unisex (mix sector), GR-95 Unisex (mix companyia, cartera d'estalvi), PER2000P Unisex (mix companyia, cartera d'estalvi) o PER2000P Dones (a partir de 70 anys).
- (2) En funció de les diferents modalitats s'utilitzen taules GR-70, GR-80, GK-80, GR-95 i GK-95. Des del 21/12/2012 s'utilitzen les taules GR-95 Unisex (mix companyia, cartera d'estalvi).
- (3) En funció de les diferents modalitats s'utilitzen taules GR-80, GR-80 menys dos, GR-70, GR-95 i PER2000P. Des del 21/12/2012, en funció de la modalitat s'utilitzen les taules PER2000P Unisex o PASEM2010 Unisex.
- (4) Les pòlisses contractades amb anterioritat a l'01/01/2009 utilitzen les taules GKM-80/GKF-80. Les pòlisses contractades entre 01/01/2009 i 20/12/2012 utilitzen les taules INE 2004-2005. Les pòlisses contractades a partir del 21/12/2012 utilitzen les taules PASEM 2010 Unisex (mix sector).
- (5) En funció de les modalitats s'utilitzen taules GR-80 menys dos anys, GR-95 i GK-95. Per a la nova producció des del 21/12/2012 s'utilitzen taules PASEM 2010 Unisex (mix sector).
- (6) En funció de les diferents modalitats s'utilitzen les taules GK-80, GK-95 i INE 2005. Des del 21/12/2012 s'utilitzen les taules PASEM 2010 Unisex (mix sector).

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

La participació en beneficis es distribueix, per a determinades modalitats de vida individual i diverses pòlisses de vida col·lectiu, com a increment de la provisió d'assegurances de vida d'acord amb els terminis previstos en les diferents pòlisses. L'import dels beneficis meritats a favor dels assegurats o beneficiaris i encara no assignats es troba registrat en el subepígraf de "Provisions tècniques – Provisions per a participació en beneficis i per a extorns".

Seguint les directrius de la Instrucció interna d'inspecció 9/2009 publicada per la Direcció d'Assegurances i Fons de Pensions, sobre la interpretació del concepte de rendibilitat real a l'efecte de l'article 33 i la disposició transitòria segona del Reglament d'ordenació i supervisió de les assegurances privades, aprovat pel Reial decret 2486/1998, de 20 de novembre (mantinguda en vigor per la disposició adicional 5a del ROSSEAR), a continuació es detalla per a aquests casos la durada financera dels actius (excloent-ne els béns immobles) i els passius de la societat dominant a 31 de desembre de 2019 i 2018:

31 de desembre de 2019

Actius	Valor comptable (**) (milers d'euros)	Rendibilitat Real	Durada financera	Percentatge exclòs (*)
Cartera anterior a l'1 de gener de 1999 (disposició transitòria segona del ROSSP).	7.007.920	5,52%	14,03	-
Cartera immunitzada (art. 33,2 ROSSP).	30.911.281	3,40%	10,87	-
Cartera posterior a l'1 de gener de 1999 (Art. 33,1 ROSSP).	6.144.459	1,48%	1,75	-

(*) Percentatge del valor de la cartera d'actius per al qual no és possible efectuar el càlcul de la durada financera (inversions en instruments de patrimoni)

(**) S'indica el volum de provisions matemàtiques de la societat dominant sense considerar provisions complementàries ni la comptabilització tàcita (vegeu la nota 3.i.2)

Passius	Provisió matemàtica (milers d'euros)	Interès mitjà de la provisió matemàtica	Durada financera
Cartera anterior a l'1 de gener de 1999 (disposició transitòria segona del ROSSP).	6.979.558	5,36%	14,11
Cartera immunitzada (Art. 33,2 ROSSP).	30.467.045	2,33%	10,90
Cartera posterior al 1 de enero de 1999. (Art. 33,1 ROSSP).	6.402.139	1,33%	2,28

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

31 de desembre de 2018

Actius	Valor comptable (**) (milers d'euros)	Rendibilitat Real	Durada financera	Percentatge exclòs (*)
Cartera anterior a l'1 de gener de 1999. (disposició transitòria segona del ROSSP).	6.738.127	5,93%	11,14	-
Cartera immunitzada (Art. 33,2 ROSSP).	30.063.067	3,64%	10,19	-
Cartera posterior a l'1 de gener de 1999. (Art. 33,1 ROSSP).	6.263.874	1,62%	1,60	-

(*) Percentatge del valor de la cartera d'actius per al qual no és possible efectuar el càlcul de la durada financera (inversions en instruments de patrimoni)

(**) S'indica el volum de provisions matemàtiques de la societat dominant sense considerar provisions complementàries ni la comptabilització tàcita (vegeu la nota 3.i.2)

Passius	Provisió matemàtica (milers d'euros)	Interès mitjà de la provisió matemàtica	Durada financera
Cartera anterior a l'1 de gener de 1999. (disposició transitòria segona del ROSSP).	6.938.099	5,49%	12,94
Cartera immunitzada (Art. 33,2 ROSSP).	29.187.727	2,51%	10,24
Cartera posterior a l'1 de gener de 1999. (Art. 33,1 ROSSP).	6.345.320	1,46%	2,04

c) Resultat tècnic per any d'ocurrència

Els pagaments realitzats durant l'exercici 2019 de sinistres oberts el 2018 o anys anteriors ascendeixen a 997 milers d'euros. Així mateix, durant l'exercici 2018 es van realitzar pagaments per un import de 577 milers d'euros corresponents a sinistres oberts el 2017 i anys anteriors. La provisió per a prestacions constituïda a 31 de desembre de 2018 i 31 de desembre de 2017 ha resultat suficient.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

d) Altres despeses per segments

El detall de la imputació realitzada per segments i subsegments de les dotacions a l'amortització dels actius intangibles, les inversions immobiliàries i l'immobilitzat material es mostra en les notes 3.c), 3.d) i 3.e) de la memòria.

A continuació es mostra la composició de les despeses de personal dels exercicis 2019 i 2018, així com la seva imputació en el compte de pèrdues i guanys per segments i subsegments:

	Milers d'euros	
	Exercici 2019	Exercici 2018
Sous i salaris	35.023	31.606
Seguretat Social	7.838	6.658
Aportacions a fons de pensions externs i primes d'assegurança de vida	563	532
Indemnitzacions i premis	662	167
Altres despeses de personal	5.455	4.828
Total	49.541	43.791

MEMÒRIAMEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Destinació de les despeses de personal – Exercici 2019	Segment No Vida	Segment Vida	Segment altres	Total
Sinistralitat de l'exercici neta de reassegurança	132	3.012	-	3.144
Despeses de l'immobilitzat material i de les inversions	-	709	-	709
Altres despeses tècniques	102	12.084	-	12.186
Despeses d'explotació netes	170	16.069	17.263	33.502
Total Net	404	31.874	17.263	49.541

Destinació de les despeses de personal – Exercici 2018	Segment No Vida	Segment Vida	Segment altres	Total
Sinistralitat de l'exercici neta de reassegurança	347	3.178	-	3.525
Despeses de l'immobilitzat material i de les inversions	74	2.431	-	2.505
Altres despeses tècniques	457	10.879	-	11.336
Despeses d'explotació netes	1.640	12.705	12.080	26.425
Total Net	2.518	29.193	12.080	43.791

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

20. DETALLS DE PARTS RELACIONADES

20.1 Operacions entre empreses del grup i associades

El detall de les principals transaccions efectuades en l'exercici 2019 s'indica a continuació:

Concepte	Milers d'euros	
	Ingressos	Despeses
Ingressos per vendes realitzades	19.147	-
Despeses per vendes realitzades	-	(35.832).
Ingressos per arrendaments	-	-
Despeses d'explotació	-	(26.240).
Ingressos/despeses financers	2.961	(40.251).
Interessos abonats	-	-
Dividends i altres beneficis	142.904	-
Operacions d'assegurança	1.094.967	-
Comissions per comercialització de primes	-	(397.505).
Ingressos per reassegurança	15.148	-
Despeses per reassegurança	-	(15.351).
Ingressos per comissions	-	-

Les partides que componen el saldo d'"Operacions d'assegurances" es corresponen, en la seva majoria, amb primes de contractes d'assegurança, el prenedor de les quals és CaixaBank. Dins d'aquest import s'inclouen 180.184 milers d'euros els prenedors dels quals són les comissions de control dels fons de pensions Pensions Caixa 30, Fons de Pensions i Pensions Caixa 135, Fons de Pensions.

La mateixa informació referida a l'exercici 2018 es detalla a continuació:

Concepte	Milers d'euros	
	Ingressos	Despeses
Ingressos per vendes realitzades	18.877	-
Despeses per vendes realitzades	-	(5.022).
Ingressos per arrendaments	-	-
Despeses d'explotació	-	(16.456).
Ingressos/despeses financers	694	(117.290).
Interessos abonats	-	-
Dividends i altres beneficis	137.697	-
Operacions d'assegurança	152.049	-
Comissions per comercialització de primes	-	(409.303).
Ingressos per reassegurança	10.592	-
Despeses per reassegurança	-	(11.499).
Ingressos per comissions	-	-

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**20.2. Saldos entre empreses del grup i associades**

A continuació es desglossen els saldos en balanç amb empreses del grup i associades al tancament de l'exercici 2019 i 2018 segons el valor que figura en els llibres del Grup (en milers d'euros):

Exercici 2019

Concepte	Milers d'euros	
	Entitat dominant	Altres empreses del grup i associades
Tresoreria	803.805	-
Instrumentos de patrimoni	-	-
- Inversions financeres en capital	35	914.215
Valors representatius de deutes	(4.423.478)	-
Instrumentos híbrids	-	-
Derivats de cobertura	-	(11.126)
Dipòsits i op. amb pacte recompra en entitats crèdit	5.558	161.051
Dipòsits i op. amb pacte recompra en entitats crèdit amb venciment inferior a 3 mesos	-	-
Garanties i avals rebuts	2.637.972	-
Pòlisses d'assegurança	(2.651.724)	(10.569)
Saldos reassegurança	-	-
Operacions d'assegurances	-	(13.458)
Deutes per cessions d'actius	-	-
Crèdits i deutes amb grup	(210.271)	-
Altres deutors empreses del grup i associades	-	61.174
Impost sobre societats	(217.154)	-

Dins de l'apartat "Pòlisses d'assegurança" s'inclouen provisions matemàtiques per import d'1.444.073 milers d'euros els prenedors dels quals són les comissions de control dels fons de pensions Pensions Caixa 30, Fons de Pensions i Pensions Caixa 135, Fons de Pensions.

Exercici 2018

Concepte	Milers d'euros	
	Entitat dominant	Altres empreses del grup i associades
Tresoreria	765.102	336.314
Instrumentos de patrimoni	-	-
- Inversions financeres en capital	61	-
Valors representatius de deutes	(2.586.538)	-
Instrumentos híbrids	-	-
Derivats de cobertura	-	-
Dipòsits i op. amb pacte recompra en entitats crèdit	710.365	118.467
Dipòsits i op. amb pacte recompra en entitats crèdit amb venciment inferior a 3 mesos	517.229	-
Garanties i avals rebuts	4.493.172	-
Pòlisses d'assegurança	(2.097.419)	(2.413)
Saldos reassegurança	-	-
Operacions d'assegurances	-	(15.963)
Deutes per cessions d'actius	(257.101)	-
Crèdits i deutes amb grup	(42.898)	-
Altres deutors empreses del grup i associades	-	124.671
Impost sobre societats	(183.408)	-

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

21. ALTRA INFORMACIÓ (INCLOU RETRIBUCIONS I ALTRES PRESTACIONS AL CONSELL D'ADMINISTRACIÓ I A L'ALTA DIRECCIÓ, I RETRIBUCIONS ALS AUDITORS)

a) Empleats

En compliment del que s'estableix en la Llei de societats de capital, el nombre mitjà d'empleats de la societat dominant i de les societats dependents durant els exercicis 2019 i 2018, distribuït per categories professionals i per sexes, és el següent:

Categoria professional	Nombre de persones		
	Exercici 2019		
	Homes	Dones	Total
Adreça	22	20	42
Personal tècnic i comandaments intermedis	170	161	331
Personal administratiu	51	99	150
Personal comercial	32	43	75
Total	275	323	598

Categoria professional	Nombre de persones		
	Exercici 2018		
	Homes	Dones	Total
Directius	22	15	37
Personal tècnic i comandaments intermedis	156	153	309
Personal administratiu	39	96	135
Personal comercial	28	37	65
Total	245	301	546

El nombre mitjà de persones empleades durant l'exercici 2019 i 2018, amb discapacitat superior o igual al 33%, desglossat per categories, és el següent:

Categories	2019	2018
Adreça	-	-
Personal tècnic i comandaments intermedis	-	-
Personal administratiu	1	1
Personal comercial	-	-
Total	1	1

El Consell d'Administració de la societat dominant, a 31 de desembre de 2019, està format per 14 consellers persones físiques, 11 homes i 3 dones, i a 31 de desembre de 2018 estava format per 14 consellers persones físiques, 12 homes i 2 dones.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

b) Retribucions i altres prestacions al Consell d'Administració i a l'Alta**Direcció**

Les retribucions meritades durant l'exercici 2019 pels membres del Consell d'Administració i l'Alta Direcció de VidaCaixa S.A.U., classificades per conceptes, han estat les següents (en milers d'euros):

Exercici 2019

	Sous (*)	Retribució	Altres conceptes	Plans de pensions	Primes d'assegurances	Indemnitzacions per cessament	Pagaments basats en instruments de patrimoni	Retribució persones físiques que representen la societat (1)
Consell d'Administració	-	2.580	-	-	146	-	-	-
Alta Direcció	2.602	-	-	-	350	500	-	-

(*) Aquest import inclou la retribució fixa i variable total meritada per l'Alta Direcció a excepció del director general, la retribució del qual s'inclou dins de la del Consell d'Administració. S'hi inclou tant efectiu com en accions de l'accionista de la societat dominant, així com la part de retribució variable diferida (efectiu i accions) que s'ha de rebre en tres anys.

(1) Inclou les remuneracions satisfetes a les persones físiques que representen la societat dominant en l'òrgan d'administració d'altres entitats.

Durant l'exercici 2019 s'han produït 3 altes i 3 baixes al Consell d'Administració. A 31 de desembre de 2019 s'hi inclouen 9 càrrecs d'Alta Direcció (sense incloure-hi el director general).

La societat dominant no té concedits préstecs ni bestretes a favor dels membres del seu Consell d'Administració.

La matriu última de la societat dominant (CaixaBank, S.A.) ha subscrit per al període comprès entre l'1 de gener i 31 de desembre de 2019 una pòlissa de responsabilitat civil que dona cobertura als administradors de la societat dominant.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Les retribucions meritades durant l'exercici 2018 pels membres del Consell d'Administració i l'Alta Direcció de VidaCaixa S.A.U., classificades per conceptes, han estat les següents (en milers d'euros):

Exercici 2018

	Sous (*)	Retribució	Altres conceptes	Plans de pensions	Primes d'assegurances (1)	Indemnitzacions per cessament	Pagaments basats en instruments de patrimoni	Retribució persones físiques que representen la societat (2)
Consell d'Administració	-	2.018	-	-	-	-	-	-
Alta Direcció	2.843	-	-	-	427	-	-	-

(*) Aquest import inclou la retribució fixa i variable total meritada per l'Alta Direcció, tant efectiu com en accions de l'accionista de la societat dominant, així com la part de retribució variable diferida (efectiu i accions) que s'ha de rebre en tres anys.

(1) Durant l'exercici 2018 no s'han satisfet primes d'assegurança de responsabilitat civil dels administradors per danys ocasionats per actes o omissions.

(2) Inclou les remuneracions satisfetes a les persones físiques que representen la societat dominant en l'òrgan d'administració d'altres entitats.

Durant l'exercici 2018 s'ha produït 2 altes i 1 baixa al Consell d'Administració de la societat dominant. Addicionalment, amb data efecte 1 de gener de 2019 el director general de la societat dominant, el Sr. Francisco Javier Valle T-Figueras, va passar a formar part del Consell d'Administració d'aquesta societat. A 31 de desembre de 2018 s'hi incloïen 9 càrrecs d'Alta Direcció.

La societat dominant no tenia concedits préstecs ni bestretes, ni contractades assegurances de vida a favor dels membres del seu Consell d'Administració.

L'article 229.3 de la Llei de societats de capital, modificat per la Llei 31/2014 de 3 de desembre, per la qual es modifica la Llei de societats de capital per a la millora del govern corporatiu, en vigor des del passat 24 de desembre, introdueix, entre altres deures dels administradors, el deure de comunicar al Consell d'Administració de la societat dominant qualsevol situació en conflicte, directe o indirecte, que cadascun dels consellers o les persones que hi estan vinculades poguessin tenir amb l'interès del Grup.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

A aquest efecte, els membres del Consell d'Administració de la societat dominant han comunicat la informació següent, a 31 de desembre de 2019:

Conseller	Assumpte
Gortázar Rotaeché, Gonzalo	-
Muniesa Arantegui, Tomás	Abstenció en la deliberació i votació de l'acord relatiu a la formulació de l'Informe d'Avaluació d'Idoneïtat en relació amb la reelecció com a membre del Consell d'Administració de VidaCaixa.
Allende Fernández, Víctor Manuel	-
Capella Pifarré, Natividad Pilar	-
Deulofeu Xicoira, Jordi	-
Guàrdia Canela, Josep Delfí	-
Ibarz Alegría, Javier	-
Leal Villalba, José María	-
Rosell Lastortras, Juan	-
Villaseca Marco, Rafael	Abstenció en la deliberació i votació de l'acord relatiu al nomenament com a membre del Comitè de Nomenaments i Retribucions de VidaCaixa. Abstenció en la deliberació i votació de l'acord relatiu al nomenament com a president del Comitè de Nomenaments i Retribucions de VidaCaixa.
Jiménez Baena, Paloma	Abstenció en la deliberació i votació de l'acord relatiu al nomenament com a presidenta del Comitè d'Auditoria i Control de VidaCaixa.
Valle T-Figueras, Francisco Javier	Abstenció en la deliberació i votació de l'acord relatiu a la retribució variable del conseller-director general corresponent a l'exercici 2018. Abstenció en la deliberació i votació de l'acord relatiu als objectius del conseller-director general corresponents a l'exercici 2019.
García-Valdecasas Serra, Francisco	-
Pescador Castrillo, María Dolores	-

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Així mateix, els consellers que ho han estat en algun moment durant l'exercici i que a la data de formulació d'aquests comptes anuals consolidats no ho són, no han comunicat al Grup cap situació de conflicte d'interès, directa o indirecta, que ells o persones vinculades amb ells poguessin tenir amb l'interès del Grup, en compliment de les pràctiques de bon govern i amb la finalitat de reforçar la transparència del Grup.

Prohibició de la competència

En particular, l'article 229.1.f) de la Llei de societats de capital estableix que els membres del Consell d'Administració s'han d'abstenir de desenvolupar activitats per compte propi o aliè que comportin una competència efectiva, sigui actual o potencial, amb la societat o que, de qualsevol altra manera, els situïn en un conflicte permanent amb els interessos de la societat. Així mateix, l'article 230 de la Llei de societats de capital permet dispensar el conseller d'aquesta prohibició en cas que no es pugui esperar cap mal per a la societat o el que es pugui esperar es vegi compensat pels beneficis que es preveuen obtenir de la dispensa. La dispensa s'ha de concedir mitjançant acord exprés i separat de la Junta General.

En relació amb el que s'acaba d'esmentar, la consellera Sra. María Dolores Pescador Castrillo va ser nomenada per la Junta General d'Accionistes de data 16 de juliol de 2019 amb la qualificació de consellera independent. La senyora Pescador és, des del 2018, consellera independent d'Admiral Europe Compañía de Seguros ("AECS"), companyia especialitzada en la branca d'assegurances de no vida, principalment en assegurances d'auto. Es tracta d'un àmbit que no competeix directament amb el negoci principal de VidaCaixa, que opera en la branca d'assegurances de vida i, de manera accessòria i residual, en l'àmbit

de malaltia i accident, per la qual cosa no es pot considerar que en l'actualitat l'exercici de càrrecs i funcions per la senyora Pescador a AECS suposi una activitat que comporti una competència efectiva amb VidaCaixa. No obstant això, en la mesura en què l'activitat d'assegurances de no vida al Grup CaixaBank es duu a terme a través de la participació que ostenta VidaCaixa a SegurCaixa Adeslas, s'ha considerat convenient regular aquesta situació.

Davant l'eventualitat que es pogués apreciar l'existència d'una competència potencial i, en la mesura en què no es pot esperar cap mal per a VidaCaixa, així com que la incorporació de la senyora Pescador al Consell d'Administració de la societat aportarà rellevants avantatges derivats de la seva alta experiència i qualificació en el sector d'assegurances i més concretament en matèria d'anàlisi financera i actuarial, entre altres, a l'efecte del que es disposa en l'article 230 de la Llei de societats de capital, la Junta General d'Accionistes de data 16 de juliol de 2019 va acordar dispensar la senyora María Dolores Pescador Castrillo de l'obligació de no competència establerta en l'article 229.1 f) de la Llei de societats de capital i permetre-li, en el marc de la dispensa, l'exercici de càrrecs i funcions a Admiral Europe Compañía de Seguros, així com en societats participades de forma directa o indirecta per AECS que derivin de la participació o de l'exercici de càrrecs i funcions a AECS.

c) Operacions vinculades

De conformitat amb el que s'estableix en l'Orde EHA-3050-2004, de 15 de setembre, es fa constar que, al marge dels emoluments percebuts, no s'han produït en l'exercici operacions vinculades efectuades amb administradors o directius, o assimilats a aquest efecte, excepte aquelles que -pertanyent al trànsit ordinari de la companyia- s'han efectuat en condicions normals de mercat i són d'escassa rellevància.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS
CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019**d) Retribucions als auditors**

Durant els exercicis 2019 i 2018, els honoraris relatius als serveis d'auditoria de comptes i a altres serveis carregats per l'auditor dels comptes anuals consolidats del Grup, PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L. (PwC), i per empreses pertanyents a la xarxa PwC, així com els honoraris per serveis facturats pels auditors de comptes anuals individuals de les societats incloses en la consolidació, han estat els següents (IVA no inclòs):

Exercici 2019

Categories	Milers d'euros		
	Auditoria de comptes (*)	Altres serveis de Verificació	Altres serveis
PwC	395	227	-
Total	395	227	-

(*) Inclou les revisions limitades trimestrals.

Exercici 2018

Categories	Milers d'euros		
	Auditoria de comptes (*)	Altres serveis de Verificació	Altres serveis
PwC	392	240	9
Total	392	240	9

(*) Inclou les revisions limitades trimestrals.

e) Comunicacions amb els organismes reguladors

Amb data 7 de novembre de 2017, la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions va informar la societat dominant de l'inici d'una revisió contínua que es duria a terme en aquesta. Durant l'exercici s'han atès els requeriments de l'organisme regulador facilitant la informació sol·licitada.

Així mateix, amb data 20 d'abril de 2018 es va iniciar per part de l'organisme regulador un procediment d'inspecció per tal de comprovar conductes de mercat en productes d'inversió basats en assegurances. Es va facilitar tota la informació requerida sobre aquesta i amb data 13 de febrer de 2019 es va rebre l'acta de l'organisme regulador de la qual no es van derivar impactes significatius en els estats financers consolidats. En data 24 de juliol de 2019, s'ha rebut resolució per part de l'organisme regulador. La societat dominant ha tramès, en data 5 de desembre de 2019, l'informe comprensiu de les actuacions realitzades o previstes per esmenar els defectes indicats en la resolució. Aquest procediment es troba pendent de resolució per part de l'organisme supervisor.

Amb data 8 de febrer de 2019 s'ha iniciat, per part de l'organisme regulador, un procediment d'inspecció per analitzar les mobilitzacions de drets consolidats dels fons gestionats per la societat dominant. El 6 de juny de 2019 es va notificar l'acta per part de l'organisme regulador, després de presentar la societat dominant al·legacions sobre aquesta el 27 de juny de 2019. El 27 de novembre de 2019 s'ha rebut nou requeriment d'informació addicional en vista de les al·legacions de VidaCaixa per tal de verificar la implantació de les millores anunciades. S'ha donat resposta a aquest nou requeriment d'informació addicional el 24 de desembre de 2019. La Direcció General d'Assegurances i

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

Fons de Pensions es troba revisant aquesta documentació sense que s'hagin comunicat conclusions ni nous requeriments.

Amb data de 19 de gener de 2017, la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions va informar a VidaCaixa, S.A.U. d'Assegurances i Reassegurances l'inici d'un procediment de comprovació sobre la qualitat de les dades del model intern de grup dels riscos de mortalitat i longevitat, en virtut del que disposa l'article 113.1 d) de la Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores. Actualment aquest procediment continua en curs després que s'hagi lliurat tota la informació sol·licitada.

Amb data 25 d'octubre de 2017, la societat dominant va rebre la notificació de l'ordre d'inspecció que ha tingut per objecte comprovacions en relació amb el pla de pensions d'ocupació de CaixaBank, S.A. Amb data 2 d'abril de 2019 s'ha aixecat acta, després de presentar-se al·legacions en defensa dels interessos de la societat dominant el 7 de maig de 2019. Durant l'exercici 2019 s'han rebut nous requeriments d'informació addicional, als quals ha respost societat dominant el 30 d'octubre de 2019 i el 24 de desembre de 2019, respectivament. La Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions es troba revisant aquesta documentació sense que s'hagin comunicat conclusions ni nous requeriments.

Amb data 18 de setembre de 2019 es va rebre de l'organisme supervisor notificació per mitjà de la qual es donava inici a un procediment de supervisió financera sobre informació de comissions i despeses. El 16 de desembre de 2019 s'ha notificat a VidaCaixa les conclusions del procediment, en què l'organisme regulador ha posat de manifest alguna millora sense impactes significatius en els comptes anuals consolidats de la societat dominant.

Els administradors de la societat dominant no esperen que d'aquestes revisions en sorgeixin aspectes significatius que afectin els comptes anuals ni de l'esmentat fons ni de la societat dominant.

MEMÒRIA

MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS CORRESPONENTS A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2019

22. FETS POSTERIORIS

L'expansió de la Covid-19 a escala mundial ha generat una crisi sanitària sense precedents fins al moment. Aquest esdeveniment afecta significativament l'activitat econòmica i, com a resultat, podria afectar la situació financera del Grup VidaCaixa, així com la rendibilitat futura dels fons de pensions i els plans de previsió gestionats per aquest. La mesura de l'impacte dependrà de desenvolupaments futurs que no es poden predir fiablement, incloses les accions per contenir la malaltia o tractar-la i mitigar-ne l'impacte en les economies dels països afectats, o les polítiques socials i econòmiques de suport que estan implementant els governs dels països afectats, entre altres. El Grup VidaCaixa, en el marc de la seva pertinença al Grup CaixaBank, compta amb les mesures necessàries de continuïtat de negoci davant de situacions de crisi.

En el període transcorregut amb posterioritat a 31 de desembre de 2019 i fins a la data de formulació d'aquests comptes anuals, no s'ha produït cap altre esdeveniment significatiu al Grup que requereixi esment específic ni que tingui efecte significatiu en els comptes anuals consolidats, a excepció del que s'ha comentat anteriorment.

ANNEX I

RELACIÓ D'ENTITATS DEPENDENTS I ASSOCIADES A 31.12.2019 (en milers d'euros)

Denominació de la societat	Domicili	Activitat	% participació		Informació financera resumida		
			Directa	Indirecta	Patrimoni net	Resultat	Valor en llibres
EMPRESSES DEL GRUP:							
VIDACAIXA MEDIACIÓ, SOCIETAT D'AGÈNCIA D'ASSEGURANCES VINCULADES	P.º Recoletos 37, 3ª.Madrid	Agent d'assegurances privades com a societat d'agència d'assegurances vinculada	100,00%	-	5.280	298	3.277
BPI VIDA E PENSÕES	Rua Braamcamp, 11- 6º 1250-049 LISBOA	Asseguradora	100,00%	-	140.713	4.373	135.104
GEROCAIXA PIME EPSV D'OCUPACIÓ	Gran Vía López de Haro, 38. Bilbao	Entitat de previsió social voluntària d'ocupació	100,00%	-	37.447	2.790	75
GEROCAIXA EPSV INDIVIDUAL	Gran Vía López de Haro, 38. Bilbao	Entitat de previsió social voluntària individual	100,00%	-	785.145	63.801	550
GEROCAIXA PRIVADA PENSIONS EPSV ASSOCIADA	Gran Vía López de Haro, 38. Bilbao	Entitat de previsió social voluntària associada	100,00%	-	1.306	93	50
CAIXABANK	Pintor Sorolla, 2-4, Valencia	Bancària	0,00%	-	22.054.397	2.073.521	35

ANNEX I

RELACIÓ D'ENTITATS DEPENDENTS I ASSOCIADES A 31.12.2019 (en milers d'euros)

Denominació de la societat	Domicili	Activitat	% participació		Informació financera resumida		
			Directa	Indirecta	Patrimoni net	Resultat	Valor en llibres
EMPRESSES ASSOCIADES:							
SEGURCAIXA ADESLAS	Paseo de la Castellana 259-C de Madrid	Asseguradora	49,92%	-	702.910	312.439	775.287
ADESLAS DENTAL	Joaquín Costa, 35-28002 Madrid	Dental	-	49,92%	73.094	12.871	-
ADESLAS SALUD	Paseo de la Castellana 259-C Madrid	Consultori	-	49,92%	2.856	1.319	-
GENERAL DE INVERSIONES ALAVESAS	Plaza América, 4-01005 Vitoria	Immobilària	-	49,92%	1.261	(10)	-
AGENCAIXA	Paseo de la Castellana 259-C de Madrid	Intermediació d'assegurances	-	49,92%	11.567	2.128	-
GRUPO IQUIMESA	Plaza América, 4-01005 Vitoria	Gestora	-	49,92%	87.921	9.372	-
SANATORIO MEDICO QUIRURGICO CRISTO REY	Paseo de la Estación, 40 - 23008 Jaén	Sanatori	-	20,56%	3.972	(146)	-
GRUPO CLINICA VICENTE SAN SEBASTIAN	c/ Ballets Olaeta, 4 - Bilbao	Activitats hospitalàries	-	10,84%	31.985	(727)	-

ANNEX I

RELACIÓ D'ENTITATS DEPENDENTS I ASSOCIADES A 31.12.2019 (en milers d'euros)

Denominació de la societat	Domicili	Activitat	% participació		Informació financera resumida		
			Directa	Indirecta	Patrimoni net	Resultat	Valor en llibres
EMPRESSES ASSOCIADES:							
GRUPO IMQ	Cl. Máximo Aguirre, 18 bis - 48011 Bilbao	Asseguradora	-	22,46%	110.383	27.376	-
GRUPO IMQ ASTURIAS	CL CABRALES, 72-bajo y 1º-33201-Gijon (Asturias)	Asseguradora	-	22,42%	29.603	1.821	-
SOCIEDAD INMOBILIARIA DEL IMQ	Cl. Máximo Aguirre, 18 bis - 48011 Bilbao	Inmobiliària	-	9,97%	21.608	385	-

ANNEX II

MOVIMENT DE L'IMMOBILITZAT INTANGIBLE PER A L'EXERCICI 2019

	Milers d'euros												
	Fons de comerç consolidat	Fons comerç fusió	Fons de comerç		Intangible			Intangible			Drets d'ús per arrendaments		Total immobilitzat intangible
			Drets econòmics derivats de cartera de pólisses adquirides a mediadors	Actiu intangible consolidat	Actiu intangible fusió	Marca	Cartera de clients	Concessions	Aplicacions informàtiques	Despeses de fons de pensions	Altres despeses d'adquisició de fons de pensions i contractes d'assegurança de vida		
Cost a 31 de desembre de 2018	-	583.577	-	15.306	216.241	-	-	1.220	32.023	-	312.877	-	1.161.244
Amortització acumulada a 31 de desembre de 2018	-	-	-	(2.679)	(160.600)	-	-	(206)	(5.712)	-	(251.164)	-	(420.361)
Valor net comptable a 31 de desembre de 2018	-	583.577	-	12.627	55.641	-	-	1.014	26.312	-	61.713	-	740.884
Addicions	-	-	-	-	319	-	-	-	25.899	-	33.922	4.064	64.204
Canvis del mètode de consolidació (cost)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Retirades	-	-	-	-	-	-	-	-	(60)	-	-	-	(60)
Reclassificacions i traspassos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amortització de l'exercici	-	-	-	(2.821)	(12.606)	-	-	(25)	(4.035)	-	(26.884)	(679)	(47.050)
Canvis del mètode de consolidació (amortització)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Retirades en l'amortització	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reclassificacions	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pèrdues/Aplicacions per deteriorament	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cost a 31 de desembre de 2019	-	583.577	-	15.306	216.560	-	-	1.220	57.862	-	346.799	4.064	1.225.388
Amortització acumulada a 31 de desembre de 2019	-	-	-	(5.500)	(173.206)	-	-	(231)	(9.747)	-	(278.048)	(679)	(467.411)
Valor net comptable a 31 de desembre de 2019	-	583.577	-	9.806	43.354	-	-	989	48.115	-	68.751	3.385	757.977

ANNEX III

MOVIMENT DE L'IMMOBILITZAT INTANGIBLE PER A L'EXERCICI 2018

	Milers d'euros													
	Fons de comerç consolidat	Fons comerç fusió	Fons de comerç		Intangible			Intangible		Intangible		Intangible		Total immobilitzat intangible
			Drets econòmics derivats de cartera de pólisses adquirides a mediadors	Actiu intangible consolidat	Actiu intangible fusió	Marca	Cartera de clients	Concessions	Aplicacions informàtiques	Despeses de fons de pensions	Altres despeses d'adquisició de fons de pensions i contractes d'assegurança de vida	Drets d'ús per arrendaments		
Cost a 31 de desembre de 2017	-	583.577	-	15.306	216.241	-	-	1.085	21.828	-	-	284.739	1.122.776	
Amortització acumulada a 31 de desembre de 2017	-	-	-	-	(148.002)	-	-	(182)	(2.845)	-	-	(224.105)	(375.134)	
Valor net comptable a 31 de desembre de 2017	-	583.577	-	15.306	68.239	-	-	903	18.983	-	-	60.634	747.642	
Addicions	-	-	-	-	-	-	-	-	16.874	-	-	28.138	45.012	
Canvis del mètode de consolidació (cost)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Retirades	-	-	-	-	-	-	-	-	(6.679)	-	-	-	(6.679)	
Reclassificacions i traspassos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Amortització de l'exercici	-	-	-	(2.679)	(12.598)	-	-	(24)	(4.287)	-	-	(27.059)	(46.647)	
Canvis del mètode de consolidació (amortització)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Retirades en l'amortització	-	-	-	-	-	-	-	-	1.420	-	-	-	1.420	
Reclassificacions	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pèrdues/Aplicacions per deteriorament	-	-	-	-	-	-	-	135	-	-	-	-	135	
Cost a 31 de desembre de 2018	-	583.577	-	15.306	216.241	-	-	1.220	32.023	-	-	312.877	1.161.244	
Amortització acumulada a 31 de desembre de 2018	-	-	-	(2.679)	(160.600)	-	-	(206)	(5.712)	-	-	(251.164)	(420.361)	
Valor net comptable a 31 de desembre de 2018	-	583.577	-	12.627	55.641	-	-	1.014	26.311	-	-	61.713	740.883	

INFORME DE GESTIÓ CORRESPONENT A L'EXERCICI 2019

INFORME DE GESTIÓ

VidaCaixa, societat pertanyent al Grup Assegurador de "CaixaBank", és la companyia que canalitza l'activitat d'assegurances de vida i gestora de fons de pensions per a clients individuals, pimes i autònoms i grans empreses i col·lectius.

Amb data 23 de novembre de 2017 es va formalitzar el contracte de compravenda pel qual VidaCaixa adquireix la totalitat de les accions de l'entitat BPI Vida per 135 milions d'euros. La data d'efecte de l'adquisició va ser el 29 de desembre de 2017, moment en què es van complir totes les clàusules suspensives estipulades en l'esmentat contracte.

A 31 de desembre de 2019, el Grup presenta aquesta estructura:

En l'exercici 2019, el Grup VidaCaixa va obtenir un benefici consolidat de 795 milions d'euros, amb un increment del 19,9% respecte a l'exercici anterior a causa de l'excel·lent evolució de tots els negocis en els quals opera.

En total, el volum de primes i aportacions del Grup ha experimentat una evolució positiva, comercialitzant 12.060 milions d'euros en assegurances de vida i plans de pensions.

(*) Hi ha un 0,08% d'accionistes minoritaris

INFORME DE GESTIÓ CORRESPONENT A L'EXERCICI 2019

INFORME DE GESTIÓ

ACTIVITAT: PRIMES, APORTACIONS i RG Total VidaCaixa Grup				
En milions d'euros	4Q 2018	4Q 2019	Var. 19/18	
PRIMES I APORTACIONS	Vida-risc i accidents	1.001,3	967,9	-3,3%
	Subtotal risc (individual + empreses)	1.001,3	967,9	-3,3%
	Assegurances de vida-estalvi	7.815,3	8.719,0	11,6%
	Plans de pensions	1.981,8	2.373,4	19,8%
	Subtotal estalvi (individual + empreses)	9.797,0	11.092,4	13,2%
	Total risc i estalvi (individual + empreses)	10.798,3	12.060,3	11,7%
RG	Assegurances de vida	54.612,2	59.307,5	8,6%
	Planes de pensions i EPSV	29.383,8	33.703,3	14,7%
	Total rec. gest. de clients (indiv. + emp.)	83.996,0	93.010,8	10,7%
Resultat net consolidat VidaCaixa Grup		662,7	794,8	19,9%

El 2019, el Grup va gestionar un volum de recursos de 93.011 milions d'euros, xifra que suposa un creixement del 10,7% respecte a l'any anterior. D'aquesta xifra, 33.703 milions d'euros corresponen a plans de pensions i EPSV amb un increment del 14,7%.

La resta, 59.308 milions d'euros, correspon a assegurances de vida, amb un increment del 8,6% respecte al mateix període de l'any anterior.

La quota de mercat de VidaCaixa (societat dominant del Grup) en el total de primes d'assegurances de vida ha passat del 28,4% al desembre de 2018 al 31,1% el 2019. En qualsevol cas, aquesta quota reflecteix el lideratge del Grup en el sector, ja que s'ha mantingut com la major companyia d'assegurances del país.

En total, el Grup assegurador compta amb 5,2 milions de clients que són principalment particulars, a més d'una gran part del teixit empresarial en el

INFORME DE GESTIÓ CORRESPONENT A L'EXERCICI 2019

INFORME DE GESTIÓ

qual destaquen més d'un milió de grans empreses i col·lectius i més de 300.000 pimes i autònoms. Així mateix, al tancament de l'exercici, VidaCaixa comptava amb una plantilla de 646 empleats.

El Grup compleix amb l'ordre del Ministeri de Justícia de 8 d'octubre de 2001 relativa a la informació mediambiental realitzant una declaració per part dels administradors conforme no existeix cap partida que hagi de ser inclosa en el document a part d'informació mediambiental. En paral·lel, com a part de la seva estratègia de responsabilitat corporativa, la societat duu a terme diversos projectes en l'àmbit de la reducció de la generació de residus i l'estalvi en el consum d'energies. En línia amb el compromís mediambiental, la societat dominant forma part de Climate Action 100+, iniciativa impulsada per PRI que busca aturar el canvi climàtic i impulsar la transició a una energia neta.

Pel que fa a la gestió d'inversions del Grup, es duu a terme sobre la base dels principis de congruència, rendibilitat, seguretat, liquiditat i dispersió. Així mateix, es preveuen els principals riscos financers dels actius:

Risc de mercat: entès com el risc d'incórrer en pèrdues pel manteniment de posicions en els mercats com a conseqüència de moviments adversos de variables financeres com ara tipus d'interès, tipus de canvi, preus d'accions, *commodities*, etc.

Risc de crèdit: és el risc d'incórrer en pèrdues per l'incompliment de les obligacions contractuals de pagament per part d'un deutor o l'ampliació de la prima de risc lligada a la seva solvència financera.

Risc de liquiditat: assumit en el posicionament dels diferents actius, és la possibilitat de vendre o mobilitzar les posicions dels actius en qualsevol moment.

En la implementació de la política d'inversions es tenen en compte totes les necessitats de liquiditat del Grup, que són un paràmetre fonamental per a la gestió. Aquesta anàlisi la complementa i l'optimitza la centralització dels saldos de liquiditat de les diferents àrees del Grup.

La gestió de crèdit del Grup és determinada pel compliment intern d'un marc d'actuació. Aquest marc d'actuació s'inclou dins del perímetre d'aplicació global i consistent a nivell de Grup "CaixaBank". En aquest es defineix la categoria d'actius susceptibles de ser incorporats en la cartera d'inversions utilitzant paràmetres de solvència, liquiditat i exposició geogràfica.

La gestió d'inversions s'instrumenta en la seva majoria a través d'inversions al comptat en les diferents classes d'actius dels mercats financers. No obstant això, el Grup pot utilitzar diferents categories de derivats financers amb les finalitats següents:

- Assegurar una adequada cobertura dels riscos assumits en tota o part de la cartera d'actius titularitat del Grup.
- Com a inversió per gestionar de manera adequada la cartera.
- En el marc d'una gestió encaminada a l'obtenció d'una rendibilitat determinada.

En la gestió de derivats financers, el Grup preveu la utilització de contraparts que siguin entitats financeres subjectes a supervisió de l'autoritat de control dels estats membres de la Unió Econòmica Europea i alhora tinguin una solvència suficient. Contractualment, les posicions tenen una garantia explícita relativa a poder deixar sense efecte en qualsevol moment l'operació, ja sigui a través de

INFORME DE GESTIÓ CORRESPONENT A L'EXERCICI 2019

INFORME DE GESTIÓ

la seva liquidació o la seva cessió a tercers. Aquesta liquidació queda garantida per un compromís per part de les contraparts de publicació diària de preus d'execució, així com una clara especificació del mètode de valoració utilitzat.

L'ús de derivats es materialitza, en la seva major part, en permutes financeres amb l'objectiu d'adequar els fluxos de la cartera d'inversió a les necessitats derivades dels compromisos amb els assegurats derivats dels contractes d'assegurances.

El control de riscos del Grup es fonamenta en l'execució per part dels gestors de les inversions de les directrius i estratègies marcades pels òrgans d'administració del Grup i es complementa a través d'una clara segregació de les funcions d'administració, control i gestió de les inversions. Addicionalment, la unitat d'auditoria interna és responsable de la revisió i el compliment dels procediments i sistemes de control.

La societat dominant ha aconseguit el reconeixement de Nacions Unides amb la màxima qualificació en inversió responsable (A+).

Des de fa més de 15 anys, el Grup incorpora factors ambientals, socials i de governança (ASG) en les decisions d'inversió per gestionar millor els riscos i generar rendiments sostenibles a llarg termini. En l'actualitat el 100% dels actius s'analitzen sota aquests criteris per tal de garantir la sostenibilitat dels actius que gestiona.

A més de supervisar en temps real totes les seves inversions sota aquesta perspectiva, com a gestora de fons de pensions la societat dominant cerca influir positivament en aquelles companyies en les quals inverteix, activant el diàleg i les accions col·lectives per promoure la lluita contra el canvi climàtic i

fomentar una major transparència i una millora en termes d'igualtat en aquestes, augmentant així el seu compromís amb el desenvolupament sostenible.

VidaCaixa ha votat en més de 325 juntes generals d'accionistes al llarg de l'any, en què s'ha posicionat a favor d'implantar millores en la gestió i divulgació d'aspectes ASG. Aquesta gestió cada vegada més activa de la societat en inversió responsable es completa amb una consecució de resultats excel·lents.

Finalment, dins de l'àmbit dels riscos als quals el Grup s'enfronta, es troba també el risc operacional. Tots aquests són controlats i gestionats mitjançant els sistemes de control intern del Grup.

En matèria d'informació no financera i diversitat, s'ha tingut en consideració la Llei 11/2018, de 28 de desembre, per la qual es modifica el Codi de Comerç, el text refós de la Llei de societats de capital aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, i la Llei 22/2015, de 20 de juliol, d'auditoria de comptes, en matèria d'informació no financera i diversitat. La informació no financera corresponent al Grup s'inclou en l'Informe de Gestió Consolidat del Grup CaixaBank que es troba disponible en els Comptes Anuals Consolidats del Grup CaixaBank corresponents a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2019 i que es dipositaran al Registre Mercantil de València.

Durant aquest exercici, la societat dominant no ha mantingut accions pròpies. La totalitat de les accions de la societat dominant es troben en possessió de l'accionista únic, CaixaBank, S.A.

En el mateix sentit, durant l'exercici 2019 la societat dominant ha reduït el nombre d'accions de CaixaBank, S.A. en 7.352 accions per import de 26 milers d'euros. A 31 de desembre de 2019 la societat posseeix 12.103 accions de

INFORME DE GESTIÓ CORRESPONENT A L'EXERCICI 2019

INFORME DE GESTIÓ

CaixaBank, S.A., l'import de les quals ascendeix a 35 milers d'euros i l'adquisició de les quals té per objecte remunerar l'Alta Direcció de la societat.

Amb relació a recerca i desenvolupament, val a destacar que el Grup continua amb el seu procés de transformació digital, que s'ha convertit en un dels seus reptes principals. Es busca que aquesta transformació abrasi des de la iniciació a l'estalvi fins a la definició dels objectius per a la jubilació i seguiment d'aquests. Gràcies a la digitalització, el Grup posa a la disposició dels seus clients aquells canals que faciliten o promouen l'estalvi.

Tal com s'indica en la nota 4 de la memòria adjunta, l'1 de gener de 2016 va entrar en vigor la normativa relacionada amb Solvència II. En aquesta nota s'explica tota la feina feta pel Grup per tal de complir amb l'esmentada normativa.

El període mitjà de pagament a proveïdors del Grup en l'exercici 2019 ha estat de 6,12 dies.

En el futur, el Grup té previst mantenir la seva estratègia actual de proporcionar cobertura davant les necessitats de previsió i estalvi de les famílies, mitjançant assegurances de vida-risc, vida-estalvi i plans de pensions, englobats en l'oferta de productes del Grup VidaCaixa, així com continuar desenvolupant l'oferta en l'àmbit de l'estalvi per a la jubilació. Així mateix, el Grup mantindrà l'esperit de millora contínua del nivell de qualitat de servei prestat que l'ha caracteritzat des de la seva fundació i espera incrementar els nivells d'activitat comercial acudint a nous segments i nous mercats de clients a través dels diversos canals de distribució del Grup.

L'expansió de la Covid-19 a escala mundial ha generat una crisi sanitària sense precedents fins al moment. Aquest esdeveniment afecta significativament

l'activitat econòmica i, com a resultat, podria afectar la situació financera del Grup VidaCaixa, així com la rendibilitat futura dels fons de pensions i els plans de previsió gestionats per aquest. La mesura de l'impacte dependrà de desenvolupaments futurs que no es poden predir fiablement, incloses les accions per contenir la malaltia o tractar-la i mitigar-ne l'impacte en les economies dels països afectats, o les polítiques socials i econòmiques de suport que estan implementant els governs dels països afectats, entre altres. El Grup VidaCaixa, en el marc de la seva pertinença al Grup CaixaBank, compta amb les mesures necessàries de continuïtat de negoci davant de situacions de crisi.

Des del tancament de l'exercici al 31 de desembre de 2019 fins a la data de la formulació d'aquest informe de gestió, no s'han produït fets posteriors de rellevància especial addicionals als recollits en la nota 22 de la memòria adjunta.

INFORME DE GESTIÓ CORRESPONENT A L'EXERCICI 2019**INFORME DE GESTIÓ**

Durant l'exercici 2019 s'han produït 3 altes i 3 baixes en els membres del Consell d'Administració de la societat dominant. La composició a la data de formulació d'aquests comptes anuals consolidats és la següent:

President:	Gonzalo Gortázar Rotaeché
Vicepresident:	Tomás Muniesa Arantegui
Vocals:	Rafael Villaseca Marco Víctor Manuel Allende Fernández Josep Delfí Guàrdia Canela Javier Ibarz Alegría Natividad Pilar Capella Pifarré José María Leal Villalba Jordi Deulofeu Xicoira Paloma Jiménez Baena Juan Rosell Lastortras Francisco García-Valdecasas Serra María Dolores Pescador Castrillo
Director general (conseller):	Francisco Javier Valle T-Figueras
Secretari (no conseller):	Óscar Figueres Fortuna
Vicesecretari (no conseller):	Pablo Pernía Martín